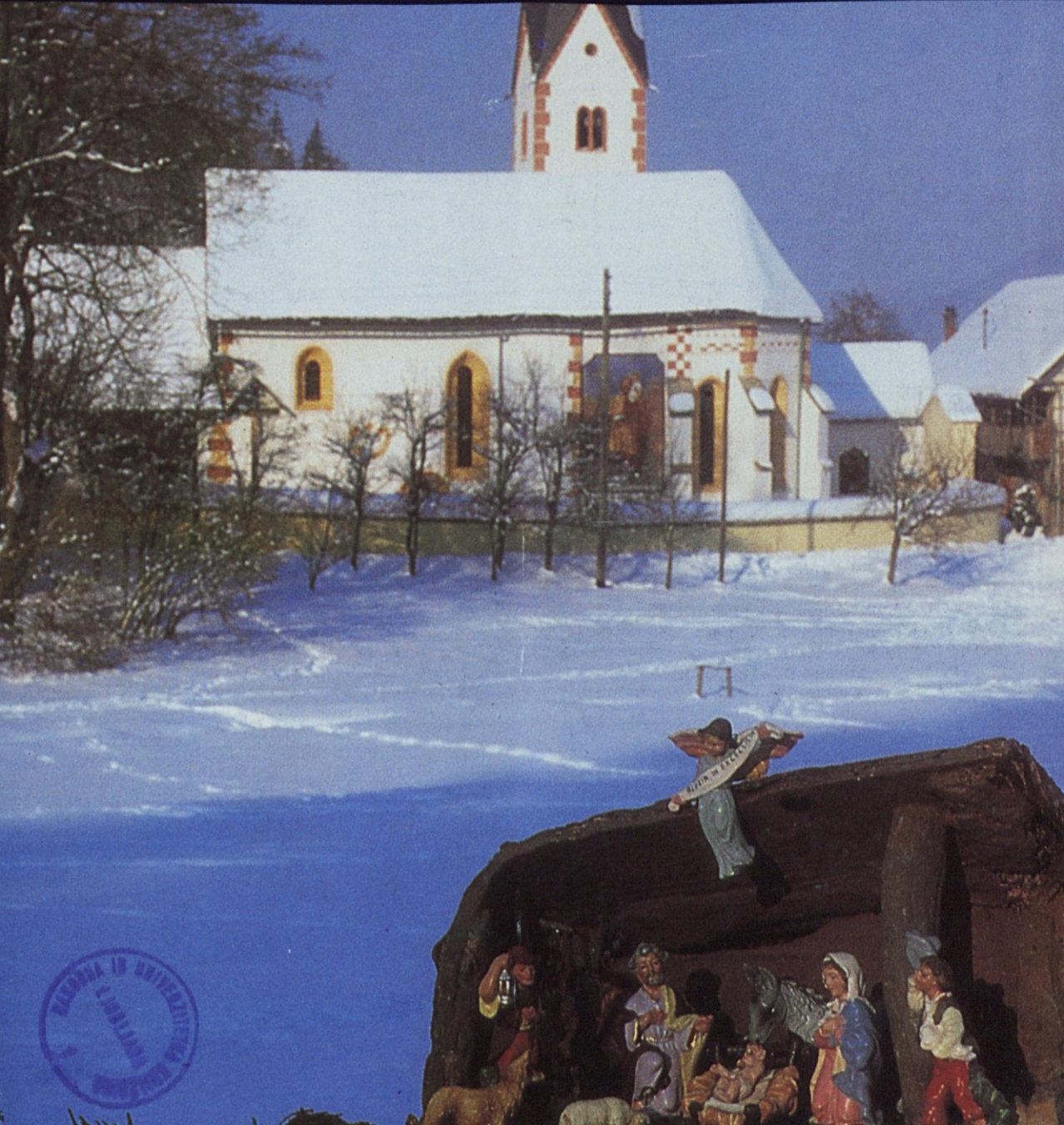

naša luč

1981

10

leto 30

slovenska pratika

ADVENT

Naši davni poganski predniki so zelo občutili mrtvaško vzdušje pred hladom in temo zime. V to občutje je prineslo krščanstvo luč in toploto. Predvsem je na mesto grozljivih predstav naših prednikov stopila svetla in topla vera v rojstvo Odrešenika in v odrešenje slehernika.

Čas pred božičem imenuje Cerkev advent, prihod. Na Odrešenikov „prihod“ so se kristjani že od nekdanj posebej pripravljali.

Advent je čas notranje in zunanje priprave na božič: post, jutranja maša, delanje umetnega cvetja ob večerih za v bogkov kot, pripravljane jaslice, spletnje adventnega venca s štirimi svečami, ki jih vsako adventno nedeljo prižgejo po eno več in ob njem pojejo adventne pesmi.

SVETI MIKLAVŽ

V dobrem delu katoliške srednje Evrope je sv. Miklavž najbolj priljubljen zimski svetnik. S posebnim pričakovanjem ga sprejemajo otroci, saj jih obdaruje in za pridnost nagraduje, za nemarnost pa prepušča parkeljnom. Legenda ga predstavlja kot velikega čudodelnika in mogočnega zavetnika. Sv. Miklavž je bil škof v Miri v Mali Aziji. Umrli je leta 324.

BOŽIČ

Božič je tihi, prisrčni praznik družine.

Praznovanje se začne na sveti ve-

čer o mraku. Ko se oglasi večerni zvon, prevzame hišni gospodar, obdan od svojih domačih, svečeniško službo. Začne se obredno kajenje in kropljenje po hiši in okoli nje in po vseh gospodarskih poslopih; pokadijo in pokropijo vsaj od daleč tudi njive, vinograde in travnike okoli domačije.

Po končanem obhodu se družina vrne v hišo. Nato sledi obvezna skupna molitev. Molijo vse tri dele ali pa vsaj veseli del rožnega venca. Šele ko je to opravljeno, pride na mizo večerja.

Luč gori na mizi, luč v jaslicah ali pred njimi: danes v spomin na Luč sveta, ki je to noč prišla na svet. Vso noč mora goreti.

Družina je zbrana v hiši, kjer diši po tlečih rožah in po kadilu. Vse se je umirilo. Otroci se kar ne morejo nagledati jaslic. Nekdo začne peti. Druga za drugo se oglašajo stare božične. Med najlepšimi so, kar imamo pesmi. Nič ni v njih zlaganega. Preprosti človek jih je ustvaril iz globokega doživljanja svetonočne skrivnosti. Ne samo naš človek. Božične pesmi so po vsem svetu med najčudovitejšimi biseri ljudskega ustvarjanja. Kako preprosto in nazorno, starim in mladim razumljivo, poje tista stara:

*Veselite se ljudje,
sveti Jožef v mesto gre!
Sveti Jožef in Marija
gresta v mesto Betlehem.*

Strmeče oči oživljajo hribček v kotu. V trepetajoči luči se gibljejo pastirci, se premikajo ovčice... In angel Glorija se oglasi visoko nad njimi...

Nikdar v letu ni takšnega občutja v družini. Saj se tudi zlepa ne zbero vsi družinski člani pod domačo streho. Za božič pa pridejo vsi, ki so sicer zdoma, domov na obisk, če le utegnejo, da skupaj praznujejo.

Pesmi se menjavajo s pripovedmi. Čudežno dogajanje iz starih legend se oživlja, strmeče oči otrok gledajo, česar ni videti, sapa zastaja v napetem pričakovanju. Stari krmajo, mladi napol nejeverno poslušajo.

Hitro, prehitro potečejo ure do polnočnice. Otroke je že prej zmagal spanec. Mati jih je spravila v posteljo. Skoraj se je treba pripraviti na odhod k fari.

Ponavadi je šla vsa družina k polnočnici, samo eden je ostal doma za varuha. Za pot v temni zimski noči in po ozki snežni gazi so si bili že tedne prej pripravili plamenic.

Kmalu se oglasi farni zvon. Vabi prvič.

Polnočnica „po starem“ je bila za ljudstvo vsako leto novo doživetje. Predvsem je bila to nova božična pesem, ki jo je zložil organist za vsako polnočnico.

Darovanje med mašo je bilo priljubljeno, da so prišle na vrsto vse stare božične pesmi, ki jih je pela vsa cerkev.

Doma je navadno gospodinja že pripravila toplo večerjo. Največkrat so bile na mizi kolone.

Božični dan je „sveti dan“, je najsvetejši dan v letu. Delalo se na sveti dan ni nikoli. Tako svet je sveti dan, da ljudje niso hodili zdoma, tudi sosed ne k sosedu. Samo v cerkev in domov. Opoldne mora biti na ta dan miza polna. „tako da še kozarca ni kam postaviti“. Na Dolenjskem je obvezna jed petelin, ob Sotli in v Beli krajini puran, le v črnomaljskem okolišu dajejo prednost pečenemu janjcu.

Tudi živina mora občutiti prazničnost svetega dne. Če ji opolnoči niso ničesar dali, dobi priboljšek na sveti dan.

Niko Kuret:
PRAZNIČNO LETO SLOVENCEV

Slika na naslovni strani:
Jaslice v VOGRČAH na Koroškem

mesečnik
za slovence
na tujem

december 1981

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	5 angl. f.
Avstrija	120 šil.
Belgija	280 belg. fr.
Francija	40 fran. fr.
Italija	8000 ital. lir
Švica	18 švic. fr.
Nizozemska	19 niz. gld.
Nemčija	18 n. mark
Švedska	40 šv. kron
Avstralija	8 av. dol.
Kanada	12 kan. dol.
USA	10 am. dol.

Razlika v cenah je pogo-
jena zaradi neenakih
poštnin v posameznih
državah in različnih de-
viznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo po-
verjeniki in uprava »Naše
luči«.

Uredništvo in uprava:

Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Printed in Austria

Ljubljanski pomožni škof dr. STANISLAV LENIČ, ki so mu slovenski škofje poverili tudi dušnopastirsko skrb za vse Slovence po svetu, je te dni (6. novembra) dopolnil 70 let. Ljubljanski nadškof Šuštar je ob tej obletnici svojega najožjega sodelavca med drugim zapisal:

„Škof Lenič je že dobrih 44 let v duhovniški službi in skoraj 14 let ljubljanski pomožni škof. Kolikšno delo je ta čas opravil za naš narod in za Cerkev, vé samo Bog in samo on mu more biti tudi plačnik. Nikogar ni v ljubljanski nadškofiji, ki bi bil bolj prišel v osebni stik z duhovniki in verniki in ki bi bolj poznal ljudi in razmere pri nas. Ob svojem izredno dobrem spominu, osebnem zanimanju za vsakega človeka, neizmerni dobroti, privlačni prijaznosti ter neizčrpnosti veselosti in optimizmu, zna škof Lenič kot le malokdo povezovati ljudi s Cerkvijo, slovenskim narodom in med seboj v resničnem prijateljstvu. To čutijo ljudje ob njegovih obiskih in cerkvenih slovesnostih v župnijah, še bolj pa naši izseljenci in zdomci po svetu, ki jih škof Lenič obiskuje s tako ljubeznijo“ (Družina, Ljubljana, 1. nov. 81).

Res, za nas zdomce je vsak obisk škofa Leniča velik praznik: ne le, da nam zna z jasno in možato besedo v cerkvi utrditi vero in dati novega življenjskega poguma, tudi zunaj cerkve zna biti ves z nami, ves za nas, poln dobre volje in optimizma.

Vsa slovenska zdomska Cerkev mu je za vso njegovo skrb, ljubezen in delo iz vsega srca hvaležna. Vsi Slovenci po svetu mu ob tem lepem jubileju čestitamo in želimo še naprej mnogo božjega blagoslova!

o

Ljubljanska DRUŽINA je konec letošnjega maja priredila na teološki fakulteti „okroglo mizo“ domačih krščanskih in marksističnih izvedencev za verska vprašanja o vernosti in nevernosti v Sloveniji v zadnjem desetletju. Prvi del teh pogovorov je objavila Družina 8. novembra. Iz njih povzemamo nekaj ugotovitev (po smislu):

- V letih 1973—1975 se je v Sloveniji upad vernosti povečal. Prav v teh letih se je močno povečal ideološki pritisk: to je obdobje bojevitega marksizma, v tem obdobju so zavrnilli načelo nevtralne šole, prav v tem obdobju je bilo izredno pereče vprašanje vernih učiteljev in učiteljiščnikov, to je obdobje napadov na Družino ipd.

- Ni mogoče dokazati, da zavestne marksistične ateizacije pri nas ni. Verni bi se morali proti njej boriti, tudi ko bi se izkazalo, da je ta ateizacija brez slehernega učinka. Kajti krivična je in neumestna sama v sebi.

- Nihče me ne bo prepričal, da se pri nas moralni ugled Cerkve in vere zavestno ne ruši. Drugače si ne znam razložiti veselja, s katerim se tako pogosto poudarjajo ali celo povečujejo napake in nerodnosti, krivice in „zločini“, ki so jih zagrešili verni in cerkveni ljudje, ko pa je jasno, da so jih v nezmanjšani meri zagrešili tudi predstavniki marksizma.

PLAČILNA SPOSOBNOST PODJETIJ SE JE POSLABŠALA — Konec avgusta je imelo slovensko gospodarstvo na svojih žiro računih okoli 590 milijonov dinarjev, mesec dni kasneje pa le še 300 milijonov. Tudi razmerje med hitrostjo plačil naših kupcev v tujini in tujih pri nas se je obrnilo. Tako so tuji plačniki dolžni našemu slovenskemu gospodarstvu še enkrat več kot slovenska podjetja tujim. V zadnjih štirih letih so se cene izdelkov gibale strmo navzgor, družbeni proizvod je v istem obdobju doživel le skromno rast, primanjkljaj v plačilni sposobnosti pa je bil tak, kot še nikdar. Na seji Narodne banke Slovenije so povedali, da so nizke obresti glavni krivec za visoko inflacijo. Poceni denar zapečuje v negospodarsko ravnanje in naložbe.

VEČ LESA IZ GORENJSKIH GOZDOV — Gorenjska lesno-pre-

delovalna industrija potrebuje več lesa za uresničitev izvoznih načrtov. Do konca leta naj bi izvozili za okoli 60 milijonov dolarjev, kar je za 61 odstotkov več, kot so pričakovali. Zato pa bodo morali gorenjski gozdarji napeti vse sile, da bodo tej važni gospodarski panogi, ki Sloveniji zasluži veliko deviz, dobavili dovolj surovin. Glavni problem, s katerim se srečujejo gozdarji, pa je razdrobljenost lastništva gozdov. Med 17.000 lastniki gozdov je kar 63 odstotkov takih, ki imajo največ en hektar gozda. Ti majhni posestniki pa izkoriščajo gozd le za lastno uporabo, lesni industriji pa tako ne ostane nič. Samo letos bodo na blejskem območju posekali v zasebnih gozdovih za 10.000 kubičnih metrov manj lesa, kot bi ga sicer lahko. Seveda je temu kriva tudi velika razlika v ceni med hlodovino in žaganim lesom. Za kubik lesa dobi zasebnik 1800 dinarjev, podjetje „LIP

Bled“ pa proda kubični meter desk za 6000 dinarjev. Zato zasebniki trgujejo z lesom po „črnih kanalih“ v druge republike, ker se jim to bolj splača.

ZAOSTRENE RAZMERE GOSPODARJENJA ZAVRLE RAST ZAPOSLOVANJA — Čeprav ni splošnega pregleda o tem, koliko ljudi nima dela in kdo je med temi resnično brez dela, pa je stanje na delovnem trgu v Sloveniji takšno, da bi morali biti plat zvona, kot je to opisal časopis „Delo“. Zaostrene razmere v gospodarstvu so namreč močno zavrele tudi rast povpraševanja po novih delavcih. Lansko leto je bilo v Sloveniji zaposlenih 776,4 tisoč ljudi, kar pomeni, da se je zaposlenost povečala le za 0,8 odstotka. Podjetja so ponekod začela celo odklanjati svoje štipendiste. Lani se je namreč zaposlilo le 5610 pripravnikov, kar je za 12 odstotkov

SVETE VIŠARJE — stična točka treh evropskih ras: slovanske, germanske in italijanske. Po izvoru pa slej ko prej slovenska božja pot. Naj Marija široko razgrne svoj plašč in ohrani naš narod veren, vsem v Evropi pa da potrebno strpnost za sožitje!

manj kot leto poprej. V bodoče bodo skušali omejiti nadurno delo in zaposlovanje upokoјencev, da bi tako dali mladim več možnosti za zaposlitev.

JEDILNO OLJE SE JE PODRAŽILO — 15. oktobra je zvezna vlada v Beogradu sprejela sklep o maloprodajni podražitvi jedilnega olja, ker dosedanja cena ni krila stroškov proizvodnje. Določili so, da naj se liter jedilnega olja podraži za 18,15 dinarjev v vsej državi. V Sloveniji pa je vlada uvedla nadomestilo v višini 8 dinarjev pri litru olja. Tako se je olje v Sloveniji podražilo za 10,15 dinarjev, ali za četrtnino od prejšnje cene. Sedaj stane liter olja v steklenicah 50,81 dinarjev, v plastenkah 50,85 dinarjev, margarina 52,20 in rastlinska mast 66,45 dinarjev. Rastlinska mast je bila prej za 18,15 dinarjev cenejša. Za nadomestilo bo morala vlada do konca leta odšteti okoli 40 milijonov dinarjev. Proizvajalci so s to podražitvijo le delno zadovoljni, saj so avgusta zahtevali kar 125 odstotkov višjo ceno. Takrat je njihova zahteva povzročila vznemirjenje med potrošniki, ki so kaj hitro pokupili zaloge olja in sladkorja.

*

ANKARAN — Na jubilejnem 10. zborovanju slovenskih arhivskih delavcev so obdelali vprašanje o arhivskem gradivu za slovensko zgodovino gospodarstva od srede 19. stol. pa do danes. Govorili so tudi o vprašanju v zvezi z ohranjenostjo in pomembnostjo arhivskega gradiva slovenskih podjetij.

CELJE — Arheološka izkopavanja v Ričniku, ki so trajala skoraj dve desetletji, so dala znanstvenikom dovolj materiala, da so si ustvarili podobo o poznoantični naselbini v tem kraju. Našli so več kot tisoč predmetov iz te dobe, med njimi je bilo kar 89 novcev različnih velikosti in vrednosti. Arheolog in muzejski svetovalec v celjskem pokrajinskem muzeju, Lojze Bolta, pa je napisal knjigo o tem najdbišču.

CELJE — Lepa načela o čistosti okolja so končno le sprejeli tudi v „Cinkarni“. K izboljšanju zraka bo pripomogel zemeljski plin, ki bo počasi nadomestil premog. Že letos so porabili 3,8 milijona kubikov tega plina in tako zmanjšali porabo premoga za petnajst odstotkov. Zgradili so tudi 85 metrov visok tovarniški dimnik, v katerega so vgradili čistilne naprave.

GORNJI ČRNCI — Vaščani te goriške vasi v bližini Cankove so žrtvovali okoli pet tisoč ur prostovoljnega dela za gradnjo novega gasilskega doma. Novid dom je vreden več kot milijon dinarjev. V njem je ob prostorih za gasilce tudi dvorana za razne prireditve.

GORNJA RADGONA — Podjetje „Moda“, ki se je pred dvema letoma združilo s podjetjem „Mura“, je v Črešnjevcih odprlo novo tovarno oblek. Celotna naložba je stala 130 milijonov dinarjev. V tovarni s površino 3700 kvadratnih metrov bodo izdelali okoli 200 tisoč ženskih plaščev na leto. Med zaposlenimi je tudi večje število zdomcev.

IZOLA — Ladjedelnica „20. oktober“ je v devetih mesecih letos presegla za 100 odstotkov načrtovani devizni prihodek in sodi zato med najuspešnejša podjetja na koprskem območju. V tej ladjedelnici ladje le popravljajo in obnavljajo. V bodoče pa bi se radi začeli ukvarjati z gradnjo ribiških ladij, po katerih je v Jugoslaviji pa tudi drugod po svetu veliko povpraševanje.

JURŠINCI — Prebivalcem naselja Kuhava bo letošnji občinski praznik ostal dolgo časa v spominu, saj jim je na ta dan prvič pritekla pitna voda iz pip. Vodovod, ki ga že leta grade skozi Slovenske gorice, je letos dospel do tega naselja. Okoliški kraji pa sedaj še nestrpneje čakajo na nadaljevanje del za novi vodovod.

(dalje na strani 9)

Slovenski republiški sekretar za notranje zadeve Tomaž Ertl: „EMIGRACIJA ne more v nobenem primeru pomeniti nikakršne grožnje varnosti v Sloveniji. Budni pa moramo biti vseeno. Ne smemo zane-mariti, da hoče ta emigracija pritiskati na rimskokatoliško cerkev, da bi le ta morala spremeniti svoj odnos do socialistične družbe, da bi se morala organizirati kot nekakšna opozicijska sila.“

KOMUNIST, Ljubljana, 9. okt. 81/10.

Naše (= JUGOSLOVAN-SKE) GOSPODARSKE IN DRUGE TEGOBE niso v prvi vrsti gospodarske, temveč predvsem psihološko-politične.

DELO, Ljubljana, 10. okt. 81/21.

Franc Šetinc: „Marsikje so vrata za OBJEKTIVNO INFORMACIJO zaprta... Aktualnih problemov ne bomo razrešili z zapiranjem vrat novinarjem.“

DELO, Ljubljana, 23. okt. 81/2.

V sedanjem POLJSKEM PARLAMENTU sedi na poslanskih stolah ljudska fronta: ta — kot je to po komunističnih državah običaj — glumi svobodne volitve z 99,9 odstotnimi izidi, ki so pa v resnici le komunistično orodje za prikrievanje dejanske diktature.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 12. okt. 81/4.

Brazilski „rdeči“ nadškof CAMARA: „Še na misel mi ne pride, da bi prešel iz nečloveškega kapitalizma v nečloveški komunizem.“

DER SPIEGEL, Hamburg, 2. nov. 81/185.

med nas je zares prišel božji Sin

čepprav je ta resnica
tako nenavadna, nas
vsi razlogi silijo,
da jo sprejmemo

Če naj zares dojamemo božično skrivnost, jo moramo slej ko prej opazovati v njeni zgodovinski uresničenoosti: vsi zgodovinski, zemljepisni in narodnostni podatki v tej čudoviti zgodbi nas prepričajo, da je ta zgodba zgodovina božjega Sina.

Evangeljsko poročilo navajamo po evangelistu Luku.

kvas zemlje

● Na jugovzhodu indonezijskega otoka Sumatra je bil stanek **KATOLIŠKE ZVEZE ZA RADIO IN TELEVIZIJO**. Apostolat po radiu in televiziji je za to državo izredno pomemben, saj je po velikosti enaka ZDA, sestavlja jo pa 13 tisoč otokov, na katerih živi 140 milijonov ljudi.

ROJSTVO V BETLEHEMU

Tiste dni pa je prišel ukaz cesarja Avgusta, naj popišejo vse cesarstvo. Prvi popis je bil v času, ko je bil Kvirinij guverner Sirije. In vsi so se šli popisat, vsak v svoj kraj.

Zgodovinar Luka postavlja zgodovino odrešenja v okvir svetovne zgodovine. Rimski cesar Avgust (od leta 30 pr. Kr. do leta 14 po Kr.) vlada nad vso zemljo, to je nad deželami, ki sestavljajo rimsko cesarstvo. Hlapčevsko misleči rimski občani so imeli Avgusta za rešenika sveta. Po sklepu božje Previdnosti se pa Avgust nehoté stavlja v službo resničnemu Odrešeniku.

Avgust je razpisal popisovanje. Treba je bilo storiti dvoje: vpisati hiše in zemljo občanov in oceniti njihovo premoženje za določitev davkov.

Cesarjev ukaz je dosegel tudi Palestino. Vsi so se šli popisat. Pred cesarske uradnike so morale z možmi tudi žene. Slehernik je moral v kraj, kjer je imel nepremičnine. Tako je moral Jožef v Betlehem.

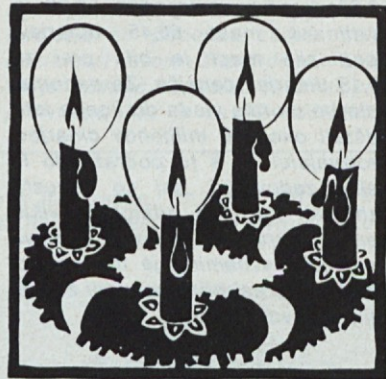
Tudi Jožef se je odpravil iz mesta Nazareta v Galileji in odšel v Judejo, v Davidovo mesto, imenovano Betlehem — ker je bil iz Davidove hiše in rodovine — da bi se popisal s svojo zaročeno ženo Marijo, ki je bila noseča.

Jožef je šel z Marijo v Betlehem, ker je imel očitno tam posest. Davidovi po-

tomci so bili posestniki v Betlehemu, on pa je bil iz Davidovega rodu.

Ta ugotovitev ima tudi versko vsebino: Odrešenik mora biti rojen v Betlehemu, izhaja iz Davidove hiše in bo zasedel prestol svojega očeta. Že pred 600 leti je to napovedal prerok Mihej: „Ti, Betlehem, si sicer majhen, a iz tebe bo izšel tisti, ki mora vladati nad Izraelom.“ Bog postavlja svetovno zgodovino v službo odrešenjske zgodovine: Avgustov ukaz podreja svojemu večnemu odrešenjskemu sklepu.

Evangelist Luka imenuje Marijo Jožefovo zaročenko. To pomeni: Marija je bila že vpeljana v Jožefovo hišo, ker bi sicer po gaillejskem običaju ne smela z Jožefom sama na pot. Ko jo imenuje zaročenka, hoče povedati, da je devica. Jožef je živel z njo kot takrat običajno zaročenec z zaročenko: ne v

● *Letos praznujemo 400-letnico smrti španske svetnice TEREZIJE AVILSKJE. Papež je ob tem jubileju napisal posebno pismo, češ da se moramo spominjati te svetnice zaradi prenove vsega cerkvenega občestva, poživitve misijonske zavesti, ovrednotenja kulture in vzgoje mladih, saj je ona vsaj delna spodbuda za vse to.*

● **EVROPSKI ŠKOFJE** so sredi oktobra zborovali v italijanskem Frascatiju. Svet evropskih škofovskih konferenc (CCEE) je tisto občestvo, na katerem evropski škofje rešujejo vprašanja

evropske Cerkve. Na omenjenem zborovanju so pregledali stanje katoliške Cerkve v vseh evropskih deželah, obenem pa pripravili dve srečanji: 2. ekumensko srečanje (sredi novembra) na Danskem in 5. srečanje evropskih škofov (oktobra prihodnje leto) v Rimu.

● *Pred 800 leti se je v italijanskem Assisiju rodil eden najčistejših posnemovalcev našega Gospoda SV. FRANČIŠEK. Ob začetku praznovanja te obletnice so pripravili mednarodni in medkrščanski organizatorji devetdnevni pohod (predvsem mla-*

zakonskem razmerju. Marija je bila devica in bo v kratkem mati.

Ko pa sta bila tam, se je stekel čas, ko naj bi rodila. In rodila je sina prvorojenca, ga zavila v ple-nice in položila v jaslji, ker zanje ni bilo prostora v prenočišču.

Ko sta bila Jožef in Marija v Betle-hemu, je prišel trenutek Jezusovega rojstva. Poročilo o tem rojstvu je pre-prosto, stvarno, le malo besed upo-rablja.

Marija je bila svojemu sinu res mati. Medtem ko pravi sveto pismo o Eliza-beti, da je rodila sina, pove o Mariji, da je rodila svojega sina. Iz tega nači-na govorjenja je moč zaznati misel, da je Marija spočela svojega sina deviško.

Prvorojenca. Ali naj ta beseda pome-ni, da je bil Jezus prvi od več Mariji-nih otrok? Ne, beseda sama ne terja

tega pomena. Poročilo iz 5. stoletja iz Egipta navaja besede neke Arsinove žene, ki je kmalu po rojstvu svojega prvorojenca umrla: „Usoda me je v po-rodnihi bolečinah mojega prvorojenca privedla do konca življenja.“ Prvoroje-nec te žene je bil obenem tudi nješ edinorojenec. Evangelist Luka je izbral za Jezusa besedo prvorojenec, ker je imel Jezus dolžnosti in pravice judov-skega prvorojenca in ker je bil nosilec božjih obljub.

Marija nudi svojemu sinu prvo mate-rinsko skrb: povila ga je v plenice. Novorojenčka je močno povila v krpe, da ni mogel premikati rok in nog in je tako lahko, po splošnem prepričanju, rastel ravno.

Položila ga je v jaslji. To je v korito, iz katerega so žrle živali. To, da je moral najti otročiček svoje prvo ležišče v jasljih, razloži evangelist z besedami, da zanju ni bilo prostora v prenočišču. Jožef in Marija sta namreč šla po pri-hodu v Betlehem v prenočišče za kara-vane, v kan. Največkrat je bil to pro-stor pod milim nebom, obdan z zidom, skozi katerega je bil le en vhod. Zno-traj zidu je bil okrog in okrog pokrit hodnik, le na eni strani zidu so bile sezidane sobe. Sredi prostora so se k vodnjaku zleknile živali, ljudje pa so počivali na odprtih hodnikih ob zidu. Sobe so ostale za tiste, ki so si mogli privoščiti to „razkošje“.

Zanju tam ni bilo prostora, ko je Ma-rija začutila, da se ji bliža ura. Šla je v neki prostor v bližini, ki je služil za

hlev: kjer so jaslji, tam je pač hlev. Obljubljeni Gospod leži kot majhen, ne-bogljjen otrok v jasljih, v hlevu. Zanj ni bilo prostora v gostišču.

OZANILA SO GA NEBESA

V tistem kraju so bili pastirji na prostem in so se čez noč vrstili na straži pri čredi.

Drugi ljudje so pastirje zaničevali. Sumili so jih, da ne poznajo preveč natančno razlike med mojim in tvojim. Zato pastirji tudi niso mogli biti priče pred sodiščem. Bog pa izbira zaniče-vane in majhne: ti ljudje ob robu druž-be bodo priče božjega razodetja in de-ležni odrešenja.

Od velike noči do jesenskega dežja je ostala dróbnica na pašnikih dan in noč. Zvečer so jo pastirji segnali v sta-je ali tamarje, da je bila zavarovana pred tatovi in zvermi. Skrb zanje so prevzeli pastirji, ki so si za nočni počit-tek in za zaščito pred neurji spletli ko-če iz vej.

Prikazal se jim je Gospodov an-gel in Gospodova slava jih je ovila s svojo svetlobo; in prevzela jih je silna groza. Angel pa jim je re- kel: „Ne bojte se, ker glejte, na- znanjam vam veliko veselje, ki ga bo deležno vse ljudstvo: danes se vam je v Davidovem mestu rodil Odrešenik, ki je Kristus Gospod. In to vam bo znamenje: našli bo- ste novorojenčka, zavitega v ple- nice in položenega v jaslji.“

dih) iz Siene v Assisi. Udeležilo se ga je 3000 romarjev. Pri skupni maši je govoril tudi brazilski nadškof Camara.

● SVETA MAŠA je naslov ka- sete, ki jo je izdala ljubljanska Družina. Na posnetku je ves mašni obred z duhovnikovim petjem, odgovori, bogoslužnim branjem in kratko pridigo. Kase- ta bo lahko našim družinam v zdomstvu dopolnilo maše v tu- jem jeziku. Posebno pa je bodo veseli bolniki, invalidi in ostareli, ki ne morejo redno k maši. Sta- ne 150 din. Prodaja jo uprava Družine, Cankarjevo nabrežje 3/I, Yu-61000 Ljubljana.

● Dunajski publicist HUM- MER je objavil knjigo o „podze- meljski Cerkvi“ v vzhodnoev- ropških in azijskih državah. To delo poroča, da se je kljub urad- ni prepovedi in strogemu držav- nemu nadzorstvu komunističnih oblasti v teh deželah ponekod (npr. SZ, Romuniji, na Slova- škem, na Kitajskem, v Indokinii) oblikovala močna Cerkev z vse- mi strukturami.

● BELI MENIHI je zgodovin- ska povest, ki jo je pred 50 leti napisal Ivan Zorec in so jo nek- daj na Slovenskem zelo brali. Pi- satelj jo je posvetil cistercijan- skemu samostanu v Stični. Se-

daj sta jo ponovno izdali Druži- na in stiška opatija. Obsega 900 strani v dveh knjigah z odličnimi ilustracijami Janka Testena. Stane 500 din. Na prodaj je na upravi Družine.

● V ZDA je 650 KATOLIŠKIH BOLNIŠNIC, v katerih je bilo la- ni ozdravljenih šest milijonov bolnikov. Na voljo imajo 170 ti- soč postelj, kar pomeni 20% vseh v ZDA.

● VERA OD VČERAJ V DANAŠNJEM SVETU bo geslo 34. knjižnega sejma v Frankfurtu (ZRN) drugo leto. To geslo so iz- brali zato, ker je v svetu čutili novo vernost.

Janina praznuje božič

Ali veste, kdaj je božič?
Pravijo, da 24., morda 25. decembra.

Tudi jaz sem tako mislil, dokler se ni zgodilo to, kar nameravam povedati. Odtlej naprej nisem o tem več tako prepričan.

Bilo je poleti leta 1958 v neki majhni vasi v pogorju Jure. Vas je bila resnično zelo majhna — le nekaj hiš, pek, trgovec, dve gostilni, majhna šola, cerkev in nekaj domačij, ki so bile raztresene po pobočju. Na eni teh domačij sta živela mlada zakonca z osemletno deklico, ki ji je bilo ime Janina.

Janina je bila veselo dekletce, toda to poletje je začela bolehati. Postala je brez volje, vedno utrujena, s prijateljicami se ni več igrala. Bolela jo je glava. Zjutraj ni hotela več iz postelje: zbolela je.

Skraja ni bila stvar tako zaskrbiljujoča. Ko pa je Janina začela vedno bolj tožiti, je odšla mama z njo v sosednjo večjo vas k zdravniku. Zdravnik je deklico pregledal in ni odkril nobene bolezni.

Tako se je nekega septembrskega dne mama odpeljala v Basel, da

bi Janino pregledal znani zdravnik na univerzitetni kliniki.

Kar je Janinina mama zvedela, je bilo strašno: Janina je imela levkemijo, krvno bolezen, proti kateri danes še nimamo zdravila in ki se že po kratkem času konča s smrtjo. Profesor je prisodil Janini največ dva meseca življenja.

Mati je bila obupana. Zaklinjala je zdravnika, ga prosila, spraševala, kaj naj stori. Zdravnik ji je v tolažbo lahko rekel le to, naj hčerki zadnje tedne življenja kar se da olepša.

Janini starši niso bili bogati, slabo jim pa tudi ni šlo. Tako so se odločili, da bodo za Janino naredili vse, kar si bo želela: potovali bodo, ji razkazali Švico, ji pokazali svet, jo obdarovali.

A Janina o vsem tem še slišati ni hotela. Ni ji bilo do potovanj, ni marala daril. Imela je le eno željo, in ta je bila: praznovati božič.

Želela si je božič, čudovit božič, kakor je sama rekla, božič z vsem tistim, kar božič naredi božič. To je bila njena edina želja, a je ni bilo moč izpolniti.

Bližal se je december, oče pa je

bil vedno bolj obupan in v svojem obupu se je zaupal prijatelju, vaške-mu učitelju. Možaka sta prišla skupaj do rešitve.

Oče je šel domov in z igranim navdušenjem pripovedoval Janini, da bo to pot božič izjemoma prej, že 2. decembra.

Janina je bila pametno dekletce in sprva zgodbi ni verjela, to se pravi, rada bi ji verjela, a je ni mogla dojeti.

Sicer pa, je rekel oče, je z veliko nočjo podobno, zakaj bi ne bilo enkrat še z božičem.

Misel se je zdela očetu zelo dobra, pri tem je pa pozabil na nekaj: božič je praznik, ki ga ne moremo slaviti sami. K božiču spadajo predbožične priprave, v trgovinah razstavijo igrače, na trgu prodajajo božična drevesca, po domovih zavijajo darila. Na božič se ljudje pripravljajo že tedne pred praznikom, saj je posebnost božiča v tem, da ga po vsem svetu vsi slavijo.

Naslednji človek v vasi, ki so mu zaupali to misel, je bil pek. Odločil se je tudi, da bo lectova srca spekel tokrat že prej. Odločil se je tudi, da bo znano ladjo iz čokolade, ki jo je vsako leto razstavil, dal prej v izložbo, da bo iz dimnika metala vato.

In tako so začeli tudi drugi vaški trgovci, ki so se sprva upirali — božič namreč za trgovce ni samo praznik, marveč tudi dobiček — tisti ljudje, ki so se najprej upirali, so

Bog sam oznani po svojem angelu veličinov svetovne ure, ki je udarila z Jezusovim rojstvom. V hipu in nepričakovano se prikaže v slepeči svetlobi angel. Pastirji so potopljeni v to luč, ki izhaja iz angela, svoj vir pa ima v Bogu. Človekov odgovor na božjo bližino je strah.

Angel oznani pastirjem veselo in zmagovito vest. Na svet jo prinaša Bog, v njej se razodeva božje gospodstvo. Njegovo sporočilo ne prinaša strahu, marveč veliko veselje. To veselje bo odslej oznanjevanje evangelija vselej spremljajo, saj prinaša odrešenje. Pastirji so prvi deležni tega veselja, a to bo šlo kot veletok skozi ves Izrael in skozi ves svet.

Kaj se skriva v veselem oznanilu? „Danes je bil rojen.“ Na ta „danes“ so merile vse obljube v stari zavezi. Danes so izpolnjene. Otrok, ki je bil pravkar rojen, je Odrešenik, Kristus, Gospod. Njegovo najbolj pristno ime je Odrešenik. Jedro krščanske vere, da je Jezus Kristus Gospod, prihaja prek angelovih ust naravnost od Boga.

Pastirji dobijo znamenje, po katerem bodo lahko spoznali, da je angelovo sporočilo resnično: otroček, zavit v plenic, ležeč v jasilih. Po teh treh znakih bodo lahko prepoznali Gospoda Jezusa Kristusa. Ta znamenja so pričakovanju Judov popolnoma nasprotna. Nebogljeno otroče — Odrešenik svetá? V plenic poviti otrok — Mesija? Le-

žeči v jasilih — Gospod? Ja, za Novorojenčka velja isto, kar je bilo rečeno o Križanem: „Judom pohujšanje, pogonom nespamet.“ A „kar velja pri Bogu za nespametno, je modrejše od ljudi, in kar velja pri Bogu za slabotno, je močnejše od ljudi“.

In takoj se je pridružila angelu številna truma nebeške vojske, ki je slavila Boga in govorila: „Slava Bogu v nebesnih višavah in na zemlji mir ljudem, ki so mu všeč!“

Sporočilo se pridružuje hvalnica. Oznanilo se končuje s pesmijo množice nebeške vojske. Pri tej ne gre za željo, prošnjo, marveč za oklic božjega dela, za hvaležno poklonitev Bogu. Ta

sedaj tudi že začeli s pripravami na božič.

Načrt je ljudi male vasice v Juri vedno bolj prevzemal.

V šoli so delali okraske, v otroškem vrtcu so delali okraske; otrokom so dopovedovali, da bo božič tokrat prej kot druga leta.

In povsod so slikali in pekli. Sodelovale so gospodinje, očetje so zlezli na podstrešja, poiskali lokomotive in železnice ter jih začeli na novo barvati in popravljati. Pokvarjene punčke so morale v bolnico za lutke.

V mali vasici so se torej začele velike božične priprave že sredi novembra. Zadnja zapreka, ki jo je bilo treba premagati, je bil župnik: ali lahko premakne božično bogoslužje? Lahko, zakaj ne? Prestavil je božič na 2. december.

Prišel je 2. december in to je bil za Janino čudovit praznik, božični praznik kakor druga leta. Prišli so koledniki, razdelili podobnjake, orehe, hruške in celó v radiu je bilo slišati božično glasbo, „Sveto noč“, božične pesmi. Tega pa ni zagrešil radio, marveč mladi električnik, ki je radio v Janini hiši povezal z gramofonom, tako da se je glasba slišala naravnost iz zvočnika.

To je bil čudovit božični praznik in dva dni za tem je Janina umrla.

V majhni vasici na pogorju Jure leta 1958 niso slavili božiča 25. decembra.

Werner Wollenberger

PASTIRJI GREDO K NOVOROJENEMU

Ko so pa angeli odšli v nebesa, so rekli pastirji drug drugemu: „Pojdimo potemtakem v Betlehem in pogledjmo, kaj se je zgodilo, o čemer nam je sporočil Gospod.“ Brž so torej odšli in našli Marijo, Jožefa in novorojenčka, položenega v jaslí.

Potem ko so pastirji slišali veselo sporočilo o nezaslišanem bogastvu, ki ga je Bog naklonil ljudem, smejo biti tudi očitvidci tega bogastva. Ker so Bogu verjeli, se smejo tudi na svoje oči prepričati o tem božjem daru. Brž se odpravijo tja in vidijo, kar so slišali.

In ko so ga zagledali, so pove-

dali, kaj jim je bilo rečeno o tem otroku; in vsi, ki so jih slišali, so strmeli nad tem, kar so jim pastirji pripovedovali.

Pastirji postanejo oznanjevalci božjih načrtov, apostoli. „Jezus je bil zares rojen in Bog nam je po angelu povedal, da je ta Jezus božji Sin.“

Mi Jezusa nismo videli. Poslušamo in beremo le izjave ljudi, ki jih je Bog izbral za svoje priče. O tem pričevanju je apostol Janez, ki je bil sam tudi priča, zapisal: „Ta Jezusova znamenja so zapisana, da bi verovali, da je Jezus res Kristus, božji Sin, in da bi kot verniki imeli življenje v njegovem imenu.“

Alois Stöger

Vse je pobelil sneg,
belita se gozd in breg,
zasnežena so poča.
V ta beli božični čas
prihaja iz raja med nas
božja dobrota.

Vse je zavito v noč,
okna mežikajo iz koč
v snežink beli ples.
Na strehe se spušča sij
božje srebrne luči
prav iz nebes.

Ogenj živo prasketa,
tople so stene in tla
in kot in klop.

Božja ljubezen z neba
dotika se rok, srca
in svetih podob.

br

**blagoslovljen božič,
doživet kot rojstvo
božjega Sina,
in srečno novo leto,
razumeto
kot začetek
novega obdobja, ki
nam ga daje Bog,
predvsem zato,
da bi ljubili
Njega in ljudi,**

vam želimo

vaši duhovniki

slovenska cerkev

● Konec letošnjega aprila so dali JUGOSLOVANŠKI ŠKOFJE posebno izjavo, v kateri so se pritožili nad temile stvarmi v tamkajšnji stvarnosti:

- Verniki so zapostavljeni.
- Oblasti pritiskajo na družine, katerih otroci hodijo k verouku.
- Cerkev nima dostopa do množičnih občil.
- Po bolnicah in ječah ne morejo verni do duhovnika.
- Vojaki ne smejo vršiti verskih dolžnosti.
- Pri gradnji cerkva so še vedno težave.

o

● Zdi se, da so bile te pritožbe bob ob steno, kajti v začetku oktobra so dali JUGOSLOVANŠKI ŠKOFJE novo izjavo:

- Kadar se oni, škofje, potegujejo za človekove naravne pravice, se ne ukvarjajo s politiko.
- Po šolah se še kar naprej prikazuje marksistični ateizem kot edini znanstveni svetovni nazor. Istočasno se prikazuje krščanstvo neznanstveno in popačeno.
- Vsak novinar ali družbeni delavec sme škofe in druge osebe napadati. Ti se ne morejo na enak način braniti.
- Takšno razpihovanje sovraštva je škodljivo za celotno družbo.

o

● Po tej izjavi škofov se je neobičajno brž sešla v Ljubljani k seji KOMISIJA SR SLOVENIJE ZA ODNOS Z VERSKIMI SKUPNOSTMI. „Ugotovila“ je naslednje:

- V vrstah rimskokatoliške Cerkve v Jugoslaviji so prisotne nekatere nesprejemljive težnje.
- Škofje so z obema izjavama skušali prikazati neresnično in popačeno sliko o položaju vernikov.
- Z nedokazanimi očitki, posploševanjem in pretiravanjem posameznih odprtih vprašanj se ustvarja izkrivljena podoba dejanskega stanja.

o

● Z nekaterimi teh „ugotovitev“ se je soočil prof. TONE STRES (Družina, Ljubljana, 25. okt. 1981):

- Čeprav smejo pri nas dajati prizadeti kritične izjave o položaju v gospodarstvu, kulturi ali športu, bi mi verni morali svoj položaj imeti za najboljšega možnega in dokončnega.
- Ali sedanja prepoved nramnostnega obsojanja ateizma in marksizma prepoveduje tudi vsako kritiko obojega? „Upam, da pri nas marksizem in ateizem ne mislita imeti monopola in da ne nameravata terjati zase posebno zaščito.“
- Razmejitev med kritičnostjo do nekega nazora in nramnim obsojanjem istega je izredno kočljiva. Primer: Program ZK govori o „idejnem boju proti religioznim in drugim zablodam ter predsodkom“ in o religiji, ki „se poraja in ohranja v določenih zgodovinskih pogojih materialne in duhovne zaostalosti ljudi“ in jo je zato treba „odpraviti“. Ali je to govorjenje o zablodah, zaostalosti in potrebnem odpravljanju le spoštljiva kritičnost ali pa že nramnostno obsojanje? Isto velja za mnoge izraze o veri in Cerkvi, ki jih je najti v šolskih učbenikih, „ki smo nanje že opozorili, pa je to povzročilo zamero“.

(nadaljevanje s 3. strani)

KRANJ — Sejem stanovanjske opreme je postal merilo za kakovost pohištva na slovenskem prostoru. Tudi na letošnjem 14. sejmu so podelili številne zlate in srebrne medalje za kvalitetne in povsem nove izdelke. Prvo nagrado je dobilo „Gorenje“ za kopalnico „Gorenje“. Posebno priznanje pa je dobil Gorenjski muzej za zanimivo razstavo z naslovom: „Ko še ni bilo elektrike“.

KRŠKO — Jedrska elektrarna je dobro prestala prvi manjši potres, ki je 6. oktobra zjutraj ob treh vznemiril prebivalce Krškega in Brežic. Stanovalci v višjih stolpnicaх so zaznali potres v obliki nihanja in žvenketanja lestencev in steklenine. Uprava elektrarne pa je sporočila, da jedrska elektrarna lahko kljubuje izjemno močnim potresnim sunkom.

LJUBLJANA — Ljubljanski športniki, ki so se v minuli letni tekmovalni sezoni dobro izkazali, so na sprejemu pri županu dobili za nagrado monografije Ljubljanje. Atlet Saša Apostolovski, atletinja Nataša Seliskar in Saša Krajnc, strelec Rajmond Debevc in smučar na vodi Matjaž Mušič so veliko prispevali k uveljavitvi slovenskega glavnega mesta v mednarodnem športnem življenju.

LJUBLJANA — V Semeniški knjižnici so odprli razstavo Schönlebnovih spisov. Letos je namreč minilo 300 let, odkar je v Ljubljani umrl svetovno znani pridigar, zgodovinar in mariolog Janez Ludvik Schönleben (1618—1681), ki je bil stolni dekan in dolnjiški arhidiacon v Ribnici.

LJUTOMER — Iz grozdja pozne trgatve bodo letos stisnili okoli šestnajst tisoč litrov šipona in laškega rizlinga, ki ga bodo večidel izvozili. Letos so s trgatvijo tega grozdja začeli prej kot prejšnja leta, ko so ga pobirali že v snegu.

med vesticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

SEDAJ SE DEL SLOVENSKE CERKVE NEKRITIČNO PRILAGAJA NAŠI DRUŽBENI STVARNOSTI, SICER V DOBRI VERI, DA BI KORISTIL CERKVI IN DRUŽBI, NI PA TO TEMELJNA USMERJENOST VEČINE CERKVE NA SLOVENSKEM.

SLOVENSKA CERKEV BI MORALA BOLJ ZAVESTNO IN ODLOČNO STATI NA STRANI SVOBODE ZATO, KER JE SVOBODA OD BOGA. KO BRANI SVOBODO, BRANI BOŽJO PRAVICO.

(Iz slovenskega verskega tiska v matični domovini)

DIE WELT:

NAPAD NA PAPEŽA NAČRTOVAN IZ MOSKVE?

Vatikan in italijanska varnostna služba sumita, kakor sporočajo angleška občila, da je v atentat na papeža Janeza Pavla II. (13. maja) vpletena sovjetska tajna policija KGB. Angleški časopis Guardian poroča, da so razloge za sumničenje posredovali tudi ameriški vladi. V Washingtonu jemljejo te očitke resno.

V neki oddaji angleške zasebne televizijske postaje Thames Television so prav tako poročali o „zaroti“ Vzhodnega bloka. Sklicujoč se na dokumente italijanske tajne policije in na izjave „dobro obveščenih v Vatikanu“ je rekel časnikar Manyon, da sta načrt za napad morda naredili bolgarska tajna policija in sovjetska KGB. V Vatikanu so izjavili, tako je dejal časnikar dalje, da sta hoteli vzhodni tajni policiji papeža odstraniti, ker je Poljak in ima na slovanske dežele velik vpliv. Prav tako so na Vzhodu sprejeli namen poglavarja katoliške Cerkve, da bi v primeru napada sovjetske vojske na Poljsko šel na Poljsko, z veliko nevoljo. Kot nadaljnji nagib za atentat so omenili papeževo podporo neodvisnega poljskega sindikata Solidarnosti.

V isti oddaji je rekel bivši državni podtajnik za varnostna vprašanja Mazzola, da je bilo njemu zaradi ozkih zvez med vodjem Solidarnosti Waleso in papežem jasno, „da je nagib za napad lahko prišel samo iz tega določenega kota sveta“. Znak za to naj bi bila tudi zapletena pot skozi pol Evrope, ki jo je naredil atentator Ali Agca pred svojim dejanjem na Petrovem trgu. Med drugim naj bi se Agca dobil v Zofiji z nekim človekom, ki je bil morebiti znotraj bolgarske tajne policije njegova oseba za stik. Mazzola je dodal, da se za Agcajevo življenje boji.

Domneve, da je v vso stvar zapletena KGB, so se pojavile že takoj po atentatu. Med procesom (21. julija) je rekel državni pravnik Amati: „Ali je bil to posamični terorist? Ali je šlo za zaroto več ljudi? Ali obstaja v Italiji neko mednarodno prevratno središče? Resnica ni prišla na dan.“

DIE WELT, Hamburg, 5. sep. 81/3.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG: KAM GRE JUGOSLAVIJA?

Nad Vzhodno Evropo leži te mesece moskovska roka posebno trdo; to občutijo narodi v celem sovjetskem taboru. A komunistična oblast se zaostrojuje tudi v neki vzhodnoevropski deželi, ki ni podrejena sovjetskemu samodržstvu: v Jugoslaviji. Vrsta čudnih poročil od tam se kar ne ustavi: prepovedi, aretacije, procesi, pretirano stroge kazni. Policija in kazensko sodstvo sta večidel zaposleni s tem, da zasledujeta ljudi, ki niso zagrešili nasilij ali k njim pozivali, marveč so samo rekli ali napisali kaj, kar oblasti ni po volji. Danes lahko pride kdo v Jugoslaviji za dolga leta v zapor, ker je sodeloval pri neki prošnji na državne organe ali ker se je pritožil čez razmere v državi.

Sedaj je dobil neki katoliški duhovnik tri in pol leta zopora zato, ker je maševal pri nekem romanju, ki so ga bile oblasti prepovedale. To je bilo v kraju Čitluk v Hercegovini, kjer naj bi se junija otrokom prikazala božja Mati in kamor se odtlej vedno znova zgrinja na tisoče romarjev. Katoliška Cerkev je do čudežnega prikazovanja zadržana; ne vidi pa nobenega razloga, zakaj ne bi smeli duhovniki ob navzočnosti ljudi tam maševati. Oblast pa ne prepušča tega Cerkvi, marveč prepoveduje, zapira, preiskuje, zaplenjuje, kaznuje.

Jugoslovanski voditelji se bojé v večnarodni državi narodnostnih razpok. A narodnostni nemir, ki je danes v Jugoslaviji, je na eni strani (pri Hrvati) vzniknil šele iz napačne politike vodstva; na drugi strani (pri Albancih) se je pa okrepil zaradi kratkovidnega odgovarjanja državne sile.

Jugoslovanska partija se je lahko oslanjala na to, da je nudila občanom manj slab komunizem kot sovjetski tabor. Ta prednost še ni čisto pri kraju, a se mu bliža. Jugoslavija ni bila nikdar „skoraj zahodna dežela“; vedno se je gibala med Vzhodom in Zahodom. Če naj bi sedaj postala bolj podobna sovjetskemu tipu komunistične oblasti, bi bila to izguba za Evropo in udarec za jugoslovanske občane.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 24. okt. 81/1.

KATOLIŠKI GLAS: NAJVEČJA LAŽ — ZNANSTVENI ATEIZEM

Aleksander Solženicin trdi, da je največji greh komunizma laž. Med njegovimi lažmi pa je največja „znanstveni ateizem“. Namreč trditev, da ateizem, to je zanikanje Boga, sloni na znanosti. To je največja laž.

V svetu človeških ved ločimo znanost in filozofijo.

Znanost ima za predmet preučevanja naravo, njene sile, zakone, oblike, kakor jih človeški čut zaznava in človeški um spoznava. Pri tem se znanstvenik poslužuje raznih aparatov v laboratorijih in pa računov algebre in geometrije. Opazuje, računa, sklepa, potem preverja. Če poskus potrdi njegovo sklepanje, pomeni, da je pravilno sklepal; če poskus njegovega sklepanja ne potrdi, pomeni, da se je zmotil. Iskati mora naprej, da odkrije resnico. To je znanost in takšne so metode znanstvenega iskanja.

Nekaj drugega je pa filozofija. To je uvidel že Aristotel, ki ni bil najbolj neumen mož, če se še danes pri njem učimo. Ta grški filozof razpravlja najprej o „fiziki“, to je o svetu, o naravi, potem se loti „metafizike“, to je vprašanj, ki ne spadajo k naravi, temveč naravo presegajo, so „onstran“ narave, kot se on izraža. Gre za vprašanja človeškega duha,

LJUTOMER — Petčlanska ekipa hotela Jeruzalem je v srbskem mestu Velika Plana pripravila „Dneve slovenske kuhinje“ s poudarkom na prleških posebnostih. Ajdovi žganci, meso iz tünke, gibanice in krapci ter pristna ljutomerska kapljica so zelo prijala Šumadincem, ki so takoj obljubili, da bodo Prlekom konec novembra vrnili obisk.

LENDAVA — Arheologi so v bližini Doljnega Lakoša odkrili sledove in ostanke treh hiš iz bronaste dobe. Zraven njih pa so našli tudi ostanke dveh peči iz istega obdobja. Peči so najverjetneje služile za peko kruha, lahko pa tudi za peko keramike in taljenje rude. Pokrajinski muzej iz Murske Sobote je že pred šestimi leti začel z izkopavanji na tem področju, načrtnega dela pa so se lotili leta 1977, ko so začeli z raziskovalno akcijo: Neolit in enolit v Sloveniji.

LJUBLJANA — Podjetje „Bayer Pharma“, ki sta ga pred leti ustanovili podjetji „Lek“ iz Ljubljane in „Bayer“ iz Leverkusna, se je dobro uveljavilo. To podjetje, ki zaposluje 125 delavcev in izdeluje 15 vrst zdravil in kozmetiko, bo leto ustvarilo 250 milijonov prihodka. Zdravila iz tega podjetja so za trideset odstotkov cenejša od uvoženih.

MARIBOR — V Ribniškem selu so odprli prvo zasebno samopostrežno trgovino v tej občini. Domačini in ljudje iz sosednjih Vinarij so se odprtja trgovine razveselili, saj so morali doslej hoditi kupovat v oddaljene trgovine v mestu.

MARIBOR — Bodoči krojači in šivilje, ki so sedaj še učenci tekstilne srednje šole, so na modni reviji pokazali petdeset modelov oblek, ki so jih sami sešili. Blago za obleke jim je podarila tovarna MTT, trgovska hiša „Merkur“ pa jim je pomagala pri pripravi modne revije.

MARIBOR — „Toplotna oskrba Maribor“, ki so jo ustanovili pred dve-ma letoma, je imela v prvem polletju 12,8 milijona dinarjev izgub. Krivdo zanje je treba iskati v premajhni

izkoriščenosti zmogljivosti podjetja in pa letošnja podražitev zemeljskega plina za 200 odstotkov. Krivi pa so seveda tudi tisti številni Mariborčani, ki se najraje grejejo zastonj. Stanovalci so namreč dolžni „Toplotni oskrbi“ okoli štiri milijone dinarjev.

MARIBOR — Na sejmu mlekarstva, mlečnih izdelkov in opreme, „Mleko 81“, je sodelovalo 130 razstavljalcev iz Jugoslavije, Avstrije, Nizozemske, Italije, Nemčije in Švedske. Številni obiskovalci so si ogledali tudi razstavo o razvoju mlekarstva skozi zgodovino. Veliko zanimanje je žela tudi poskušnja mlečnih izdelkov in prodaja sira iz vse Jugoslavije.

MURSKA SOBOTA — Podjetje „Kompas“ bo letos v svojem lovskem revirju v Gornjih Petrovcih iztržilo od tujih lovcov kar osem milijonov deviznih dinarjev. Tuji lovci so se prav to jesen zelo zanimali za lov na nizko divjad, predvsem na fazane in zajce. Za lov v Pomurju se v zadnjem času čedalje bolj zanimajo tudi Nemci in Avstrijci, ki prihajajo na lov posamično, dočim so Italijani bolj za skupinski lov.

NAZARJE — Podjetje „Glina“, ki se ukvarja s proizvodnjo in predelavo ivernih plošč, je letošnje polletje zaključilo s 15 milijoni dinarjev izgube. Vzroke za to veliko izgubo je treba iskati v zastareli opremi, neustrezni strokovni usposobljenosti delavcev ter v veliki razliki cen izdelkov in surovin, ki so jim potrebni. V primerjavi z lanskim letom so se surovine podražile za 70 odstotkov, cene izdelkov pa skoraj ne, ker so bile zamrznjene.

NOVA GORICA — „Nikoli več Auschwitzta!“ je bilo geslo letošnjega srečanja slovenskih internirancev v kulturnem domu. Po besedah glavnega govornika spominjajo imena krajev kot Jasenovac, Gonars, Dachau in številni drugi na čas, ko „interniranci nismo bili ljudje, temveč le številke“. Letošnjega srečanja se je udeležilo več kot 450 pre-

ki nikakor niso in ne morejo biti predmet naših čutov, našega opazovanja, naših računov, temveč so le sklepanje našega uma, ki išče odgovora tudi tam, kjer ga znanost ne more dati, ker nima instrumentov za to. Med vprašanja „onstran“ narave stavi Aristotel tudi vprašanje o Bogu. Kajti njemu je Bog bitje, ki naravo presega, ki je „onstran“ narave in njenih pojavov.

To Aristotelovo gledanje se je vsem poznejšim filozofom zdelo tako naravno, da stavijo vprašanje o Bogu med metafizična vprašanja ali pa imajo celo posebno poglavje filozofije, ki mu pravimo „teodiceja“, to se pravi mnenje filozofov o Bogu.

Nimamo pa nikjer v nobenem znanstvenem priročniku poglavja o Bogu. Ne najdeš ga ne v medicinskih knjigah, ne v fizičnih, kemičnih, bioloških, astronomskih in sličnih učbenikih, preprosto zaradi tega ne, ker se vsak pošten znanstvenik zaveda, da to vprašanje ne spada v njegovo področje, dočim razmišlja o tem vsaka filozofija.

Mislimo, da je sedaj jasno, da vprašanje o Bogu ne spada v področje znanosti, temveč v področje filozofije. Govoriti o „znanstvenem“ ateizmu je zato nesmisel oziroma neumnost. Kajti znanost ni niti verna niti neverna. Znanost je znanost.

Pač pa so znanstveniki lahko verni ali neverni. Toda ne kot znanstveniki, marveč kot ljudje. Kot ljudje namreč, ki morejo iz narave, iz sveta brati, da ta ni sam od sebe, temveč da je priklican iz nebivanja v bivanje, da je ustvarjen. Morejo pa to tudi zanikati in tajiti, na kar je opozoril tudi apostol Pavel: „Kar se o Bogu more spoznati, jim je (ljudem) očitno, Bog jim je namreč razodel. Zakaj to, kar je v njem nevidno, se od stvarjenja sveta po delih spoznano (namreč v naravi sami) vidi, njegova večna moč in božanstvo, tako da so neopravičljivi (če Boga ne spoznajo)“ (Rim 1, 20).

Zaradi tega, če kak režim, ki svoj ateizem, to je svoje osebno prepričanje, drugim vsiljuje kot „znanstveno“ resnico, je to nasilje in tiranija ter zloraba znanosti.

Jugoslovanski škofje so zaradi tega (s svojo izjavo 8. oktobra) upravičeno protestirali zoper početje z jugoslovansko mladino. Dolžni so brantiti svojo čredo pred vsiljivimi kramarji „znanstvenega ateizma“, ker „znanstvenega ateizma“ ni. Ateizem je le osebno prepričanje, osebni svetovni nazor.

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 29. okt. 81/1.

DER SPIEGEL: MARIJINA PRIKAZOVANJA V HERCEGOVINI?

Marijina prikazovanja pri neki vasici v Hercegovini privabljajo romarske množice — in ogrožajo partijo.

24. junija, na dan sv. Janeza Krstnika, je videl kmečki fant iz Hercegovine Jakob Cočo (8 let), na nekem griču nekaj, kar je imel za Devico Marijo.

Pet njegovih tovarišev pri igri je imelo isto videnje: sijoč steber, v svetlobi mlada Gospa z otrokom v naročju in z vencem na čelu kakor iz zvezd.

Fantku se je predstavila za božjo Mater in prinesla oznanilo „pokore“ in „miru“. Mali Jakob se je brž pozanimal za usodo svojega skoraj slepega očetovega prijatelja Joza, nakar je Marija napovedala ozdravljenje po dveh letih trdne vere.

Gospa se je naslednji teden prikazovala vsak večer ob pol sedmih in

se je potem pojavljala celó v cerkvi bližnje vasi Dijakovići; videvali pa so jo samo otroci.

Bolni Jozo si je od tedaj drgnil oči z rožami s kraja prikazovanja. A potem je dala partija grič otrebiti. Marija iz Dijakovićeov namreč odtuje ljudstvo komunistom.

Vendar ni vse nič pomagalo. „Čeprav ni kajpada nihče o tem ničesar objavil,“ je zapisal beograjski časopis *Politika Ekspres*, je klečalo po nekaj dneh že 8000 molilcev na čudežnem griču. Do 50.000 jih prihaja sedaj vsak dan — z berglami in bolnimi otroki iz vsega katoliškega dela Jugoslavije.

Romajo v hrvaških narodnih nošah in s hrvaško zastavo na čelu, a brez od komunistov zaukazane rdeče zvezde na njej. Pojejo stare hrvaške pesmi, na skalo so pa napisali besede: „Božja Mati, daj nam spet našo neodvisno hrvaško državo!“

Deset let za tem, ko je KP uspelo, zatreti na Hrvaškem gibanje za neodvisnost, se zdi, da je sedaj ves hrvaško-katoliško naseljeni del Jugoslavije zajelo živo versko gibanje, ki spravlja tako, kot pred nedavnim vstaja na Kosovu, jugoslovansko zvezno državo v nevarnost.

Medtem ko je bivši zvezni komunistični poslanec iz Zagreba Marko Veselica prestopil v krščansko vero (pred nedavnim je bil zaradi nekega rokopisa za *Der Spiegel* obsojen na 11 let zapor), mečejo tovarniški delavci pri Marijinih demonstracijah na Krasu svoje partijske knjižice preč in se drenjajo pri dnevnem množičnem obhajilu.

Katoliška Hrvaška ima tudi svojega Wojtyła, ki je pa že pred 21 leti umrl: nadškofa, kasnejšega kardinala, Alojzija Stepinca, ki je bil po koncu vojne zaradi „kolaboracije z Nezavisno Hrvaško“ obsojen in s škofovskega sedeža pregnan. Stepinac postaja po smrti iz krščanskega mučenca hrvaški narodni junak.

Njegov naslednik Kuharić želi, da bi bil Stepinac razglašen za blažene ali celó za svetnika. V Vatikanu ga pri tem podpira hrvaški kardinal Šeper, vodja kongregacije za vero: „Naš nedolžni nadškof ni bil ne kolaboracionist ne zločinec, marveč zgleden pastir, ki je našemu svetu vzor in ki je bil za svoje prepričanje krivično obtožen in obsojen ter je zanj trpel.“

Šeper je ponudil papežu iz starostnih razlogov odstop, — ima 75 let. Beograd je dal Vatikanu sedaj vnaprej vedeti, da bi imel imenovanje Kuharića za kardinala za „neprijateljsko dejanje“ in da ne bi dal za sploh nobenega hrvaškega kardinala soglasja. S tem je napovedovano papeževo potovanje v Jugoslavijo v nevarnosti, saj bi papež kajpada počastil Stepinčev grob.

Partijski tisk dolži Kuharića „sovražnega delovanja“ in tesnih zvez s hrvaškimi nacionalisti in celó s fašističnimi „ustaškimi teroristi“ v tujini.

Partija skuša zabiti klin med pastirje in vernike: za Cerkev, trdijo funkcionarji, je Marijino prikazovanje „praznoverje“. Mostarski škof Žanić je pozval sicer k previdnosti pri „čudežih“, izjavil pa je, da je „nadenaravno“ možno.

Partija je ostro odgovorila. Dva duhovnika je dala zapreti, cerkev in samostan v Dijakovićih preiskati, podarjeno miloščino pa zapleniti.

Enega izmed vzrokov za razburjenje je omenil beograjski večerni časopis *Večernje Novosti*: „Sprašujemo se, zakaj molijo ljudje ravno tu, nedaleč od neke votline, kjer je v vojni našlo smrt kakšnih 2500 ljudi — žena in otrok, kot da ne bi bilo tudi kje drugje menihov in cerkvā.“

Vendar so *Večernje Novosti* zapisale le pol resnice. 2500 Hrvatov v Dijakovićih ni kratko malo „našlo smrti“. Pobili so jih Titovi partizani.

DER SPIEGEL, Hamburg, 5. okt. 81/193 in 196.

živelih internirancev zloglasnega taborišča Auschwitza.

NOVO MESTO — V veliki dvorani Dolenjske galerije so razstavili dela akademskega slikarja Mladena Jernejca, ki se je uveljavil z novimi in svežimi posegi v likovni umetnosti. Akademski slikar dolenjskim ljubiteljem likovne umetnosti ni neznan, saj se jim je predstavil že pred tremi leti na skupinski razstavi sedmerice mladih likovnikov.

ODRANCI — Krajani sami so pred leti dali pobudo za zgraditev skladišča s trgovino in zbiralnico mleka. Z denarno pomočjo podjetja „Pomurka“ in zadruga v Črenšovcih so letos jeseni uresničili svoje načrte. Posebno trgovina jim je dobrodošla, kjer morejo sedaj kupiti umetna gnojila, škropiva, krmila in podobno. Zidava jih je stala dva milijona dinarjev.

PROSENJAKOVCI — Ta kraj na narodnostno mešanem območju v soboški občini je dobil za občinski praznik osrednjo dvojezično šolo. Zgradili so jo v dveh letih, stala pa je okoli 35 milijonov dinarjev. Šola ima deset učilnic, kabinete, sodobno telovadnico in druge spemljajoče prostore. Drugo leto bodo tudi na tej šoli začeli z uvajanjem celodnevne pouka.

RAVNE NA KOROŠKEM — Zdravstvena skupnost bo imela letos 10 milijonov din izgube, ker so stroški za sorazmerno visok zdravstveni standard zelo visoki. V vseh štirih krajih občine imajo zdravstveni domovi tudi več specialističnih ambulant in lekarn. Tudi podatek, da imajo v teh krajih enega zdravnika na tisoč prebivalcev, pove zadosti o nadpovprečni zdravstveni preskrbljenosti prebivalstva. V bodoče bodo pospeševali nego bolnikov doma, da bi bilo tako manj dragega bolniškega zdravljenja.

SELNICA OB DRAVI — V tednu občinskega praznika so krajani pripravili več kulturnih prireditev. Čla-

ni kulturno-umetniškega društva „Leon Zalaznik“ so se po večmesečnih vajah predstavili z igro „Domen“. Foto-amaterski krožek je v gasilskem domu razstavil umetniške fotografije. Lovsko društvo pa je pripravilo tekmovanje v streljanju na glinaste posode. Na osrednji proslavi na Duhu na Ostrem vrhu pa so otvorili novo vlečnico za smučarje.

SLOVENSKA BISTRICA — V tednu turizma, obrti in trgovine so v bistriškem gradu odprli razstavo obrtnih izdelkov, kulinarike in etnografije. Poleg te razstave so v tem tednu pripravili tudi razne druge prireditve. Omembe vredna je bila okrogla miza, kjer so razni strokovnjaki obravnavali probleme malega gospodarstva ter o razvoju in nalogah občine v turističnem gospodarstvu. Pripravili so tudi prospekt zanimivosti občine.

ŠOŠTANJ — V okviru občinskega praznika so društva pripravila lovsko, ribiško in gobarsko razstavo, ki je privabila številne ljudi iz mesta in okolice. Zelo dobro je uspelo tudi tekmovanje harmonikarjev. Posebna žirija je izbrala izmed nastopajočih najboljšega harmonikarja, ki bo zastopal to območje na republiškem tekmovanju na Pokljuki.

ŠTATENBERG — Tudi zadnja občinska seja ni prinesla nič spodbudnega za obnovo gradu Štatenberg, ki je bil nekdanje zelo znano letovišče na haloškem območju. Mariborski ekonomski center je sicer že pripravil razvojne načrte, ki pa se z 800.000 dinarji, kolikor jih imajo na razpolago, ne bodo dali ureničiti. Le ostrešje bodo popravili, ker je republiška kulturna skupnost pripravljena kriti stroške.

ZDOLE PRI KRŠKEM — V drugem tednu v oktobru je ta kraj proslavil svoj občinski praznik. Slavje so letos praznovali z otvoritvijo športnega igrišča. Še posebno zadovoljni so bili domači gasilci, ker so končno le dobili motorno brizgalno.

DER SPIEGEL: KOSOVO ŠE NI POMIRJENO

Beograjski vojaški list *Narodna armija* ocenjuje položaj na Kosovu z besedami: „Nahajamo se v vojni.“

Vse se je začelo z nekim študentom, ki ni hotel v prištinski menzi jesti juhe. Študentovski protest proti nepravilnostim v domu se je marca razširil na ceste glavnega mesta „avtonomne province Kosovo“, kasneje pa na vso pokrajino.

Aprila so desetisoči mladih demonstrantov, stavkujočih delavcev in puntajočih se kmetov zahtevali večjo enakopravnost za to ubožnico Jugoslavije in cele Evrope: kosovsko področje z njegovo albansko manjšino — če se da, v okviru svoje republike znotraj Jugoslavije.

Z malone dvema milijonoma Albancev v Jugoslaviji je namreč drugače kot npr. z le 300.000 Črnogorci: nimajo pravice do svoje republike. Njihovo ozemlje je pridruženo republiki Srbiji: tako so pod vlado zasovraženih Srbov.

Protesti v pomladi so pognali beograjskemu vodstvu v glavo skrbi glede obstanka države. Kosovski partijski šefi in celó uslužbenci državne varnosti so si dali opraviti več s tem, da so odklanjali ponudbe „bratske pomoči“ iz Beograda, kot da so zasledovali demonstrante. Za to trezno ravnanje so sedaj s svojih stolčkov leteli kar po vrsti.

Kajti kljub svarilom poznavalcev krajevnih razmer, da utegne srbska okupacija le še močnejše albansko prebivalstvo razdražiti, so konec marca na Kosovo vkorakele policijske sile in posebne, za boj na blizu izurjene, vojaške enote.

Invazija naj bi ostala tajna. Še tedne po vkorakanju ni zvedelo zanjo niti jugoslovansko prebivalstvo. Ozemlje je ostalo več mesecev zaprto ne le za tuje turiste, marveč tudi za domače, partiji zveste časnikarje. Kasnejši tiskovni in partijski podatki o številu žrtev pri prvih spopadih med uporniki in zasedbeno silo so si bili med seboj neskladni.

Der Spiegel je dobil sedaj s Kosova „poziv, namenjen vsemi vseh civiliziranega sveta“, ki so ga podpisali trije vseučiliški profesorji in znanstveniki:

Marca in aprila sta bili obe glavni cesti v Prištini, cesta Ramiza Sadi-kuja in cesta maršala Tita, prizorišče grozljivih prizorov: razmetana trupla, pogosto razkosana in raztrgana, brez glav, nog in rok, med mrtvimi tudi otroci v šolski starosti. To so bile zadnje sledi pokola, ki ga imata na vesti jugoslovanska vojska in milica. Mnogo trupel so vojaki naložili na tovornjake in jih zunaj mesta z bencinom požgali.

Teh podatkov ni mogoče preveriti, kajti vlada je, kakor pravilno pravijo omenjeni pisci, katerih imena so *Spieglu* znana, nad Kosovom razglasila vojno pravo. *Amnesty International* in mednarodni *Rdeči križ* ni sta tja na noben način mogla.

Omenjeni trije pravijo dalje:

Uradna poročila dajejo le medlo sliko o pokolu. Državljanske pravice ne veljajo več, ponoči patroljira po cestah vojska. Legije tistih, ki so morali v zapor, ne moremo oceniti, a gre za več tisoč.

Po podatkih beograjskih časopisov je moralo v ječo okrog 2000 Albancev „administrativno“, to je brez postopka in obrambe. Poleg tega je bilo do 31. avgusta obsojenih na zapor do 15 let 245 oseb. V začetku septembra se je temu pridružilo še 50 obsodb v poprečju po devet let. Podrobnosti pri utemeljitvah obsodb nasprotujejo temu, česar jih dol-

(dalje na strani 31)

Josip Jurčič

doktor zober

prvi slovenski
psihološki roman

Pri vasi Volčjak stoji grad Pražanek, na katerem živijo dokaj čudna graščakinja, njena šestnajstletna hči Lina in Linina varuhinja, »teta« Amalija Senčar. Graščak je umrl pred šestimi leti na poti iz mesta, kamor je pospremil zdravnika Zobera.

V Volčjak prihaja devetindvajsetletni inženir Ivan Zobec razmerit in razdelit gozdove med vasjo in gradom. Prenosičiče dobi na gradu, a samó po posredovanju Zobra, ki se prav tedaj slučajno spet pojavi v vasi. Zober se na gradu zlaže, da je Lisec njegov nečak in da je že zaroben.

O Zobru zve Lisec zlasti od Senčarjeve marsikaj zanimivega: da je zdravnik, ki živi nekje daleč na Vzhodu, da prihaja domov le poredko, da ga imajo ljudje za čudaka in hudobneža, da je nekam čudno zapleten v življenje na gradu, kjer se ga pa tudi boje. Če se je pred leti prikazal na gradu, je graščakinja jokala, graščak pa se je hotel nekoč celó ustreliti. Po graščakovi smrti so graščakinjo ob Zobrovem obisku vselej živci močneje napadli. Sedaj

pa je graščakinja ob njegovem obisku naenkrat povsem mirna. Vendar se na gradu zgodi vse, kar hoče Zober.

Ko se dobi Lisec z Zobrom osebno, se mu začne ta nenavadni zdravnik zdeti zanimiv in na dnu dober človek. Tudi ljudje mu vedó povedati, koliko dobrega je temu in onemu izkazal. Lisca k Zobru celo nekaj privlači.

Zober obljubi Liscu pomoč, da bo dobil Lino za ženo; vsem je že znano, da se Lisec in Lina rada vidita.

Lina je povabila Lisca v njihov vinograd. Šel je z njo tja. Tam ji je zaupal, da misli naslednjega dne preč.

Lini sta zdrseli po obrazu solzi. „Ne morem drugače, ljubljeni deklica,“ je vzkliknil Lisec.

Njeno solzno oko mu je prvič spricalo gotovost o njeni ljubezni in ta hip je tudi v njem zavlada in vse prevladala strast. Burno objame deklico in ji odpoljubi solze z belega obraza.

Meja je bila pretrgana, prestop storjen, nazaj ni bilo več mogoče. Obema je prišlo spoznanje, da sta se že dolgo ljubila, že prej, ko se še nista družila. Torej kakor da bi bilo „namenjeno“. In nihče ne uteče svoji usodi, pravijo in dostavljajo, da je ljubezen kakor voda, ki se nabere in predere vse pomisleke, s katerimi ji stavi jezove hladni razum.

„Ne govori z nikomer, moje srce, tako dolgo, da zberem svoje misli in ti povem vse, česar sedaj ne morem. Prenaglo in nenavadno je prišla vsa sreča tvoje ljubezni. Če ne bova moga govoriti, ti pišem.“

Tako je govoril Lisec po zadnjem poljubu, ko sta na poti domov spet hodila po mehki travi med orehi in ko je prej tako vesela, tako brezskrbna in nedolžna deklica nosila, v najkrajšem času vsa spremenjena, v svojem srcu prvo skrivnost svojega življenja, sladko skrivnost prve ljubezni.

Gori v vinogradu pa je prečel po odhodu naših ljubimcev stopil iz gozda stari Zober s puško na rami in s torbo ob boku, počasi korakal do kraja, kjer sta onadva sedela, pogledal tam na tla, kakor da bi iskal, če sta kaj izgubila, in nazadnje odložil puško in torbo in sédel.

„Zgodovinska tla za dva človeka. Kakor je bilo videti, sta tu začela. Ka-

kšen bo konec? Kakšen spomin na tole ped zemlje? Ali bosta dosegla tisto vsakdanje stanje, ki se jima sedaj sveti v domišljiji kot prihodnja sreča, da bo kasneje, če bo doseženo, le navadno redno dolgočasno stanje; ali pa jima bo ta prvi trenutek in ta prvi poljub rodil črva, ki bo še na stare dni glodal in govoril: „Kaj je bilo treba tistega, čemú si verjel in varal svoje srce, budalo?“ Prvo ali drugo, v rezultatu ni velike razlike. Vraga! Sédel sem tu na gorko, a mladega duha na tem sedišču ne čutim. Nič vpliva, nič poezije, nič več čudežev!“

OSEMNAJSTO POGLAVJE

Drugi dan je bil sicer tisti šesti, za odhod namenjeni dan, a Lisec ni odšel, pa tudi si ni dal novega datuma.

Noč je prebil skoraj brez spanja. Mnogo je mislil, težke misli. Premišljeval je, kakšne razmere so tu v gradu, kakšne so njegove. Vse neugodno in nobenega pogleda v jasno prihodnost! Čudno nasprotovanje bolne matere, njegovo materialno stanje, oprto samó na delo in zdravje, celó ohlajeno prijateljstvo Senčarjeve gospodične — vse to mu je težilo srce in hudo mu je bilo! Zakaj je vzel njej mir? Kaj je potrebovala njena duša viharjev nesrečne ljubezni, saj je ta neuspešna!

Vendar se na koncu vsega tega premišljevanja Lisec usede in napiše Lini pismo, polno — ne kakšnih takih pomiselkov, ampak — polno vroče ljubezni in večne zvestobe. In kar je pisal, mu je samo teklo izpod peresa, zajeto je bilo iz srca, zato je bilo tudi resnično.

Ker nista imela priložnosti biti skupaj na samem, mu je tudi Lina vsak dan pisala. In ker ni smela po njegovi želji svoje skrivnosti še nikomu razkriti, je svoje plameneče srčece tem bolj zaupala belemu papirju.

Tako se je ogenj razvnel.

Za prihodnost, za posledice, za vse, kar imajo matere in očetje, varuhi in opraviljivci pred kakšno ženitvijo za najvažnejše, se niso Liščeva in Linina ljubezenska pisma nič brigala.

A tako je bilo le nekoliko dni.

Ostro oko Senčarjeve tete je opazilo v vsem Lininem vedenju spremembo in zaslutilo vzrok.

Lisec pa je svojo tajno sam zau-

pal edinemu človeku, ki mu je lahko tu pomagal, doktorju Zobru, čeprav se je za to zelo težko odločil.

K njemu je prišel v mraku. Močno se je začudil, ko mu je starec že prècej po uvodu segel v besedo s pripovedovanjem tega, kar je on mislil, da je njegova največja skrivnost.

Da je bil Zober slučajni prisluško-valec v vinogradu, tega seveda Lisec ni mogel vedeti. Kmalu sta se dela skupaj.

„In tu naj vam pomagam, naj vam bom snubač, kajne?“ vpraša starec v veselem smehu, v katerem je bila poleg posmehljive porogljivosti dobrohotnost.

„Če to ne, mi vsaj svetujte, kaj naj počnem!“

„Ni bolj neumnega posla na svetu, kakor dajati zaljubljenim ljudem dobre nasvete. Da bi svoje stvari pograbil in odšli, tega vam ne smem svetovati, kajne da ne? A to bi bilo najpreprostejše. Bog ve, ali ne videte nesreči, če to storite. Ne bi bili prvi, ki se je mislil odpovedati angelu, pa je dejansko ubežal samemu vragu v ženski podobi. Tega vam ne svetujem, ker mi tako kot vsi zaljubljeni, ne bi poslušali. Saj vem, kako sem bil sam slep, ko me je zadela ta bolezen. Vi hočete le tak nasvet, ki vam daje prav, kajne?“

Lisec molči. Kaj je mogel na to odgovoriti?

„Sicer res nisem nikdar mislil,“ nadaljuje starec, „da bom kdaj klican snubit za koga njeno hčer. Ko sem bil zadnjič tukaj, bi vam bil zalučal v glavo, kar bi bil najprej dosegel, ko bi mi bili vi ali kdor koli prišel z zahtevo, naj ga oženim s hčerko nje in tistega človeka, ki sem ga na zemlji najbolj sovražil. Vas sem pa te dni še celó pričakoval. Ondan sem vas svaril. A je bilo, kakor vidim, že prekasno. Vedel sem, da pride tako. In če se vam namenim pomagati, potem veste, kako se človek spremeni. Nazadnje bi mi ne bilo neljubo, če se bom odločil umirati tukaj v tej luknji — to se razume, če ne pride smrt prej in naglo, kar bi mi bilo ljubše — ko bi imel soseda, kakor ste vi. Če je že ona prècej našla, da imate moje oči, in to na stare dni, bi jo pač tudi rad obsodil na to, da bi morala gledati te oči do konca svojih dni. Poleg dobrega dela bi bilo tudi ma-

TRIGLAV, naš ponos, poroštvo slovenske samobitnosti in svobode, čeprav ga kdaj tudi za dalj časa zagrnejo oblaki.

lo maščevanja, kakor svet tej reči pravi.“

„Ne, ne, tega jaz ne morem in ne smem upati, da bi dobil deklico,“ reče Lisec.

„Nu, kaj pa potem hočete? Praktična posledica je vendar, da se ž njo oženite. Ali ste mi prišli mar praviti svoje srčne bolečine zato, da vam bom pomagal zdihovati in sanjari? Potem ste seveda naleteli na napačnega.“

„Jaz sem berač. Vidim, da ni mogoče. A pobegniti preč in odpovedati se, za to tudi nimam moči,“ pravi Lisec.

„Ja,“ govori Zober, „ko bi bil macedonskega kralja Filipa z zlatom otovorjeni osel moj, me ne bi zvlekel na Vzhod. Kar se matere tiče, je škoda, da ni njen mož dočakal tega trenutka. Njega bi imel jaz veselje zavijati in njega bi jaz lahko pripravil, da bi dal svojo hčer črnemu ciganu, ne samo vam, ki imate Andrejeve oči. Preklete babe! Da ne pozabim. Po pravici vam povem, da mi bo nazadnje tudi čisto vseeno, ali vas oženim in vam s tem pomagam, da dobite namesto golobčka vrano, namesto žene na starost zmaja. Kadar bom dobre volje, me bo morda veselilo videti pri vas tako imenovani srečni zakon, a nasprotno bi me morda tudi veselilo videti, kadar bi bil slabe volje, kako vam greni dneve ženska, od katere ste si mladi osel obetali nebesa na zemlji. Meni se je godilo tako in za hudiča ne vem, kdo me lahko prisili, da bi privoščil svojemu bližnjemu

več, kakor sem imel sam. Toliko, da me ne boste obkladali z nobeno hvaležnostjo, če se stvar srečno izvrši, a tudi pustili, če se naenkrat naveličam in vas pustim v klancu, kjer ste. Kajti imam pravzaprav precej težak položaj. Jaz sem rekel, da ste moj nečak. To ni res, kakor veste. In ker moja stara nevera mladim možem nič ne zaupa in ona svojega zaroda neče močiti, sem si moral izmisliti, da ste ženin, samo da se niste zdeli več nevarni. In za vraga, sedaj se zares zaljubite. Kakor nalašč in meni navkljub! Glejte, prijatelj, spravili ste me malo v sramoto. Torej vidite, da bom težko pomagal in da sem v položaju, ki je zelo neugoden.“

Liscu je bil način tega govorjenja strašno neprijeten, a kaj je hotel.

„Sicer pa berač na levo ali na desno, dober zet ste za navadnega plebejca, ki je malo obogatel — in še na kakšen način, to jaz vem! A ona — že vidite, da njenega prekletega sedanjega imena ne jemljem rad na jezik in ga tudi težko čujem — ona ve, kaj je storila, da je dobila denarnega moža. Vi pa nimate nič. Svet je praktičen, pa tudi matere, čeprav so na pol blazne. Tako je vaše stanje, do tal neugodno. Vendar smete s starim Zobrom piti celo čašo na majhno upanje svoje svatbe z malo plavalasko, živio!“

Ko izpije, starec vstane, odpre kovček v kotu svoje izbe in izvleče majhen sveženj pisem, ga kaže Liscu ter pravi:

„Vidiš, dragi moj lažni nečak, tile

papirčki imajo majhno zgodovino. Tele spise sem včasih njenemu umrlemu možu samo omenil, pa je prebledel kakor stena. Da so še na svetu, vé tudi ona. Jutri popoldne bodo morda storili za vas svojo dolžnost. Razume se, da bo to neprijeten prizor, posebno, ker je sedaj ona včasih s svojim razumom res že pri kraju. Zato je pa treba, da zapusti gospod ženin grad prej, kot pride njegov snubač zanj agitirat. Torej odidete jutri dopoldne odtod. Kasneje boste še vabilo dobili, samo če pustite naslov.“

„Jaz ne vem, kaj je v tistih vaših pisnih, gospod doktor, in ne sprašujem. A iz vaših besed posnemam, da lahko z njimi delate na staro bolno gospo pritisk, ki jo mora boleti. To pa ni pošten pripomoček in nočem, da bi z njim delali zame. Pustite! Če ni mogoče drugače, potem ...“

„Prekasno,“ odgovori starec. „Stvar je že v tiru: jaz sem obljubil in to hočem storiti. Storim, kar je moja volja. In niti več ne govorim o tem. Sedaj pijva! Govorite kaj drugega, jutri zjutraj pa se odpravite od tod proč! Napišite mi tu svoj naslov!“

Lisec ga napiše.

Kasno je šel domov. Srce mu je bilo težko, vest ne lahka. Zdelo se mu je, da iz vsega tega ni mogoče dočakati dobrega konca. Vendar ni mogel ničesar skleniti.

Bil je mehka, pasivna narava. Tistega železnega značaja, ki s svojo trdno voljo dela in odloča, ni imel. Moral se je pustiti usodi plaviti naprej, kam? To mu je bilo temno. Zato je bila ta poslednja noč, ko je

spal kot gost v gradu, zanj ena najnesrečnejših. Divje sanje so se mu blodile po možganih do belega jutra.

DEVETNAJSTO POGLAVJE

Ker je Lisec vedel, da hodi gospa Langmanova dopoldne na polje in je ni pogosto domov do dvanajstih ali od delavcev ali od drugih samotnih potov, se je drugo jutro rano od nje poslovil in se zahvalil za gostoljubnost. Poslednje mu je šlo težko z jezika, ker je imel težečo zavest, da jo je slabo plačeval po njenih željah. Ona ga je hladno odpustila, želeč mu srečno pot, in niti ni omenila kakega zopetnega svidenja.

Od gospodične Senčarjeve se je hotel posloviti kasneje. Kakšno bo slovo od Line, si ni upal niti misliti. Ni bilo niti treba. Kajti ko je pospravljaj svoje poslednje stvari, pride v njegovo sobo dekla in mu prinese pisemce. Bilo je od Senčarjeve „tete“ in se je glasilo:

„Danes odhajate. Želim Vam srečno pot in zbogom! Ni bilo lepo od Vas, da ste začeli za mojimi hrbtom razmerje, ki ga ona, ki je še na pol dete, ne more niti izmeriti in ki ne more v naših žalostnih razmerah imeti nobenega dobrega uspeha. Medve z Lino se odpeljeva. Ona ne ve ničesar. Za Boga Vas prosim, prihranite ji bridkost ločitve, pojdite in pozabite! Pozabite vse, skrbela bom, da Vas pozabi tudi ona. Zakaj ste ji vznemirili mlado srce?“

Po prvem zares poraznem učinku tega pisma sede in napiše dve pismi, eno Lini, drugo njeni starejši tovarišici. Prvo je bilo polno ljubez-

ni, drugo izgovorov in opravičevanj. Nujno zahteva odgovor na naslov v mestu. Pismi izroči dekli, potem se odpelje, uničen in potr, brez nasveta in upanja v drugo kot v čudežnega starca.

V Volčjaku ga išče, a ga ne najde doma. Starec je bil po svoji navadi odšel na lov. Lisec mu napiše nekaj vrstic, spominjajoč ga na včerajšnjo obljubo.

S kmeti v Volčjaku je imel še nekaj ur posla, ki mu je bil dolgočasen in mučen.

Kasno popoldne se je vozil po cesti nazaj proti mestu.

S kako lahkim srcem je hodil po tej poti pred ne mnogo tedni, sedaj pa je šel nazaj s težkim srcem!

Pozno ponoči je pridrdral njegov voz na mestni tlak domov — če je smel imenovati svojo najeto neveliko sobo svoj dom.

Ko je v svoji sobici naredil luč, odpravil voznika, ki mu je z voza prinesel njegove stvari, in se ogledal okoli, se mu je zdelo, kakor da bi bilo iz te mirne izbe pol življenja proč. In ko je spravljal svoje zaslužene novce k mali vsotici svojega prejšnjega prihranka, se je moral bridko zasmejati.

„Delavec sem, za kruh delam, nič nimam, kako bi smel nanjo misliti! Ja, resnica je, pozabiti! To je edina beseda. To so bile kratke sanje, ki prihajajo proti človekovi volji in ki jih človek ne more podaljšati prav tačas, ko bi rad, ko so sladke, marveč ga zbudi majhen šum v resničnost in prežene veselje iz duše.“

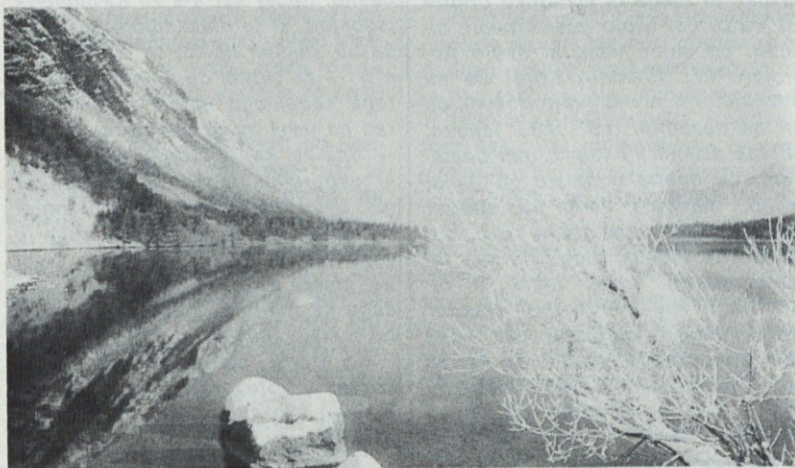
Odreči se sreči, pozabiti — to je bil pri njem tako hiter sklep, kakor je bila prej hitra in nenadna katastrofa v ljubezni v „vinogradu“. A ko mu je njena podoba spet vstala pred očmi, je ta sklep prav tako hitro padel. Krčevito je, ležeč na svoji postelji brez spanja, prijel mehko zglavje in jokal kakor dete.

Drugi, tretji, peti dan je pričakoval pisma. A nihče ni pisal, ne Senčarjeva ne Lina ne Zober.

Ti dnevi so bili za Lisca polni muke in dvoma, ni mogel ne misliti ne delati. Neznosno mu je bilo v družbi znancev, še bolj pa v samotni.

Sedmi dan mu je prinesel jasnost. A kako? Zober je pisal sledeče:

„Prijatelj, Vi ste osel. Kaj Vas je vrag zmotil, da dajete pisma nezanesljivim osebam? Kar ste pisali

dekletu, je dobila v roke mati in divja, da ni mogoče človeku držati besede. Tudi za Vas bi ne bilo sedaj varno priti sem. Jaz moram sedaj oditi. Na spomlad se vrnem. Tedaj poskusim, če se Vaša nevesta ne vda pred pustom kakemu Vašemu sovražniku, ki ima nekaj krajcarjev več kot Vi in je za črto lepši kot Vi, kar je pri vsaki ženski verjetno. Če pa hočete mojih pisem, mi pišite v Carigrad, Grande rue de Pera, Hôtel National'. To je: če hočete z mojimi pismi izsiliti bogato nevesto. Vidite, da ne morem storiti več. Sicer pa bodite pametni! Nikjer ni zapisano, da bi morali biti prav Vi srečni, če je tolika večina ljudi okoli Vas brez sreče."

To je bila torej zadnja tolažba!

Neusmiljena tolažba, a vendar resnična!

Še tisti dan sprejme ponudbo starega kolega, ki mu je pismeno ponujal mesto pri kopanju velikih vodotokov na južnem Ogrskem, kjer je bilo dela za celo leto.

"Tedaj pozabimo, lahko ali težko! Tebi pa, draga deklica, daj Bog ti-soč sreč! Zbogom, domovina!" je rekel Lisec, ko se je vozil z železnico čez mejo.

In vtem ko je delal namene, da se ne bo vrnil v domovino prej, preden ne bo pozabil njene podobe, mu je prihajala vedno na misel. In če se je prisilil misliti na drug predmet, mu je dušo težilo nekaj z neznan močjo.

DVANAJSTO POGLAVJE

Bilo je dve leti kasneje.

Po široki Donavi je ob hrvatsko-srbskem Sremu plul navzdol proti srbskim zemljam mogočen parnik. Prejšnji dan in dopoldne je deževalo, zato je bila voda kalna in je drevila različno brstje in blato s seboj na jug proti nenasitnemu morju. Kapitan je na svojem vzvišenem mostičku stopical sem in tja in klepetal z debelim črnordecim potnikom madžarsko; kormanuš je govoril s svojim tovarišem pomagačem nemško; dve dami sta sedeli na krovu parnika, ogledovali meglene kraje ob sremskem bregu in brbljali francosko; njima nasproti je pa srbski pop v dolgi, črni, malo zamazani halji razkladal po srbsko, kako se imenuje ta in oni kraj, mlademu gospodu z belim slamnikom, ki je bil že dalj časa v pogovoru s sopo-

Lisec je dobil
pismo od
Zobra —
začelo se je:
„prijatelj,
vi ste osel!“

tujočim popom — iz dolgega časa, kakor je bilo videti, ker je slonel leno na ročaju, ogledoval rjave valove, ki so jih delala kolesa parnika v vodi, in hotel več poslušati kakor govoriti.

„Oprostite, gospodine,“ vpraša naposled pop, „vi niste Srbin?“

„Ne, jaz sem Slovenec,“ odgovori mladi gospod z glasom, ki ni posebno vabil k nadaljnemu izpraševanju.

A oznanjevalec pravoslavne vere se ni dal odpraviti. „To je tamo oko Ljubljane,“ je rekel, da bi pokazal svojo učenost v zemljepisu in narodoznanstvu. „Ja sam si odmah mislio. Vaš akcenat nije srbski, ja sam mislio, da ste kakav Hrvat. A kažite vi meni, gospodine...“

Pop je govoril ali spraševal še dalje, a Ivan Lisec — kajti njega smo našli v tem gospodu z belim slamnikom, ko je čez dve leti plul tu na široki Donavi navzdol — Lisec ga ni več poslušal. Vso njegovo pozornost je nase potegnil drug človek.

Izza stopnic, po katerih se gre v podkrovno sobano prvega razreda, je bil pomolil glavo star gospod s sivo brado. A ker je prav tedaj zapihal mrzel veter, je menda starec mislil: boljše je, da ostanem doli — kajti precej se je pomaknil nazaj.

„Kje sem že videl tega človeka?“ misli Lisec. Ker je bilo polno potnikov, je bilo naravno, da je Lisec tega sopotnika opazil šele, ko se je vozil s tem parnikom že več postaj. Kdo je to? Ne more se domisliti.

Vstane, se poslovi od popa in gre navzdol še enkrat pogledat starega gospoda. Najde ga sedečega pri

mizi v kotu na žametnih blazinastih klopeh. Čez eno polovico obraza je imel potegnjen šal, čez drugo pa klobuk, in se je delal, kakor da bi dremal, ali pa je morda res dremal. Lisec mu ni mogel videti v cel obraz.

Obrne se in sede k drugi mizi, da bi od strani poslušal pogovor dveh mladih gospodičen. Tudi oni sta govorili srbsko in Lisec je občudoval lepoto tega, našemu najbližjega jezika, ki bije zvonko na uho, posebno kadar se čuje iz lepih dekliskih ust.

Nemir in dolgčas ga žene zopet ven. Nekaj časa hodi v srednjem prostoru, kjer hrani in pita brezstrajčni kurjač s hudim oljem kotel stroja, hodi po hodniku okoli ladje, nazadnje pa spleza spet na krov, kjer začne pogovor z dvema bosanskima turškima trgovcema s precej slabim uspehom.

Mrak se počasi uleže na gore in planjave ob vodi in luna zasveti ter čarobno obseva mogočno reko.

Mračno je bilo vse okoli Lisca, mračno in tuje. A bil je pripravljen iti še bolj na tuje, še dalje od domovine, in prav sedaj je bil na poti. Misel na to mu je morala hoditi po glavi, ko se je vračal s polglasnim vzdihom v notranjo veliko sobo parnika.

Gre gor in dol po sobani. Onega spečega starca ni bilo več v kotu. Kam je šel? Glej, tam pri mali mizici so se spravili štirje igralci h kartam in okoli sebe imajo polno stoječih gledalcev. Igrajo visoko in plačujejo v zlatu, pred vsakim leži kupček cekinov.

Med temi igralci je tudi starec s sivo brado, ki je bil prej vzbudil Sivčevo pozornost. Zato pristopi Lisec h gledalcem igre in ga začne še enkrat opazovati. Oni je molčal in gledal v karte, tudi drugi trije igralci niso govorili, nekoliko zato, ker je šlo za novce, nekoliko, ker so si bili med seboj neznanci in so se tu na ladji slučajno sešli.

Lisec pogleda starega gospoda, prav ko vzdigne oči in napove svojo igro.

Ja, sedaj je starca spoznal! A zadnjič ni imel te bele brade, morda se pa vendarle moti?

Gre okoli mize in pride počasi staremu tik za hrbet. Drugi „majerji“ so že delali opombe, starec je bil že prej nekoga osorno opomnil,

Nekdaj BELA LJUBLJANA je vsaj nekaj časa v letu bela: ko jo pokrije sneg.

da je tu treba molčati. A pri Liscu je bil sklep gotov, da se pri njem vmeša: moral je vedeti, ali je pravi, ali pa je kak drug, popolnoma podoben človek.

„Devet hudičev! Dober kup!“ reče Lisec glasno, čeprav sicer ni imel navade kleti, ne slovensko ne drugače.

„Tiho!“ zarenči starec, a se niti ne obrne, da bi pogledal, kdo neki „hudičuje“ tu nizko na jugu. Lisec je bil namreč izbral nalašč to precēj posebno slovensko kletev, da bi vzbudil starčevo pozornost in se zagotovil, ali je to — doktor Zober ali ne. A iz „Tiho!“ ni mogel vsega posneti. Iz te kratke besede tudi ni znal ločiti glasu, tem manj, ker ni niti pred dvema letoma z njim mnogo občeval, sedaj ga pa dve leti ni videl.

Igra je bila za starca končana in izgubljena. Izplača in porine karte sosedu. Šele zdaj se ozre in pogleda Lisca. V resnici je bil Zober.

„Kaj vraga! Kje vas pa dobim?“ reče in vstane.

„Jaz ne igram več!“ pove hitro nemško svojim soigralcem, med katerimi je bil židovsko ogrski trgovec, debelušen, madžarskemu magnatu podoben potnik dobrodušnega civilnega obraza, ki je bil lahko, kar bi kdo hotel, najbrž pa last potujočega trgovskega agenta.

„Najbolj iznenaden sem jaz, gospod doktor, kajti, ker nosite sedaj

brado, vas nisem poznal,“ reče Lisec.

„Kam se vozite?“ vpraša Zober.

„V Odeso.“

„Po kaj?“

„Tam dobim zaslužek. Tukaj, kjer sem bil do sedaj, na Ogrskem, smo dodelali. Dobil sem poziv od prijatelja, ki je v Rusiji, in sedaj me vidite na poti tja,“ reče Lisec.

„Tedaj v Rusijo po zaslužku, po delu. Nu, mladi ste še in jaz bi vam privoščil tako burno življenje daleč preč po svetu, kjer človeku odbijajo rogove, kjer mu poginejo prevelika upanja in kjer se nauči računati z dejanskostjo. To se ve, da je ta nauk koristen samo, če se usoda s človekom ne igra preveč brezobzirno; sicer niso vse lekcije nič prida. A vi ste premehek človek za daljni svet! Že sedaj ste od doma preda-leč preč... Kdaj ste bili zadnjič doma? Sédiva tu v stran in popijva buteljko vina! Jaz imam z vami mnogo govoriti.“

Tako je govoril stari, a govoril je mirno in lahkodušno, kakor da bi mu imel povedati samo navadno zgodbo od včera.

Sedeta k majhni mizi. Parniški kletar jima prinese vina.

„Doma? V domovini nisem bil, odkar sva se midva ločila. Mati mi je umrla kmalu potem, tako nimam tudi nikogar svojih več,“ odgovarja Lisec Zobru.

„Torej ste res popolnoma pozabi-

li grad Pražanek in mojo rojstno vas Volčjak? Sapristi! In tisto lepo mlado plavolasko tudi?“

Lisec močno zardi, starec se nasmehe.

„Pozabil? Ne, lagal bi, ko bi to rekel. To mi ni mogoče nikoli. A saj veste, da bi bilo najboljše, ko bi mogel. Vi sami ste mi to svetovali,“ reče Lisec.

„Resnica je, tačas sem vam tako svetoval. Danes vam ne.“

Lisec se osupnjen zgane.

„Kaj me srpo gledate?“ pravi Zober. „Na mojo vero! Sedaj so razmere na Pražanku drugačne. Tista vaša mala deklica je sedaj postala resna, malo bleda gospodična in upa na vas kakor Jud na Mesijo. In tista stara — pomislite na to kolosalno nemožnost nekdanjih časov — Senčarica je postala skoraj moja prijateljica in me je prosila, naj vendar gotovo poizvem o vas, sicer nazadnje še vaša ljubica od nesrečne ljubezni umrje. Moje nazore o takih rečeh poznate in me boste razumeli, če vam rečem, da jo boste, če ne kasnite, če pustite Odeso Rusom in se vrnete po Savi čez Sisek in Zagreb naravnost v domovino, se vozite precej na grad Pražanek, naši šli pri popolnem zdravju in se ženite. In skoraj vam ni svetovati drugega. Vi imate značaj in talent za dobrodušnega filistra, ki varuje dom in ženo in kopo otrok. Hajdi nazaj, dečko! To se ve le, če mi niste naredili kakšne bedastoče medtem, kar ste se za nas izgubili, namreč da bi se bili že s kako Nemko ali Madžarko vpregli v zakon. Vaša ljuba, Lina, ki jo imam rad tudi jaz, čeprav ne bom ravno vaš tekmeč, je sicer glede vas polna optimizma.“

„Šalite se,“ vzklikne Lisec z žarečim obrazom.

„Zakaj? Mar se vam moram po kranjsko pridušiti, da mi boste verjeli? Naravnost z Volčjaka prihajam in pripovedujem vam zadnje novice. Zame niti niso novice, ker stvar je bila takšna že lansko jesen, ko sem bil nekaj dni doma. Čemu ne daste glasu od sebe, kje ste? Vrag vas je dal in stvoril, kakor kaže Hrvat.“

„In gospa Langmanova?“

„Umrla! Že poldrugo leto tega!“

„In gospodična...?“

„Hodi na hrib in gleda, ali bo prišel Ivan Lisec, ki je bežal pred svojo srečo, in od kod! Človek, ali imaš še sluh, čuješ ali ne? Pij!“ In ko

izpije, nadaljuje: „Moram vam povedati, da, odkar poznam to vašo deklico tako, kakor sem jo spoznal to pomlad in te dni — razume se, da je bila pri meni vedno le zaradi vas — žensko spet spoštujem. Njen oče je bil po mojem mnenju lump, to je resnica. Njena mati je bila navadna ženska, ženska na sploh, kakor jih je dvanajst za dvanajstorico. A hči je videti res nekaj dobrega in čestitam vam! Veseli me pa posebnost, da sem vas dobil, najprej jaz.“

„Bog vam odpusti, gospod doktor, če se z menoj strašno neumestno šalite...“ pravi Lisec s tresočim se in zamolklim glasom. Kar je tu čul, je prišlo zanj vse preneglo. Sreča ga je udarila po glavi.

„Grom Elijev, resen jaz nikdar ne lažem!“ udari zdaj tudi Zober ob mizo, da se mu strklja čaša in vino razlije ter se obrnejo od več ljudi na samotna pivca.

Sedaj je Lisec verjel.

„Oprostite,“ reče, „vse, kar ste mi povedali, je tako velikansko iznenadenje, da me je zadelo kakor strela! Potrpite!...“

Roka, ki jo je dal Zobru čez mizo, se mu je tresla kakor glas. In zamišljen se nasloni na mizo.

„Nu, ja, naj bo!“ pravi starec, vzdigne čašo in pije.

Imel je še odgovarjati na veliko vprašanj. Nekatero stvari je Lisec po dvakrat vpraševal, preden je mogel vse prav verjeti.

Kajti kakšna sprememba! Prej, komaj pred nekaj trenutki, je gori na krovu premišljeval neveselo usodo, ki ga žene samotnega v daljni svet, sedaj se mu pa naenkrat ponuja več, kot je smel upati: ljubljena deklica, ki si jo je prizadeval pozabiti, a katere podobe ni mogel izbrisati iz spomina in iztrgati iz srca niti za en dan!

Sedaj se mu je kazal oziroma je pravzaprav že bil konec strašne muke, ki mu jo je bil prizadeval strašen boj med srcem in razumom, med dolžnostjo in željo.

Bežal je bil pred svojo srečo, ker se mu je zdela nedosegljiva, ker ji ni mogel gledati v presvetli obraz, sedaj se mu je pa bližala v vsej resničnosti.

Ko je šlo vse to Liscu po glavi kakor blisk, je stari doktor Zober hladnokrvno našteval načrte, po katerih naj se ravna. Plačano vozno karto po Donavi od Zemuna naprej

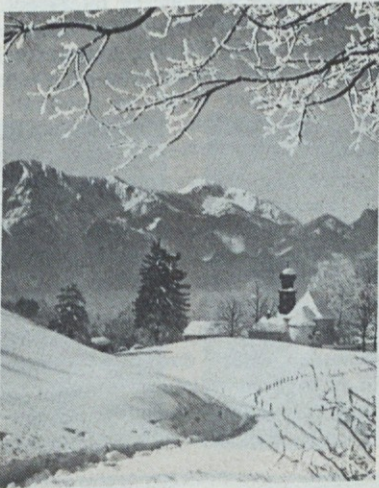
naj vrže v vodo. V Zemunu naj se izkrca, tam na plovni agenciji pozve, kdaj pluje prva ladja po Savi iz Zemuna ali Beograda — če velja še lanski vozni red, odhaja že jutri zjutraj, reče — „In potem ste na slovenski zemlji in na Pražanku v štirih dneh in ona se bo naslonila na vas in od veselja jokaje očitala, zakaj vas ni bilo tako dolgo, oh, tako dolgo; kaj sem tačas trpela in jokala zate, ti ljubi hudobnež, ti...“, ha, ha, ha! Kajne, da še znam? Prav tako je nekaj golobovala njena mati z menoj, a vraga, nazadnje je vzela za moža drugega!... Ja, tole: zakaj mi niste nič pisali, da nisem vedel za vaš naslov?“ vpraša na koncu starec Lisca.

„Izgovor je tako navaden, da je skoraj neverjeten, a je resničen. Ko sem se selil, sem izgubil vaše pismo, v katerem ste mi bili zapisali ulico in hotel. Precej od početka pa vam nisem hotel, pa tudi ne mogel odgovarjati, ker se mi je zdelo vašo ponudbo s tistimi pismi, ki ste mi jih stavili na razpolago...“

„... sprejeti nemožato?... Nu, ja, imeli ste prav. Sedaj tudi ni več mogoče, kakor tudi ni več treba. Lani sem jih požgal. Oba sta umrla in obema sem se maščeval. Pravijo, da postane človek na starost otročji: naj se tako zgodi še z menoj! Nasovražil sem se. Sedaj poskusim, če je ostalo še kaj ljubezni. In kakor rečeno, tiste papirje sem požgal.“

„Ali bi smel vedeti, kaj je bilo v njih?“ vpraša Lisec.

„Tako? Ponujal sem vam jih — pri mojem poštenju, da bi jih ne bil dal nikomur drugemu za nobeno ce-

no — a jih niste hoteli. Zdaj naj vam pa razlagam, kaj je bilo v njih? Nu, vi sami bi ne vedeli mnogo več, kot veste sedaj, ko bi jih bili brali. Iz enega bi posneli, da mi neki dr. Langman sam priznava, da me je lopovski prevaril, in me za ves svet prosi, naj mu prizanesem. Dalje bi brali zaljubljeno pismo neke Alojzije, ki ni bila nihče drug kot mati vaše neveste, Langmanica, in sem spet imel čast biti na ovitku kot prejemnik jaz. Tretje je bil pa protokol, narejen na konzulatu v Aleksandriji, ki bi ga tudi lahko šele razumeli, ko bi vam povedal nekaj stvari od početka... Sicer bi lahko odložil to pripovedovanje do časa, ko se spet vidiva na Pražanku, kjer vas gotovo najdem kot posestnika prihodnje leto ali morda že na spomlad. Vendar naj bo nekoliko precej povedano, da vam bodo jasne tiste stvari, ki sem jih v najinih prejšnjih pogovorih omenil samo na pol. Mislim, da bo najboljšo, če jih veste le vi. Ženskama na Pražanku, vaši nevesti in tisti stari hišni, sem navezal na vrat izmišljeno zgodbo. Kar vam bosta o meni pravili, zvesto poslušajte, in naredite se, kakor bi vse svetopisemsko verjeli: tako bo še najboljšo. Vam hočem pa povedati resnico, vsaj povrhu, drugo lahko dopolnim kasneje. Prej pa je dobro, da večerjava. Biftek na ladjah mi je vselej dišal. Potem vam hočem pri čaši vina povedati košček svoje zgodbe. Doli v spalnici imam v kovčku nekaj slovenskega vina, ki sem ga vzel s seboj iz najine domovine. Poskrbite za večerjo, jaz prinesem pijačo. Enkrat šva že imela pogovor pri domačem vinu, torej tudi za to slovo.“

Po teh besedah odide stari Zober dol v trebuh ladje, kjer so majhne kabine za toliko oseb, kolikor se jih v praksi drži pregovora „kdor prej pride, prej melje“.

Potem ko sta povečerjala in sedela pri čaši domačega vina, začne Zober:

„Jaz sem bil živ dečko, ko sem bil mlad. Čeprav sem bil kmečkoga rodu, vendar mi je bilo kmalu mogoče sleči tisto nerodnost in negotovost v obnašanju, ki navadno spremlja tudi najbolj nadarjene študente iz kmetijskih družin in jim ostaja vse življenje. Saj ste že čuli pregovor: kmet ostane kmet, čeprav spi do opoldne.

bo še

kako diha in niha življenje naših ljudi po zahodni Evropi?

iz zdomstva

IMENOVANJE

Papež Janez Pavel II. je imenoval delegata slovenskih dušnih pastirjev v ZR Nemčiji in predsednika zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov v Zahodni Evropi dr. Janeza Zdešarja za monsinjorja. Papeško imenovanje mu je izročil Münchenski nadškof kardinal Ratzinger.

K visokemu imenovanju vsa slovenska zdomska Cerkev v Zahodni Evropi iz vsega srca čestita!

anglija

Nismo še poročali o smrti ge. T. Staničeve. Živela je nedaleč od Londona. Bog jo je v zavratni boleznini zadnje čase krepko preskušal. Naj se pri njemu sedaj odpočije.

V Coventryju je od kapi zadet umrl Valentin Pregelj, ko se je vračal iz dopusta. Pokojni je bil doma iz Cola nad Vipavsko dolino in brat jezuitskega brata Franceta Preglja, ki je dolga leta misijonaril v Sudanu. Naj se tudi on odpočije pri Gospodu.

Vsem prizadetim izražamo naše iskreno sožalje.

Slovenski šopek pri letošnji procesiji s križi v Walsinghamu

V Bedfordu smo imeli tradicionalno misijonsko mašo, tombolo in srečolov. Mnogo ljudi se je nabralo in Bogu hvala za to živo zavzetost. Kakšna je bila letos naša misijonska bera, bomo poročali drugič.

V Londonu bomo imeli „Miklavževanje“ na praznik Marijinega brezmadežnega spočetja, 6. decembra. Naj že sedaj pristrčno voščimo vsem dragim slovenskim rojakom po svetu božičnega blagoslova, veselja in dobrega zdravja!

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Za Vse svete nas je bilo pri božji službi več, kakor je župnik pričakoval. Mnogi so šli na grobove že en teden prej, ker je bil zaradi državnega praznika podaljšan vikend. Po maši smo šli v center in tam počakali, da smo se ob dveh popoldne spet zbrali na pokopališču v St. Martinu, kjer smo imeli bogoslužje za mrtve.

V nedeljo, 8. novembra, smo imeli „Martinovanje“. Čeprav nas ni bilo toliko kakor nekdanj, je bilo veselo in lepo. Dva harmonikarja sta skrbela, da smo lahko peli in se vrteli. Pogrešali smo pa mladih. Obenem smo slavili god g. Martina Dominka, rojstni dan ge. Silve Joun in našega organista g. Antona Zoreta. Ga. Joun je spekla potico, drugi so pa dali za pijačo. Duhaničeva

družina je pa skrbela, da ni ničesar manjkalo. Vsem prav lepa hvala.

Dva naša fanta sta v novembru napravila pomočniški izpit: Jože Lesjak in Janez Zore. Želimo jima, da bi s poštenim delom bila vedno poklicu in Bogu v čast.

Ge. Kerec in Schwarz iz Astena sta izgubili oktobra brata, ki je umrl komaj 45 let star za rakom. Pokojni Štefan Ficko je bil pokopan na domačem pokopališču v Vidoncih, župnija Grad v Prekmurju. Vsem iskreno sožalje.

Kako bomo praznovali božične praznike, vam bo sporočeno v posebni božični okrožnici. Vsi, ki boste ostali tu, pa res praznujte Božič ne samo ob obilni mizi, temveč predvsem duhovno.

SALZBURŠKA

SALZBURG — Oktobra so bili med nami spet bogoslovci in univerzitetni študentje. Kako prijetno je, če so mladi med nami. Po maši smo se dolgo razgovarjali, najprej na hodniku, nato pa še pred cerkvijo. Dela v hiši še niso končana in dvorana je še vedno polna ropotije.

V ponedeljek, 26. oktobra, so obiskali koroški slovenski duhovniki Salzburg. Obisk je organiziralo duhovniško društvo „Sodalitas“. Najprej je bila v stolniški kripti koncelebrirana maša. Govoril je zlatomašnik g. Holmar. Nato pa smo bili vsi povabljeni na kosilo v semenišče, kjer je bilo prav prijetno. Namen izleta je bil predvsem zblizanje med duhovniki in bogoslovci.

HALLEIN — Sestri ga. Nežmah in ga. Gjerkeš sta takoj, ko sta se družini vrnila iz dopusta, izgubili doma staro mamo. Za pokoj njene duše smo imeli v Halleinu sv. mašo.

Kar navadili smo se hoditi v kapelico k sestram. Ker nas ni veliko po številu, prav lahko dobimo vsi prostor. Posebno sedaj pozimi, ko je v farni cerkvi mraz, bo prijetno. Decembra bo pa maša odpadla zaradi božičnih praznikov.

TENNECK — Pri oktobrski maši smo se dogovorili, da bomo v novembru imeli skupno „Martinovanje“ za vse solnograško področje. Ker pa dvorane nismo dobili za soboto pred drugo nedeljo, pač pa za naslednjo soboto, je maša na drugo nedeljo odpadla in bo v soboto, ob štirih popoldne, skupaj za Tenneck in Salzburg. Teneški Slovenci so obljubili, da bodo poskrbeli za jed in pijačo, muziko pa Freilas-sing. Izselsjenski duhovnik je obljubil, da bo pismeno povabil vse, katerih naslove ima. Kako je pa „Martinovanje“ poteklo, bomo poročali šele v januarski številki.

belgija

LIMBURG-LIÈGE

Slovenski dan v Belgiji — V soboto, 10. oktobra 1981, se je v Eis-

„Šlomškov“ mešani zbor nas je pod vodstvom g. Viliija Roglja ganljivo popeljal v kraljestvo glasbene lepote.

Predsednik „Vesele mladine“ prof. Karel Cverle je ge. Anici Varzsak-Kos ob novi zastavi izrekel priznanje in hvaležnost.

denu vršil „XXI. slovenski dan“. To je za nas največji praznik v celem letu. Slovesnost se je začela s službo božjo, ki so jo vodili g. Stanko Kavalar iz Francije, g. Kazimir Gaberc iz Charleroi in domačin g. Vinco Žakelj. Službo božjo je ubrano spremljal „Slomškov“ mešani zbor pod vodstvom g. Viliija Roglja. Verjetno se je prvič zgodilo, da je že za začetek slovesnosti spodnji del dvorane bil napolnjen. Iskrene čestitke in zahvala!

Pri kulturnem programu so nastopili trije zbori: „Slomškov“ mešani in moški zbor pod vodstvom g. Viliija Roglja in flamski mešani zbor iz Dilsena pod vodstvom g. Venkena. Vsi zbori so se za nastop izredno skrbno pripravljali. Opazno je, da napredujejo iz leta v leto. A v tej dvorani, ki je zgrajena predvsem za športne cilje in zahtev za akustiko niso upoštevali, je vsak zbor postavljen na težko preizkušnjo. Ta problem so zelo zrelo uvideli tudi poslušalci, ki so skozi program ohranili popolno tišino. Flamski zbor je zelo skrbno pripravil tudi nekaj slovenskih pesmi. Vsi zbori so

bili nagrajani z navdušenim ploskanjem.

Pozdravne besede je izrekel predsednik „Slomška“ g. Bernard Žabot, posamezne pesmi pa je dvojezično predstavljal g. Stane Revinšek.

Sledila je folklorna plesna skupina „Ljubljana“ iz Nemčije. Zelo so se potrudili in lepo zaplesali. Dvorana jih je nagradila z živahnim ploskanjem. Iskrena jim hvala za požrtovalno sodelovanje!

V odmoru so nastopili „Oudsberger muzikanten“ iz Opglabbeeka. V bogati zasedbi je orkester veselo zaigral vrsto flamskih, slovenskih in mednarodnih melodij. Prav lepo so obogatili naš program in jim dolgujemo hvaležnost za ponovno sodelovanje. Eden važnih sodelavcev pri tem orkestru je tudi glasbeno zelo nadarjeni rojak g. Martin Novak.

Oder je nato napolnila „Vesela mladina“. Njen nastop se je začel z blagoslovitvijo zastave „Vesele mladine“. Botrovala sta ga. Anica

„Vesela mladina“ je zarajala kot še nikoli

Flamski mešani zbor iz Dilsena je pod vodstvom g. Venkena odlično zapel tudi nekaj slovenskih pesmi.

Folklorna plesna skupina „Ljubljana“ iz Nemčije je „Slovenski dan“ obogatila s svojim lepim nastopom.

Varzsak-Kos in njen soprog g. Edmond. To zastavo je „Veseli mladini“ poklonila botra sama, ga. Anica. „Vesela mladina“ se je po svojem predsedniku, g. Karlu Cverletu, ge. Anici, svoji ustanoviteljici in pokroviteljici, iskreno zahvalila za vso njeno ljubezen in požrtvovalnost. Brez njene domiselnosti bi „Vesele mladine“ verjetno nikoli ne bilo. Ob blagoslovu zastave je domači duhovnik izrazil željo in upanje, da bo „Vesela mladina“, ki se bo zbirala in nastopala pod to zastavo, doraščala v vesele in odgovorne ljudi, ki se bodo zavedali svojega poslanstva kot ljudje, kot kristjani in kot sinovi in hčere svojega naroda. S tem nastopom je „Vesela mladina“ spet napravila korak naprej. Nikoli še ni zarajala tako lepo in nikoli še ni bila tako številna. Fantje so si za to priložnost oskrbeli nove dele narodne noše.

Prosto zabavo je v splošno zadovoljstvo vodil orkester „Oto Lesjak“ iz Nemčije.

Imeli smo zelo bogato tombolo. A gostje iz oddaljenih krajev niso mogli izkoristiti nekaterih dobitkov, kar je bilo neprijetno. Prihodnjiki bo treba misliti tudi na ta problem.

Da se na „Slovenskem dnevu“ pri našem malem številu in pri naši razkropljenosti zbere okrog tisoč ljudi, smatramo za *mali čudež slovenske osveščenosti in smisla za sodelovanje*. Razveselili so nas številni gostje iz domače občine. Morda na naših slovesnostih že dolgo ni bilo toliko prijateljskega razpolo-

ženja. Posebno zahvalo dolgujemo rojakom iz Francije, Charleroi, Liege-a, Holandije in Nemčije. Priporočamo se še za naprej. Iskrena zahvala nastopajočim na odru, sodelavcem pri postrežbi, nabiralcem dobitkov in vsem pomembnim, a skritim pomočnikom.

„Slovenski dan“ je delno družabna in kulturna prireditelja. Zberemo se v domači družini, obnavljamo poznanstva in prijateljstva, poslušamo pesmi naših očetov, gledamo slikovite plesne naše mladine, zavrtimo se ob blagozvočnih melodijah — vmes pa si nabiramo misli in zglede za oblikovanje in rast v našem poslanstvu kot ljudje, kot kristjani in kot sinovi in hčere svojega naroda.

Vedno više!!!

Hvala vsem in na svidenje prihodnje leto na istem kraju in ob istem času.

Naši rajniki: Smrtna kosa je spet krepko posegla v naše vrste. V treh zaporednih dneh so umrli trije naši rojaki.

6. oktobra je umrl g. Leopold Vidic, soprog ge. Ivane Pungeršič, upokojeni rudar, rojen na Colu, star 65 let. Več let je bolihal. Rajniki je bil priden delavec, izredno skrben in ljubeč družinski mož in oče. Bolihal je več let, a je trpljenje potrpežljivo prenašal. Podlegel je, ko ga je srčna kap zadela petič ali šestič. Rojaki so ga v lepem številu spremljali na zadnji zemeljski poti. Vdovi ge. Ivani, hčerki ge. Aniti in sinu g. Poldetu izrekamo iskreno krščansko sožalje.

7. oktobra je umrla ga. Katarina Baštijančič, vdova po Francu Volku, stara 79 let. Zadnja leta je precej opešala. Iz njenih mlajših let pa jo

poznamo kot skrbno mater in ženo, ki se je pridno udeleževala slovenskega življenja v Eisdeniu. Njen mož Franc je pel drugi bas v naših zborih. Zapušča sinova g. Franca in g. Lojza, katerima izrekamo krščansko sožalje.

Naslednji dan, t. j. 8. oktobra, pa je v Lanakenu dotrpel g. Jan Novak, upokojeni rudar iz Opglabbeeka, rojen 1907 v Bučki. Rajni je bil izredno marljiv delavec, skrben gospodar in zvest Slovenec. „Naša luč“ in mohorjev „Koledar“ sta v njegovi hiši imela domovinsko pravico. Večletno pešanje je mirno prenašal. Rojaki in prijatelji so ga v lepem številu spremljali pri njegovem slovesu s tega sveta. Zapušča vdovo go. Marijo, roj. Bizjak in hčerko go. Marijo z družino, katerim izrekamo toplo krščansko sožalje.

Naj se nad omenjenimi tremi rojaki uresničijo evangeljske obljube!

Naš božič: Služba božja na Sveti večer bo v italijanski cerkvi v Hoevezavelu.

Na Božič bo služba božja v Eisdeniu pri sestrah ob 10.30.

Podrobna oznanila glejte v „Bakli“. Pridite!

Voščimo obilje božičnega blagoslova!

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Tokrat moramo zabeležiti le *smrt* dobre slovenske matere ge. Marije

Kotnik, roj. Mrak, iz Marchienne-au-Pont. Prav na praznik rožnovenske Matere božje, 7. oktobra t. l., jo je Bog poklical k sebi v 85. letu starosti.

Rodila se je leta 1897 v Št. Vidu nad Valdekom, Slovenj Gradec (Slovenija). Na zadnji poti, 9. oktobra, smo jo pospremili v večjem številu tudi rojaki in rojakinje iz Charleroi. Pok. Marija Kotnik je bila žena globoke vere in vneta Slovenka in je

Pok. Marija Kotnik
iz Marchienne-au-Pont

oboje — vero in narodnost — vsejala v srca svojih otrok. Dokler je le mogla, je hodila k slovenski sveti maši v Charleroi. Ko so pred 50 leti začeli s pevskim zborom v Limburgu, je bila pok. Marija med prvimi pevkami! Naj počiva v miru!

Njenim še živečim otrokom: Jožetu, Viliju, Reziki in Karlu ter ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje!

Pridite v čimvečjem številu na božični dan — 25. decembra — k slovenski službi božji v Charleroi, kjer bomo prepevali naše božične pesmi!

Vsem rojakom in rojakinjam v zapadni Belgiji in drugod po svetu želim milosti polne božične praznike in srečno novo leto Gospodovo 1982!

Vaš izseljenski duhovnik
Kazimir Gaberc.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma, Impasse Hoche.

Na sveti večer, 24. 12., bo polnočnica ob desetih zvečer, priložnost za spoved od devetih naprej.

Na Božič in Novo leto maša ob petih popoldne.

V nedeljo, 25. oktobra, je bil krščen Gabrijel Janes; po maši smo s Frančiško in Michelom ter vso njihovo družino v dvorani proslavili ta lepi družinski praznik.

14. oktobra je praznovala 65-letnico sestra Cirila. Skupaj smo proslavili ta njen življenjski mejnik v nedeljo, 18. 10. Sestri Cirili, ki že dolga leta požrtvovalno in nesebično pomaga pri farnem delu, čestitamo in ji kličemo: Na mnoga leta!

Za praznik Vseh svetih sta naša mlada umetnika Tone in Vojko pripravila razstavo svojih najnovejših del, člani Društva pa so nam pod vodstvom Vojka z lepim kulturnim večerom poglobili praznično razpoloženje, kjer se je ob mimični predstavi „Od prvih početkov do smrti“ vsakdo resnobno zamislil ob svoji življenjski poti. Vsem in vsakemu čestitamo in se jim lepo zahvaljujemo, v pričakovanju, da nam bodo zopet kmalu kaj pripravili.

MELUN (Seine-et-Marne)

Skupna maša bo v nedeljo, 13. decembra, ob 8,45 v poljski cerkvi v Dammarie-les-Lys.

LOURY (Loiret)

Ko so komaj ovele rože na grobu njene hčerke, nas je 21. 10. zapustila gospa Frančiška Tratnjek, katere truplo smo 24. 10. položili v grob, kjer čaka večnega vstajenja. Njen pogreb je pokazal, kako je bila pokojna priljubljena in spoštovana. Pokojna je bila rojena 1904 v Odrancih, v Franciji pa je živel a s svojo družino od leta 1936.

Gabrijel je bil krščen, njegova brata Sebastijan in Ježe pazljivo sledita obredu.

Težko preizkušeni Tratnjekovi družini: možu Petru in otrokom Angeli, Pierru, Mathiasu, Stefanu in njihovim družinam naše iskreno sožalje, za pokojno, ki jo bomo ohranili v najlepšem spominu, pa molimo v svojih molitvah!

Decembrski številki so priložene

Celinka Šturm s svojo sestro Ireno; obe radi prideta na naše prireditve v Parizu.

Miklavž je prišel razveseliti slovenske otroke v Parizu

položnice, ki so namenjene za tiste, ki ne plačajo osebno poverjenikom. Vsi naročniki mislite na to, da se naš skupni mesečnik zdržuje edino z naročnino.

SLOVENSKI DOM V PARIZU

Dom je skoro vedno polno zaseden in dostikrat premajhen. Sicer smo se ga pa že tako navadili, da se kar vprašujemo, kaj bi brez nje ga počeli.

V poletnih mesecih je bila lepo in okusno urejena knjižnica, ki čaka obiskovalcev, bralcev in izposojalcev.

Toda, toda... še vedno imamo 150.000 F dolga, ki ga moramo vrniti in stroški vzdrževanja neprestano rastejo. Nekateri se tega zavedajo in se od časa do časa spomnijo Doma, za kar jim res topla zahvala. Ob božičnih praznikih bi bilo lepo, ko bi se vsi zavedali, da je Dom naša skupna hiša in da moramo vsi skrbeti za njo.

Prispevke za Dom pošiljajte na poštni čekovni račun:

C. C. P. PARIS 19285 04 F
MISSION CATHOLIQUE SLOVENE
3, Impasse Hoche
92320 CHATILLON

PAS-DE-CALAIS IN NORD

December bo utrdil družinske vezi naših rojakov s praznovanjem lepih družinskih praznikov.

Sveto Barbaro bodo naši rudarji praznovali z daritvijo sv. maše za vse pokojne člane „Društva sv. Barbare“ in tradicionalno zakusko po maši v Mericourt ob 10.30 uri. Vsi prisrčno vabljeni!

Miklavževanje bo v nedeljo, dne 13. decembra, ob 16. uri v dvorani „Matere izseljencev“. Program bo ob sodelovanju cerkvenega zbora in nastopu otrok slovenskega tečaja. Srečolov in obdarovanje sv. Miklavža bo večer naše mladine lepo zaključil.

Božič bomo praznovali po lepih slovenskih običajih. Polnočnice bodo ob 19. uri na Bruay-en-Artois, ob 22. uri v Liévinu in ob 24. uri v Méricourtu. Božične maše so na praznik Kristusovega rojstva po nedeljskem redu. Prav tako na Novo leto. Prilika za spoved pred vsemi mašami in ves advent.

Prilika na Božič s priliko za spoved: Armantierres v nedeljo, 29. novembra, ob 16. uri v cerkvi N. D. de Lourdes; Tourcoing in Lille v nedeljo, 6. decembra, z *miklavževanjem* v kapeli „Pomočnic duš v

Marija Selan iz Fosse VIII

vicah“ v Tourcoing ob 16. uri; St. Paul v soboto, 12. decembra, ob 19. uri; Cambrais-Carnière v soboto, 19. decembra, ob 19. uri; Fosse VIII, Vendin le Vieil isti dan ob 16.30; Wingles v petek, 18. decembra, ob 16. uri.

Vsi rojaki prisrčno vabljeni k duhovnim obnovam!

Krščeni so bili v Mericourt Minnes: Aleksander Stemplowski, Virginija Strzyzewski, Aurelija Wisniewski, Marija Flore Dionizija Duhez, Audrey Hecquet.

Zakrament *sv. zakona* sta si dala Paul Augustin Constany Fremaux in Anicka Golob-Čantost.

Vsem božji blagoslov in naše čestitke!

V septembru nas je po dolgi zahrbtni bolezni *zapustila* v bolnišnici v Lensu ga. Marija Selan iz Vendin-le-Vieil Fosse VIII. Več kot leto dni je z jobovsko potrpežljivostjo prenašala hude bolečine. Tiha, dobra, prav pristna Dolenjka se je razdajala svojim in rojakom. Z ugrabitvijo vnuka Thiery-ja se je njeno trpljenje in bolezen še posebno poslabšala in dovedla do smrti. Naj bo Gospod njeno veliko plačilo!

Na vse svetnike je v kliniki Ste. Barbe *odšel po plačilo* Metod Kelc, doma iz Bruay en Artois. Priden kot čebela je do konca urejeval svoj lepi vrt in še sosedom bil na razpolago, kljub svojim 82 letom. Pokopan je bil v torek, 3. novembra, na pokopališču Divion v družinsko grobnico ob obilni udeležbi rojakov in domačinov.

Naj mu bo lahka tuja zemlja! Vsem družinam naše iskreno sožalje!

Rojakom in vsem prijateljem milostipoln Božič!

Stanko Kavalari

TUCQUEGNIEUX-MARINE

„Česar polno je srce, o tem rada usta govore“. Da je ta izrek resničen, se prepričamo vsako leto prvega novembra na pokopališču. Solznih oči toži mož, kako težko pogreša pokojno ženo. Isto pripoveduje žena o možu, ki je vse prezgodaj zapustil njo in otroke. Najbolj hudo je pa sinovom in hčeram, ki so ostali sirote, brez matere.

Na grobovih so križi in marsikje tudi kip ali slika Marije, Jezusove in naše Matere. Spomnil sem se, da smo 8. junija počastili Marijo, *Mater Cerkve*. Večkrat slišimo neresnično trditev, da je „vera prišla po duhovnikih gor in da bo šla po duhovnikih dol“. To so prazne besede. Vera je „prišla gor“ po Mariji. Če „gre kje dol“, pa seveda ne gre po Mariji dol ampak zato, ker se mi oddaljujemo od Marije. V svoji trmi in prevzetnosti mislimo, da ne potrebujemo več Priprošnjice in njenega posredovanja. Stisk, sovraštva in gorja je na svetu zmeraj več. Prej ali slej bomo prisiljeni vrniti se nazaj pod plašč naše nebeške Matere.

In še to: Včasih so starši učili otroke, zdaj je pa narobe, zdaj otroci spreobračajo starše. Kaj smo res zgubili ves ugled in avtoriteto, da ponižno klečimo pred zmotami naših otrok?

Slovenska služba božja je vedno na Marini vsako drugo nedeljo ob šestih zvečer. Msgr. Grims se je vrnil iz bolnišnice, vendar ne vemo, če bo toliko zdrav, da bi nas obiskal za božične praznike.

J. J.

MERLEBACH

Zaradi bolehnosti le kratko poročilo za mesec december:

V mesecu decembru bodo vse *nedeljske maše* kot med letom ob 10.30 v Hospice Ste Elisabeth v Merlebachu; po kolonijah bo vedno posebej oznanjeno.

Pevske vaje „Slomška“ bodo vedno posebej oznanjene. Za Božič in Sv. večer: polnočnica ob 10. uri, božični praznik ob 10.30 kot vsako nedeljo. Na praznik sv. Štefana sv. maša v Cité la Chapelle ob treh popoldne.

Na dan Novega leta (petek) zopet sv. maša v Merlebachu ob 10.30 uri.

Ob koncu leta je moja dolžnost, da se vsem, ki so mi med letom pomagali, pristrčno zahvalim. Posebna zahvala našim duhovnikom, zlasti g. Flisu, g. bogoslovcu Kaminu, cerkvenemu zboru z vodstvom izbornega g. Emila Šinkovca, našemu „mežnarju“ g. Režonjatu ter vsem, ki so mi posebno v boleznih pomagali ali doma ali po kolonijah.

Zelo moram pohvaliti vse raznašalce „Naše luči“, ki so mesec za mesecem to dobro izseljensko glasilo, katero je Mohorjeva družba z vso skrbjo pošiljala po svetu, raznašali.

Po tem kratkem poročilu: Še enkrat vesele božične praznike in srečno novo leto!

Vam vsem hvaležni

Stanko Grims iz Merlebacha.

NICA

Novo šolsko leto smo že dolgo začeli. K verouku se je letos priglasilo več naših otrok kot prejšnja leta. Bog daj, da bodo vztrajali! Nekateri so se vpisali v svoji francoski župniji, večina pa k slovenskemu verouku. Posebnost letošnjih novih priglašencev je ta, da letošnji otroci sploh ne znajo več spregovoriti slovensko besedo in pri „slovenskem“ verouku je vsa razlaga v francoščini in zato tudi uporabljamo francoske veroučne pripomočke. Doslej so prihajali k slovenskemu verouku taki, ki so imeli vsaj neko mero pasivnega znanja slovenščine. To je čudno, ko pa so se njihovi starejši bratje in sestre takoj od začetka znali vsaj za silo sporazumeti po slovensko. Kaj je temu vzrok? Najbrž dejstvo, da se doma pogovarjate samo po francosko.

Starši, doma se pogovarjajte po slovensko, pa čeprav v narečju, ki ste ga govorili v svojem rojstnem kraju! Slovenščina ne bo otrokom škodovala ali celo motila pri francoščini v šoli. Zakaj ima v šoli večina otrok največ težav prav s francoščino? Ali ne zato, ker se v pogovoru z vami doma „naležejo“ nepravilne in spakedrane francoščine, da potem dobijo slabo oceno iz tega jezika? Že zaradi tega se doma raje pogovarjate v slovenščini, francoščino pa se naj učijo pri Francozih, ki jo pravilno izgovarjajo!

Drugače življenje poteka normalno. Ob nedeljah popoldan radi pridemo skupaj pri katerem rojaku. Za vse svete smo se tudi *letos zbrali* na Ariane pri slovenski maši in opravilu za pokojne, kjer smo se spomnili vseh naših pokojnih, ki čakajo večnega vstajenja kje daleč in jim nismo mogli iti na grob. Po

opravilu pa smo šli k Tonetu Peršinu, ki je slavil svoj 51. rojstni dan.

Med nami je tudi *nekaj bolnih*, ki jih vključimo v svoje molitve. Naš mladi rojak Anton Lukman iz Cap d'Aila je hudo zbolel že v aprilu in je še vedno na zdravljenju. Njegovo zdravstveno stanje se začenja zboljševati, toda najbrž bo še kakšen mesec na zdravljenju. Nahaja se v „Centre Helio-Marin“ v Vallauris. — Tudi gospa Pavla Tomšič je konec oktobra spet morala v bolnišnico. Nekateri drugi so tudi morali iskati zdravstveno pomoč, toda njihov sluščaj ni bil tako težak.

Spomnimo se vseh v molitvi, da bi z božjo pomočjo čim prej ozdraveli in se vrnili med svoje.

Meseca septembra je *vstopil v kartuzijanski samostan* naš slovenski rojak, mladi arhitekt Janez Pust. Arhitekturo je začel študirati v Ljubljani in jo končal v Parizu. Veliko je gradil tudi na Azurni obali zlasti okrog St. Tropeza. Bil je iskan arhitekt in so ga zasipavali z naročili, toda sedaj, ko je spoznal božji klic, se je odzval, da služi Gospodu, da gradi duhovno stavbo svojega notranjega življenja in se mu posvečuje z molitvijo in žrtvijo. Tam se bo tudi pripravil na duhovništvo. Pet let se je odločal za ta korak. Razprodal je vse, kar je imel, izkupiček razdelil revežem in odšel v kartuzijo Montrieux-le-Jeune pri Méounesu nad Toulonom. Njegovi starši, dva brata in dve sestri, pa živijo v Ljubljani.

Tudi nas kliče Bog, da živimo zanj, ne pa za minljive stvari, še posebej sedaj v svetem adventnem času. V adventu obnovimo svoje prijateljstvo z Bogom, če ga je kaka nesreča podrla. Dočakajmo Kristusov prihod s čistim srcem, kajti edino Jezus nam more zagotoviti lepše in srečnejše življenje in nas rešiti vsake tesnobe.

Na Božič je v Nici sv. maša-polnočnica točno opolnoči; druga pa je ob 10. uri zjutraj, kot vsako nedeljo.

Vsem rojakom želimo blagoslovljen Božič, poln miru in sreče ter srečno novo leto 1982.

MARSEILLE

Tudi mi slovenski rojaki iz Marseille-a in okolice se hočemo pripraviti na praznik Gospodovega rojstva. Zato se bomo zbrali na nedeljo pred Božičem, t. j. 20. decembra, popoldan ob 5. uri v Eoures-u k slovenski maši; pred mašo pa bo priložnost za božično spoved.

„Vsemogočni Bog, okrepi nam voljo, da bomo prihajajočemu Kristusu šli naproti z dobrimi dejanji!“

nemčija

AUGSBURG

O naših prireditvah nisem veliko poročal. Mislim sem si, če je kdo kaj lepega doživel, nosi zapisano v srcu. Pa je le prav, če si to tudi povemo, izrazimo veselje, damo priznanje in se s tem ponovno povese- limo.

Čeprav nas je malo, zmoremo veliko. Ob minuli vinski trgatvi je bilo še posebno lepo. Oder je bil kot pušeljček. Krasila ga je velika slika slovenske pokrajine s kmečko hišo, vasico in cerkvijo, vinske gorice — lahko bi to bil dom katerega koli izmed nas. Toni je naredil lep in velik klopotec, ki se je med prireditvijo

oglašal, še posebno tedaj, ko ga je vsa dvorana s pihanjem pognala v prijetno zvončkljanje. Lepo se je ujel z ozadjem slike. Da bi bil občutek domače vinske trgatve še bolj pristen, sta bila na odru postavljena dva trsa — od kolov, rozg in grozdja iz Haloških goric prineseno.

Vsem priljubljeni kvintet Lojzeta Landerkarja v narodnih nošah je dopolnil ta prečudoviti pogled — in kaj vse so ti fantje pričarali iz svojih inštrumentov! Gostje iz domovine so enoglasno zatrjevali: „Mi doma si česa takega niti predstavljati ne moremo.“

In še en lep dogodek je bil ta večer. Poklicali so me na oder. Pot me je oblival, ko sem poslušal izbrane besede, recitacije, ko so mi izročili cvetje in kelih. Pet let bivanja med vami. Človeško gledano — brez posebnih zunanjih znamenj, pa vendar vsaka beseda in srečanje globoko zasidrano v vaših srcih. Z veseljem smo si nazdravili in zaželeli še mnoga skupna leta.

Za presenečenje, pozornost in darilo se lepo zahvaljujem. S kelihom bom maševal pri naših slovenskih mašah. Iz njega se bomo duhovno krepili in med seboj še bolj povezali.

Pa še dobra postrežba s pristnimi slovenskimi vini in klobasami. Vse to je dalo večeru tako prijetno

vzdušje, da se je 126 gostov izvrstno počutilo.

Vsem, ki ste k temu večeru prispevali svoj delež, se iskreno zahvaljujem.

Praden smo odhajali, se je veselje večera spontano združilo v tesen krog prijateljstva. „Da srce zvesto kakor zdaj, ostalo bode vekomaj!“

Župnik

Govor ge. Kristine Lesjak ob tej priložnosti:

„Spoštovani gospod Joško!

Ko si pred petimi leti prišel med nas ves vesel in nasmejan, nihče ni slutil, da si mož, katerega smo si Slovenci v Augsburgu že dolga leta želeli in ga tudi nujno potrebovali.

S Tvojim prihodom se je življenje za nas precej spremenilo, saj si se takoj vključil med nas in nam s tem tudi omogočil vrsto lepih srečanj, katera ne bodo nikoli pozabljena. Tudi za naše otroke skrbiš že celih pet let, saj jim prirejaš lepa miklavževanja, kakršnih še nikoli prej nismo imeli. Tega trenutka se naši otroci iz leta v leto bolj veselje.

Poskrbel si tudi, da so naše slovenske maše postale bolj živahne. Po mnogih letih so zaigrale orgle v naši cerkvi. Tega trenutka se radi spominjamo, saj smo vsi v srcih mislili, da igra vsa cerkev z nami.

Prva leta Tvojega prihoda so bila težka, saj si imel polne roke dela, trudil si se in se še trudiš, da bi nam nudil čim več lepega in pomagal iz vseh težav. Vedno si pripravljen pomagati vsakemu, pa čeprav svojemu nasprotniku, nikoli ne odrečeš pomoči. Vemo, da so Tvoje dobroto pričeli nekateri izrabljati, s tem so prizadeli tudi nas kristjane, kar nas seveda zelo boli. V takih trenutkih nisi sam. Mi vsi smo s Teboj. Želimo Ti pomagati, kakor si Ti s svojim trudom in požrtvovalnostjo pomagal cela leta nam. Za vse smo ti hvaležni, saj se zavedamo, da bi bili brez Tebe mi v tujini veliki reveži, brez vsake duševne in verske hrane.

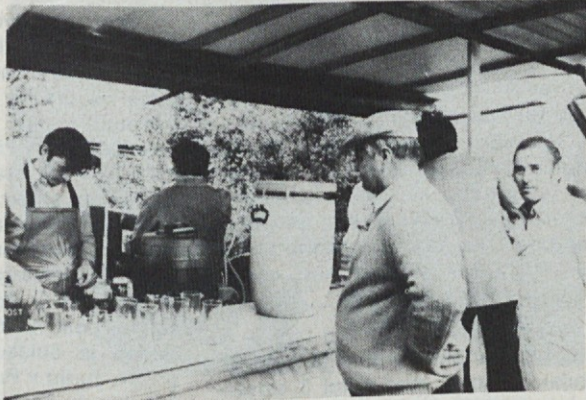
Dragi Joško!

Nimamo besed, s katerimi bi se Ti lahko zahvalili za ves Tvoj trud, za vsa lepa doživetja, katera smo doživljali s Teboj, posebno pa še hvala Ti za naše lepe slovenske ma-

Za zaključek šolskega leta Sobotne šole v Stuttgartu so bile na vrtu Slovenskega doma na razpolago pečenice.

Posnetek iz vrtno veselice v Oberstenfeldu v Nemčiji: V sodih šumi kapljica iz bližnjih vinskih gor.

še, ki si jih priredil zadnje leto s pevci in otroki.

Želimo Ti, da ostaneš za vedno med nami vesel in zvest, kot si bil do sedaj, saj si nam bil dober brat in vodnik celih pet let.

FRANKFURT

Naše mesečno srečanje v oktobru smo porabili za razgovor o novi okrožnici papeža Janeza Pavla II. Vsebina: delo in vrednota dela, je za vse gotovo zelo pomembna in prav, da bi jo vsi kristjani ne samo poznali, ampak se trudili čimbolj uresničiti v življenju. Zato se bomo z vsebino še večkrat „srečali“. Upajmo, da bo to zanimalo tudi druge in bodo radi prišli.

V oktobru tudi nismo pozabili, da je rožnovenski mesec, zato smo pri maši v Frankfurtu dodali še desetko rožnega venca.

Na misijonsko nedeljo pa so navzoče presenetili naši večji šolarji. Župniku so pomagali pri pridigi. Vsak je prebral odlomek iz pisem naših slovenskih misijonarjev. Tako zavzetega poslušanja in zanimanja misijonska nedelja pri nas še ni imela.

Seveda so imeli naši „pridigarji“ tremo, pa so jo hitro premagali in se res dobro odrezali. Nato so brali še prošnje. Upajmo, da nas bodo še kdaj tako prijetno presenetili.

V novembru nas sv. Martin vsako leto zbere na „Martinovanje“. V soboto, 7. 11., smo se zbrali v dvorani pod cerkvijo. Veseli Pomurci so poskrbeli za prijetno glasbo. Vsi plesalci so prišli na svoj račun. Pridni in vestni sodelavci so poskrbeli, da nihče ni trpel lakote in žeje. Tudi za tiste, ki imajo radi pravo potico, je bilo poskrbljeno. Slovenke še niso pozabile na slovenske „špecialitete“! Vem, da bodo tudi drugič rade pokazale, da so dobre gospodinjice. Za trud se jim lepo zahvaljujem.

Imeli smo res prijeten večer, kar prehitro je bil čas odhoda.

Farna kronika pa pravi, da se je družina povečala za dva člana. Krstili smo Urško Cestnik in Mateja Kavčiča.

Staršem čestitamo in želimo veliko božjega blagoslova. Upajmo, da bodo dobro poskrbeli, da bodo rastle v starosti in modrosti tudi v božjem kraljestvu.

STUTTGART-okolica

Zahvalno romanje — Na praznik Vseh svetnikov, 1. novembra, smo šli na tadicionalno romanje k Ave Mariji v Deggingen. Prikupna baročna cerkev pod kupami Švabskih Alp, ki jo upravljajo kapucini, je tudi letos privabila okrog 300 rojakov, da poglobijo svojo vero v „svet nad zvezdami“ in si po Marijini priprošnji izprosijo potrebnih božjih milosti na poti k svojemu zadnjemu cilju. Med udeleženci si opazil znane obraze od Ulma do Reutlingena in preko Stuttgarta še daleč na sever. To je namreč skupno romanje vseh

treh slovenskih župnij na tem področju Nemčije.

Med zahvalno mašo smo v duhu poromali na domača pokopališča, kjer počivajo naši dragi sorodniki, v mislih in molitvah pa smo bili povezani tudi s tistimi pokojnimi Slovenci, katerim „uradna domovina“ ne privoščiti in ne dovoli človeške gomile, ne svečke in ne venca nad njihovimi mučenimi trupli, ker so prezgodaj spoznali pot resnice. Kar je na romanju posebno lepo doživeti, se je uresničilo tudi pri Ave Mariji: večina udeležencev je šla k svetemu obhajilu in se s tem kar najtesneje povezala z Njim, ki je in daje pravo življenje.

Po maši smo v petih litanijah počastili Kraljico vseh svetnikov, kot znamo s tem lepim običajem storiti samo Slovenci. Predno smo se po cerkveni slovesnosti razšli, so rojaki radi segli po Mohorjevih knjigah in „Pratiki za leto 1982“, da bo v hiši kaj lepega branja.

Družabni večer — V Oberstenfeldu je bil v soboto, 24. oktobra, družabni večer. Ker leži kraj sredi vinskih gor, smo ga seveda prekrstili v „vinsko trgatav“. V farni dvoranici ni ostal noben prostor prazen. Večina so jih zasedli Slovenci, druge nemški farani in nekaj ljudi druge narodnosti. Za domačnost je skrbel slovenska godba, krvavice in klobase ter skupno petje, vse skupaj pa je seveda spremljala sladka

kapljica iz bližnjih gor. Navzoče je pozdravil tudi krajevni nemški župnik, ki je zelo vesel, da se njegovi slovenski farani razgibljejo in priredijo take lepe večere.

Na Württemberškem na splošno ugotavljamo, da se rojaki najbolje počutijo tam, kjer so navzoči kot kristjani in Slovenci. Kjer se oboje ne upošteva, tam je veliko prostora praznega, ker ljudje kaj hitro ugotovijo „kam pes taco moli“.

Med 45 so 3 slovenske fare — V škofiji Rottenburg-Stuttgart je 45 tujskih župnij, med njimi 3 slovenske s sedežem v Stuttgartu, Pfullingenu in Ravensburgu. Katoličanov tujih narodnosti je v škofiji 240.000, kar nanese 11% vseh katoličanov. Med njimi deluje 63 tujih duhovnikov, 53 župnijskih pomočnikov, 50 socialnih delavcev, nastavljenih pri cerkvenem Caritasverbandu, in še drugih 60 pomočnikov.

V tujih župnijah je od 2000 do 15.000 vernikov svojega jezika. Te podatke nam je dal novi škofijski referent za tuje delavce, stolni kanonik Jürgen Adam, ki je to mesto prevzel letos poleti. Do sedaj je bil škofijski referent za tuje delavce msgr. Eberhard Mühlbacher, ki je medtem postal generalni vikar. Kanonik Jürgen Adam je bil do pred kratkim župnik v mestecu Neuhausen v bližini Stuttgarta.

34-letni Anton Pintarič iz Sv. Jurija v Prekmurju se je 23. sept. letos za vedno poslovil od svojih prijateljev v Schorndorfu v Nemčiji.

Žalostna sprevoda v domovino — Ponovno smo bili priča, kako prav ima Kristus, ko pravi: „Čujte, ker ne veste ne ure ne dneva, kdaj pride Gospod!“

Rojak Anton Pintarič, rojen v Gerlincih, 34 let star, poročen, je 23. septembra čakal ob cesti v Beutelsbachu na firmin avto, da ga popelje na delo. Nenadoma se je zgrudil in izdihnil. Zadelo ga je srčna kap. Pokojni je bil v polnem življenjskem zaletu, poln načrtov in pričakovani. Redno je obiskoval svojo družino pri Sv. Juriju v Prekmurju in ji prinašal, kar je zaslužil s svojimi zidarskimi žulji. Zadnja pot v domovino pa je bila žalostna, nič več povezana z veselimi pričakovanjem in koprenjem po snidenju s svojimi. Ko ga je pogrebni avto vozil skozi lepote bavarskih planjav in avstrijskih hribov, so bile Antonove oči zaprte in srce mirno. Pokojnika so položili v domačo zemljo pri Sv. Juriju v Prekmurju. Med kolegi v Schorndorfu pa bo še dolgo živel. Za prevoz v domovino so se pokazali solidarni s prizadetimi in s posebno zbirko pripomogli za potne stroške.

V Stuttgartu se je od nas za vedno poslovil 43-letni Anton Levec iz Loke na Gorenjskem, poročen, oče dveh otrok. Zadnja leta ga je mučila sladkorna bolezen, da je bil dalj časa v bolnišnici in pozneje pod stalnim zdravniškim nadzorstvom. V soboto, 10. oktobra, ga je bolezen tako pritislila, da se je onesvestil in tudi v bolnišnici ni več prišel do zavesti. Z zakramentom svetega maziljenja smo ga posebej priporočili Bogu. Dan pozneje je izdihnil v veliko žalost žene Helene in odraslih sinov Antona in Maksa. Pokojnika so prepeljali na domače pokopališče v Mengšu, kjer bo pričakoval Gospodove trombe na dan vstajenja.

Vsem sorodnikom obeh pokojnih izražamo naše iskreno sožalje v želji, da najdejo vsaj malo tolažbe v svoji veri, ki jim govori o ponovnem snidenju z mrtvimi.

MÜNCHEN

Verska, socialna, prosvetna, zabavna — to so že običajne smeri delovanja naše župnije. Vse štiri imajo za svojo nalogo povezovati to

našo veliko slovensko družino po južnem Bavarskem in ji pomagati k čistim, pristnim virom življenja. Seveda je slej ko prej naš zadnji namen voditi k Bogu kot zadnjemu smislu vsega, kar je.

Zunanja, opazna živost celotne župnije je odvisna od obojega: od pobud župnijskega središča in od odgovnosti faranov. Notranje sadove te živosti vidi le Bog. Vendar imamo vtis, da sleherni faran prejema od celotne fare toliko, kolikor tudi sam prispeva k njeni uspešnosti.

Najbolj vidna in množična prireditve zadnjega časa je bila *virnska trgatev*. Veselje, domačnost, sproščenost, dobra volja, petje, ples, vsele tekme, godba, srečolov, balončki... Vse to in še marsikaj drugega je tudi tokrat prevevalo to našo veselo prireditev. Trije glavni dobitki srečolova (barvni TV-aparat, zlozljivo kolo, parni likalnik skupaj z računalnikom) so odšli v Veliko Polano, Maribor in Ajdovščino. 400 ostalih dobitkov se je porazgubilo po vsej Sloveniji. Kvintet Karavanke je dobro našigal, tako da so se plesalci, če jih je bilo le volja, lahko dobobra navrteli. Moški so tekmovali v „spominu na detinstvo“ (iz steklenice so po cuciju pili limonado), dekleta oziroma žene v „po kamnih čez potok“ (tri kose papirja so morale premikati po tleh in se po njih pomikati naprej), pari v „merjenju sape“ (vsak par je moral napihniti balon s 120 cm premera).

Posebno doživetje je bila maša pred trgatvijo v bližnji cerkvi sv. Nikolaja: zaradi neprevelikega prostora so bili udeleženci skupaj, prav to je pa ustvarjalo toplo občutje povezanosti in družine.

Seveda nadaljujemo s *sobotno šolo za otroke, tečajem za narodne vezenine, vajami pevskega zbora, nedeljskimi mašami* in podobnim rednim delom. Že pa tudi pripravljamo *miklavževanje*, blizu je *roditeljski sestanek*, načrtujemo priprave za *prvo obhajilo in birmo*, nalahno že tudi začrtujemo *materinski dan*. Dela ne manjka. Tudi sodelavcev nikdar ne zmanjka, hvala Bogu, čeprav si jih želimo še več in še več sodelovanja vseh naših rojakov na tem prostoru.

Krščena je bila Katarina Koko-

Angeli pripravijo vsak Miklavžev večer v Münchnu dobremu svetniku pot na zemljo.

Okrog svetega Miklavža se nagnete malone ves slovenski žvižav iz Münchna.

vec, hčerka Janeza in Marije, roj. Kalamar. Staršem čestitamo, punčki pa želimo vse dobro v žviljenju!

nizozemska

Vljudno vabimo na našo *božično polnočnico*. Podrobnosti boste dobili v naših oznanilih.

Priporočamo „Pratiko“ in mohorjevke. Vsaj majhen delček svojega denarja bi morali redno posvetiti slovenski knjigi. To nam narekuje duh solidarnosti do stroškov za našo kulturo in skrb za lastno vsestransko oblikovanje.

Iskrena hvala vsem, ki so v tem letu sodelovali v naši organizirani skupnosti. Priporočamo se tudi za naprej.

švica

Slovenska misija v Švici je letos priredila „Martinovanje“ v Meilenu in Solothurnu ob lepi udeležbi: najprej pri sveti maši in nato v dvorani.

Na vrsti je „Miklavževanje“ 5.

dec. v Oltenu z mašo ob 17.30 v Marijini cerkvi, v Solothurnu 6. dec. ob 16. uri tudi v Marijini cerkvi, v Zürichu ob 15. uri maša v kripti cerkve Guthirt in po maši v dvorani „Miklavževanje“. Maša bo eno uro prej kot navadno.

V Schaffhausnu se prenese maša v decembru iz petka na 1. soboto.

Ob romanju v Einsiedeln, 27. septembra t. l. je nadškof dr. Alojzij Šuštar podelil zakrament svete birme osmim slovenskim birmancem.

Maša bo v kripti cerkve sv. Petra ob 17. uri. V Solothurnu bo na 3. nedeljo decembra še ena maša več ob 10. uri.

Za pripravo na Božič bo v Zürichu na 3. nedeljo priložnost za spoved ob 15. ure naprej. Dva spovednika bosta na razpolago.

Na Sv. večer, 24. dec., bo polnočna maša v Oltenu ob 20. uri v kapeli pri sv. Martinu in v Zürichu ob 21. uri. Na Božič, 25. dec., v Amriswilu in Solothurnu ob 10. uri, Zürichu ob 16. uri in v Bernu ob 17. uri. Na praznik sv. Štefana bo maša v St. Gallnu v kapeli angelov varuhov ob 17. uri. Vljudno vabljени!

Vsem rojakom v Švici, po širšem svetu in v domovini želi božičnega miru in srečo v novem letu Slovenska misija v Švici.

naša luč

prijeten
gost
v vsaki
slovenski
hiši

slovinci ob meji

KOROŠKA — V nedeljo, 4. oktobra, je bilo v Tinjah mladinsko srečanje, ki ga je organiziral odbor Katoliške mladine skupno s „Ognjiščem“. Srečanja so se udeležili mladi iz vseh treh koroških dolin, iz Gorice, Kopa in Ljubljane. Veliko je bilo petja in zabave. Srečanje se je zaključilo z mašno daritvijo. — Lutkovna skupina Koroške dijaške zveze je v Mohorjevem domu v Celovcu priredila 5. oktobra lutkovni večer. Z lutkami so zaigrali igrice „Kuža Rihard“ in „Rdeča kapica“. — Okrog 100 Ziljanov, od Šmohorja do Št. Lenarta pri Sedmih studencih, se je udeležilo romanja k Mariji Pomagaj na Brezje. Obiskali so tudi Begunje in Bled. — V nedeljo, 25. oktobra, je v celovški stolnici daroval zlato mašo nekdanji celovški škof in sedanjí administrator, dr. Jožef Köstner. V imenu slovenskih vernikov se mu je zahvalil ravnatelj Slov. dušnopastirskega urada kanonik Filip Millonig. Bogoslužje in petje je bilo v obeh deželnih jezikih. — V soboto, 17. oktobra, so v Žitari vasi odprli novo šolsko poslopje, ki je stalo okrog 15 milijonov šilingov. Stara šola je delovala 100 let. — Slovensko prosvetno društvo „Obir“ je pri-

pravilo proslavo svojemu župniku, zlatomašniku g. Tamažu Holmarju, ob 30-letnici župnikovanja na Obirskem. — Od 20. do 31. okt. je v Veliki galeriji doma umetnikov v Celovcu razstavljal v Salzburgu živeči Slovenec g. Drago Druškovič. — Štiri slovenska prosvetna društva: iz Železne Kaple, Radiš, Dobrle vasi in Šentjanža so povabila nemško govoreče sosede k skupnemu praznovanju avstrijskega državnega praznika (26. okt.), ki sicer na Koroškem na račun 10. oktobra doživlja bolj mačehovsko usodo. — V Sozaložbi „Obzorja“ bo izdala v novembru založba „Drava“ „Izbrano delo“ Lovra Kuharja-Prežihovega Voranca v petih zvezkih. Knjige je mogoče naročiti v obeh slovenskih knjigarneh v Celovcu za ceno 850 šilingov.

GORIŠKA — Lutkarji slovenske celovške gimnazije so gostovali na več šolah in v dvoranah po Goriškem. — „Misijonsko proslavo“ v Katoliškem domu v Gorici so z goriško mladino pripravili tudi mladi iz Stranj pri Kamniku. — 18. oktobra so odprli novo obmejno postajo med Štandrezem in Vrtojbo. Slovesnosti so bile v Stari in Novi Gorici. Grenka kaplja ob odprtju te postaje je razlastitev zemlje, ki je pripadala slovenskim kmetom. — Zveza slovenske katoliške prosvete je v goriškem Avditoriju pripravila od 27. okt. do 8. nov. razstavo pod naslovom „Gorše na Primorskem“. Po

zadnji vojni je na Koroškem živeči kipar več let učil na slovenskih srednjih šolah v Gorici in Trstu. — Slovensko stalno gledališče iz Trsta je odprlo gledališko šolo tudi v Gorici. — Goriška Mohorjeva družba je za leto 1982 izdala naslednje knjige: Koledar 1982, Andreja Kobala „Slovenec v službi FBI in druge zgodbe ameriških Slovencev“, Bruner Pertot „Dokler marelice zorijo“ in 7. snopič „Primorskega slovenskega biografskega leksikona“. Cena celotne zbirke je 18.000 lir.

TRŽAŠKA — V Kulturnem domu v Trstu so uprizorili dramatično zgodbo „Punčka“, ki jo je napisal Ferdo Kozak. — Društvo slovenskih izobražencev v Trstu je v navzočnosti pisatelja predstavilo 19. oktobra v Peterlinovi dvorani v Trstu knjigo A. Rebule: „Zeleno izgnanstvo“. — V noči med 11. in 12. okt. so neznanci vdrlí v zgradbo slovenske srednje šole „Srečko Kosovel“ na Opčinah, kjer so nekaj stvari požgali, nekaj pa razbili in razmetali. Ta nekulturni napad je povzročil veliko nevoljo, ki se je še povečala, ko so neznanci delili letake pred protestnim zborovanjem, ki podtika napad „klerikalnim“ krogom. — Prav tako so razburili neznaní mazači v Borštu, ki so v noči pred birmo v tej župniji (18. okt.) pomazali župnišče in vhod v cerkev s protislovenskimi in prostaškimi napisi. Škof Bellomi je to mazanje v pridigi tudi obsodil.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA — Nekdanji stanovalci Baragovega doma, ki jih je sprejel, ko so prišli v Avstralijo, so se 26. septembra zbrali k družabnemu večeru. Za zabavo je igral ansambel „Kristal“. — Istega dne, ko so praznovali „Dan ostarelih“, so izvedli tudi „Walkathon“. Pešaci morajo prehoditi določeno pot in med potjo nabirati darove v dobrotelne namene. Walkathon v Melbournu je prinesel darov v znesku 4221 dolarjev. — Walkathon v Sydneyu je zbral 2718 dolarjev, ki so bili dani za dvorano, ki je v gradnji. Prav tako je bil dan v isti namen čisti dobiček dobrotelne večerje, ki je prinesla fondu 928 dolarjev. Da bo pa nova dvorana mogla sprejeti ljudi, bo treba še veliko dobrotnikov, saj je samo

železna konstrukcija stala nad 26.000 dolarjev. — Na pomoč p. Valerijanu v Sydneyu je prišel p. Evgen Ketiš, misijonar v Togu v Afriki, ki bo ostal tam pol leta.

ARGENTINA — V Slovenski hiši v Buenos Airesu so priredili 26. septembra „Slomškov dan“. Po maši so otroci „Prešernove šole“ iz Castelarja zaigrali Kunčičevo igro „Mladi uporniki“. Navzoč je bil tudi mladinski pisatelj Mirko Kunčič, ki je igro napisal pred 50 leti za materski dan. V Slovenski hiši so bila od 12. od 22. oktobra večerna predavanja za mlade. Tema predavanj je bila izbiranje pravega poklica. Predavanja je organiziral mladinski odsek „Združene Slovenije“. — V San Justo so 11. oktobra slovesno praznovali srebrni jubilej „Našega doma“. V stolnici je bila najprej maša, nato pa akademija na prostem. — Nekdaj smo imeli v Sloveniji lepe misijonske proslave ob misijon-

ski nedelji. S to tradicijo nadaljujejo argentinski rojaki, ki so 18. oktobra priredili v Slovenski hiši v Buenos Airesu lepo „Misijonsko akademijo“ združeno z mašo. — „Club Andino — Bariloche“ je pred nedavnim izdal publikacijo „Anuario 1968—1979“. V poročilu so opisani mnogi uspehi slovenskih Andinistov Bertoncija, dr. Arka, ing. Jureta in Petra Skvarče, ki sta v Patagonskem ledu dosegla veliko deviških vrhov, in drugih. Precej gora je dobilo imena po Slovincih, ki so se v Andih ponesrečili. Čudno je le, da v besedah tako zavzeta slovenska „Planinska zveza Slovenije“ v svojem glasilu „Planinski vestnik“ ni nikoli o teh podvigih podala kakega poročila, čeprav so naši gorniki v Argentini vedno nastopali kot Slovenci. — Ob 40-letnici, odkar obstaja organizacija „Svobodna Slovenija“, so v Buenos Airesu posebno slovesno obhajali slovenski narodni praznik: 29. oktober in „Dan slo-

venske zastave". Slavnostna akademija s programatičnimi govori in pevskimi nastopi je bila v soboto, 31. oktobra, v Slovenski hiši. — V Mendosi so 18. oktobra pripravili slovenski šolarji svojim materam prav prisrčen „Materinski dan“.

ZDA — 10-letnico „Slovenske kapele“ v narodnem svetišču Marije Brezmadežne v Washingtonu so praznovali 12. septembra. Spominško mašo je daroval metropolit dr. Šuštar. — V Milwaukeeju je društvo „Triglav“ v parku priredilo 27. septembra „Vinsko trgatvo“. — Župnija sv. Vida v Clevelandu je priredila poletni festival, ki ji je prinesel 32.816 dolarjev dobička. — Slovensko župnijo sv. Križa v Fairfieldu je obiskal ljubljanski nadškof 14. septembra, prav na dan povišanja Križa, kateremu spominu je cerkev posvečena. K Žalostni Mate-

ri božji v Frank (Ohio) so poromali rojaki 27. septembra in tam pomolili za vse žrtve komunistične revolucije v Sloveniji. — Koncert „Fantov na vasi“, prvi po vrnitvi iz Evrope, ki je bil 12. septembra v šentklerski dvorani v Clevelandu, je sijajno uspel. Gostovali so tudi „Fantje iz Toronta“. Koncerta so se udeležili tudi ljubljanski nadškof, clevelandski škof in senator Lausche. — Clevelandska televizija je v nedeljo, 20. septembra, v izvlečkih pokazala obisk ljubljanskega nadškofa in koncert „Fantov na vasi“ iz Clevelanda in Toronta. — Clevelandski Slovenci so se 20. septembra zbrali na Slovenski pristavi k „Vinski trgatvi“. — Že 27 let deluje folklorna skupina „Kres“. 3. oktobra je priredila nastop v Narodnem domu na St. Claire v Clevelandu. — Zelo so se razveselili Slovenci v Milwaukeeju obiska slovenskega metropolita.

Obisk ni bil na programu, pa se je kljub temu na prvi petek zbralo lepo število rojakov k nadškofovi maši. — Frančiškan p. Fortunat Zorman je v oktobru praznoval lep jubilej. Preteklo je namreč 25 let, kar urejuje v Lemontu mesečnik „Ave Maria“. P. Fortunatu izrekamo iskrene čestitke tudi sodelavci „Naše luči“!

KANADA — Okrog 200 Slovencev se je udeležilo romanja k Materi božji dobrega sveta v Skaru, neka-ko 90 km od glavnega mesta Alberta Edmonton. Romanje je bilo prvič. Že dalj časa romajo tja kanadski Ukrajinci in Poljaki. — Starostni dom „Lipa“ je priredil v Slovenskem parku pri Hamiltonu piknik, ki je v sklad za dom prinesel 2535 dolarjev. Piknika so se udeležili poleg Slovencev iz Toronta tudi rojaki iz Hamiltona in Kitchenerja.

Vernost in nevernost v Sloveniji

Odprt pogovor med kristjani in marksisti

Ljubljanski verski list Družina je priredil konec letošnjega maja na ljubljanski bogoslovni fakulteti »okroglo mizo«, ki so jo sestavljali krščanski in marksistični izvedenci za verska vprašanja. Iz tega pogovora izpisujemo ugotovitve, ki nam pokažejo položaj vernikov v današnji matični Sloveniji.

STRES (profesor na bogoslovni fakulteti v Ljubljani): Ne mislim valiti krivde za upadanje cerkvene vernosti izključno na ateistično propagando, na nešimpatično prikazovanje vere in Cerkev, na kritiko vere in na njeno razvrednotenje. Vendar se mi ne zdi prav nič prepričljivo, ko skušate nekako dokazati, da pri nas ateizacije ni.

Sami ste priznali, da se je v letih 1973—1975 upad vernosti povečal. Vsi pa vemo, da se je prav v teh letih pri nas močno povečal ideološki pritisk, da je to obdobje obdobje obnove militantnega, bojevitnega marksizma, da so v tem obdobju zavrnili načelo nevtralne šole, da je bilo prav v tem obdobju izredno pereče vprašanje vernih učiteljev in učiteljskihnikov, ko so se celó pojavljali ljudje, ki so zahtevali, da je treba mladim vernikom odsvetovati pedagoški poklic, da je to obdobje obdobje napadov na Družino ipd. Torej ta protiverska ali proticerkvena propaganda vendarle ni bila brez uspeha.

Po drugi plati pa je tudi res, da prav v tem času prihaja na površje novi rod, ki je globo-

ko zaznamovan s kulturo sodobne industrijske, tehnološke in mestne družbe.

Ali lahko sedaj sociolog zvali odgovornost za upad cerkvene vernosti samó na ta drugi dejavnik? Mislim, da ne. Sociologija nam je samó pokazala učinke ateizacije, ni nam pa odkrila narave dejavnikov, ni nam določilo pokazala različnih dejavnikov in njihovega medsebojnega razmerja. Ali npr. pri nas sekularizirano, porabniško in mestno življenje ljudi res odvrta od Cerkev, ali pa samo ustvarja pogoje, da se ateistična propaganda, po domače rečeno, laže »prime«? Na to vprašanje vaši rezultati ne odgovarjajo.

Mislim, da ne morete dokazati, da zavestne marksistične ateizacije ni. Njen obstoj bomo zaznali drugače, z vsakdanjim spremljanjem tega, kar se pri nas piše, govori in dela. In verni bi se morali proti temu boriti, tudi če bi se izkazalo, da je ta zavestna ateizacija brez slehernega učinka. Kajti krivična je in neumestna sama v sebi.

Tudi če bi — kar je sicer popolnoma neverjetno — izkrivljeno in enostransko prikazovanje vere in zgodovine Cerkev rodilo čisto nasprotno sadove od pričakovanih, tako da bi ljudje zaradi tega še rajši hodili v cerkev, bi mu bilo treba nasprotovati. Drugače bi bili ciniki in pragmatisti najslabše vrste.

Nihče me pa ne bo prepričal, da se pri nas moralni ugled Cerkev in vere zavestno ne ruši. Drugače si ne znam razložiti veselja, s katerim se tako pogosto poudarjajo ali celó povečujejo napake in nerodnosti, krivice in »zločini«, ki so jih zagrešili verni in cerkveni ljudje, ko pa je jasno, da so jih v nezmanjšani meri zagrešili tudi predstavniki drugih ideologij, se pravi tudi marksizma . . .

Zato bi moralo priti pri nas do tega, da bi v vsem javnem in kulturnem življenju obveljalo, da je biti kristjan prav tako častno, za našo

KOSOVO ŠE NI POMIRJENO

(nadaljevanje s 13. strani)

ži jugoslovanska propaganda: potegovali naj bi se za odcepitev kosovskega ozemlja od Jugoslavije po naročilu Albanije. Vladna propaganda za opravičenje srbskega posega je odpovedala.

Položaju na Kosovu državni organi niso kos, kriza se vse bolj zaostrojuje. Že pol leta so skoraj vsi kini, gledališča in diskoteke zaprti, nogometne tekme so zaradi nezaupanja do množičnih zbiranj brez gledalcev.

Tako narašča „živčnost predvsem pri mladini“, sporoča partijski tisk, „na zidovih, hišah in celó po gorah se prikazujejo sovražna gesla“, med katerimi se sedaj, ko je Beograd svojim Albancem pravico do njihove republike dokončno odrekel, dejansko pojavlja geslo o razbitju Jugoslavije in združitvi z Albanijo.

DER SPIEGEL, Hamburg, 12. okt. 81/194—199.

dragi bralci!

30. letnik NAŠE LUČI je s to številko sklenjen. Upamo, da vam je bil všeč in da nam boste ostali še naprej zvesti!

NAŠA LUČ je vzniknila dobrih šest let po zadnji vojni kot

● povezava med slovenskimi duhovniki in verniki na ogromnih področjih Zahodne Evrope;

● vez te velike slovenske družine na znotraj pa tudi navzven: z domovino, zamejstvom, izseljenstvom;

● prijateljsko obiskovanje slovenskih domov v zdomstvu;

● odkrivanje krivic, storjenih predvsem našim rojakom, pa naj živijo kjer koli.

Tudi v preteklem letu smo ostali zvesti tem nalogam. Nikdar nismo zavestno pisali nesrčnice, nikdar nikomur dajali nečednih nalepk, nikdar pa tudi nismo molčali, ko bi molk ne bil na mestu: NAŠA LUČ je bila svobodna tribuna slovenskih kristjanov v evropski tujini. Finančno je bila odvisna samo od naročnikov in dobrotnikov.

Naklada NAŠE LUČI se je zadnja leta sicer znižala, ker se je pač toliko naših zdomcev dokončno vrnilo domov. Vendar se je znižala za nižji odstotek, kot bi bilo po številu odlišnih pričakovati. Kje je vzrok za to? V dvojem: 1. pridobili smo nove naročnike med zdomci, 2. vedno več izvodov revije odhaja vsak mesec med izseljence. Obojega smo seveda zelo veselili.

Notranje rezerve v našem evropskem zdomstvu so še ogromne: upamo, da se nam bo posrečilo najti še novih naročnikov po Zahodni Evropi. Pomagajte nam pri tem! Skupaj na ta način skrbimo za razširjanje resnice!

Z lepimi pozdravi!

Uredniki

družbo pomembno, koristno in potrebno, kot biti kaj drugega. Dejansko pa tako ni. Posledica trajne proticerkvene in protikrščanske propagande je zato tudi ta, da so verniki, predvsem v nekaterih okoljih, v naši »visoki družbi«, dejansko bele vrane, če jih je še sploh kaj, saj jih je pravzaprav največ med delavstvom in kmetstvom . . .

Strinjam se, da se verni težje identificirajo z nekaterimi vrednotami ali ideali, ki so jih pri nas kot družbeno priznane uvedli marksisti. Povem zgled. Bil sem še šolar. V šoli smo imeli državni praznik. Vsak državni praznik je bil »rdeč«. Kot vernik se v njem nisem mogel prepoznati. Doživljal sem, da ni bilo enega samega domovinskega praznika, kjer bi se bil popolnoma prepoznal, prav v celoti, s svojo vero vred, v enaki družbeni identiteti.

Vse je bilo marksistično interpretirano. Ker tudi kot vernik nisem mogel biti marksist, sem se čutil zapostavljenega, izključenega.

Ali ne bi bilo treba pri nas uveljavljati nekih vrednot, ki bi bile resnično dostopne vsakemu, torej take, ki ne bi bile pobarvane ideološko, take, ki ne bi bile marksistične in ne nemarksistične, pač samo vrednote, naše, slovenske?

PERKO (profesor na bogoslovni fakulteti v Ljubljani): Samoupravljane in naš razvoj slovi na marksizmu, s katerim se veren človek ne more povsem identificirati. Odtod nelagodnost vernega človeka v naši družbi.

HRIBAR (profesor na fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani): Kot vemo, se (ljudje) pri nas (glede vere)

fenomen

Kot smo pričakovali in kot vemo iz izkustva, se je decembrski fenomen pojavil okoli petnajstega v mesecu. Naši časopisi so ga navajali s tisto previdnostjo, ob kateri se mi zarosé oči in zatresejo kolena. Gre za tisto obzirno informacijo, ki jo človek z občutkom za tragiko pove na uho prijatelju, z eno samo željo, da ga ne bi prizadel. Informacija je tudi take narave, da se je spodobni ljudje sramujejo in časopisi jo objavljajo v spodnjem levem kotu. Kratkotomala, gre za nekakšno bradavico, ki ti je zrasla sredi čela vsem v pogled, a ravno bahaš se ne z njo.

Tako je slovenska srenja brala onega decembrskega jutra: »Okrepljeni vlaki iz Nemčije, Avstrije in Švice . . . V pričakovanju navala na naše mejne prehode . . . Zdomci, ki se vračajo za novoletne praznike . . . Zimske počitnice v zahodni Evropi ipd.«

Ker so mi že kot otroku vcepili v glavo znanstveni svetovni nazor, sem se poslužil preproste metodike in odkril, da so naše meje najbolj obiskane malo pred 25. decembrom. Kot vemo, ta dan jedrnat imenujemo božič. To ni niti novo leto, niti niso prednovoletne počitnice.

Da ne bi bil subjektiven, sem povprašal še tega in onega, če se mu morebiti svita, kaj je 25. december. Vsi so enoglasno odgovarjali: božič.

Kot vemo, so možje pri časopisu še

posebej znani po široki izobrazbi, in ne vem, če ni pisanje o skrivnostnih praznikih le taktična poteza: z zanikanjem stvari opozarjam na stvar samo.

A poglejmo si še kakšno zgodbo iz našega vsakdana, da se nam zbistrijo oči.

Zdi se mi, da je bilo lansko leto. Sedel sem v svojem gugalniku in se mehko zibal, iz radia pa je prihajal še mehkejši glas napovedovalke. Čez nekaj hipov je soba izgubila pravo podobo, in ne vem, ali je to prišlo od prehudega guncanja ali od prehude novice. Takole sem slišal: turistični napotki za avtomobiliste, in vse motorizirane Slovence, ki so se motali po zahodni Evropi, so nežno opozarjali, da je prišel tisti čas, ko so trgovine zaprte od Avstrije do Belgije zaradi TAMKAJŠNJEGA praznika velike noči . . .

Zaradi tega zahodnjaškega praznika pa so naši vrli zdomci spet drli v domovino, kjer so na meji zvedeli, da izkoriščajo pravzaprav pomladanske počitnice.

Nenadoma začutim močno tresenje. Bil je John in krepko je obdeloval mojo ramo. Saj poznate Johna? Ameriški Slovenec je in moj sostanovalec. Fant je sedaj že leto dni pri nas in z bistrim očesom sledi našemu pehanju.

Tisto popoldne je bil v kinu in iz spanja me je vrgel iz dveh razlogov: prvič, da bi nehal v polsnu šepetati

opredeljujejo v razmerju 50 : 50. Ne govorim kot pooblaščen marxist, vendar lahko prav zato poudarim, da je kljub vsemu opaziti določeno zapostavljenost vernikov.

KERŠEVAN (profesor na fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani): Strinjam se. So taka vzdušja. Ravno nekateri prispevki v Družini pa kažejo na premike.

STRES: Kot sodobna industrijska družba je naša družba sekularizirana. Vernost, vsaj določena oblika, se pravi, dosedanja vpeljana in običajna cerkvena vernost, je v sekulariziranem svetu nekako potisnjena na rob, ne »sodi« vanj, v njem nima svojega organskega mesta . . .

Toda v naši družbi obstaja tudi uradna ideologija. Zveza komunistov kot »vodilna

idejna in politična sila« ve, kaj hoče. Hoče spremeniti človeka v njegovi celoti, spremeniti njegovo dojetanje sebe in sveta okoli sebe. To je bilo tudi večkrat jasno povedano in zapisano. To pa dela s svojih teoretičnih, miselnih, tudi ne nazadnje filozofskih izhodišč . . . Ta so ateistična, in tudi hočejo biti ateistična.

Vprašanje, ki ga postavljamo, je: s kakšno pravico sme edino marksizem veljati za izhodišče, s katerega se naj zavestno oblikujejo cilji naše družbe? Z resničnim dejstvom, da marksizem ni samo preprosti ateizem, temveč veliko bolj celostna zamisel človeka, ne morete zanikati, da ne ateizirate naših ljudi, saj je ateizem še vedno integralni, četudi ne edini in bistveni sestavni del marksizma.

(bo še)

»fenomenalno, fenomenalno«; in da bi mi popestril dan z veselo zgodbico.

Iz domotožja je šel gledat neki ameriški film v Komuno. Šlo je za melodramo, pri kateri navadno uničimo vsaj dva robca, John pa se je vrnil z obrazom, ki ga pusti na človeku divja galsilka veselica. Ugotovil je, da je prevajalec — v skrbi za počutje gledalcev — njegov rodni jezik nenavadno slovenil.

„Oh, Jezus“ je prevedel z „o, hudiča«, »sveti Bog« pa z »mašina«.

Naslednje pol ure sva porabila za zapleteno razpravo o dobesednem in smiselnem prevajanju, a fant je vseeno ostal pri svojem, da je to eden od znakov, kako se socialistična družba bori proti religiji.

Ker je bila ura pozna, sem zlezal pod odejo in upal, da bodo naslednji dnevi dokazali Amerikančevo zmotu.

Pošteno sem se uštel. Takole je bilo. John se je odpravil na Štajersko v neki dom onemoglih, kjer je odkril sorodnico po mamin strani. Če odštejemo njegove pripombe glede hrane in posteljnine, še vedno ostane zgodba, ki mu je očitno dvignila pritisk.

Zvedel je, da so betežni in stari oskrbovanci doma prosili, da bi jih za večje praznike obiskal duhovnik. Z velikim upanjem so prošnjo omenili ravnateljici, ki je dobila v hipu napad žolčnih kamnov in zamenjala posledično nekaj barv. Drugi dan so stanovalci prejeli njen odgovor v obliki mrzle kave. Za zajtrk.

Johna je kar privzdigovalo, ko je pripovedoval, mene je pa kar tlačilo.

Pozno popoldne se je John odpravil v Šiško, kjer je vtepal angleščino v dve prazni glavi. Vmes je polistal po Karlu Mayu.

Pri večernem čaju mi je z zlobnim nasmeškom povedal, da mi bo nekoč Maya poslal v originalu, da bom lahko primerjal prevod. Mislim, da sem razumel. Sorodne duše se razumejo skoraj brez besed, posebno če jim je v spominu ostal včerajšnji pogovor.

V tretje gre rado.

Ležala sva na moji debeli preprogi, srebala kavo in buljila v napravo, ki jo je John privlekel iz Amerike. Gre za televizorček z ekranom velikosti filter 57. Peli so dobri stari Beatli »Michelle«, »Lady Madona«, »Penny Lane« itd., saj jih poznate. Potem pa še »Let it be«, pesem o božji Materi, ki sveti v temi, tolaži obupane z odgovorom: pa naj bo . . . A glej ga zlomka, na televiziji se pojavi podnapis. Prevod. Ampak kakšen! »Kadar sem žalosten, pride moja Mary k meni . . . «

John se je krohotaje se valjal po tleh, jaz pa sem z mirnostjo človeka, ki že dolgo živi to stvarnost, posrebal še njegovo kavo.

Gledal sem v temno noč in se resno zamislil: kaj neki bo delal John, ko bo dobil v roke kakšen šolski učbenik zgodovine . . .

BILTEN, Ljubljana

želja meseca, ki ste nam jo sporočili

ŽELIM, DA BI BIL V SLOVENIJI BOŽIČ DRŽAVNO PRIZNAN PRAZNIK, TO JE NEDELOVNI DAN.

UTEMELJITEV:

● *To si želi večina naroda, ker je božič pač eden največjih krščanskih praznikov. Ali ima oblast sploh pravico narodu kratiti, kar si ta želi? Saj je njena dolžnost uresničevati večinsko voljo naroda.*

● *Med revolucijo je KP obljubljala kristjanom za po vojni spoštovanje njihovih pravic. Neovirano obhajanje božiča je brez dvoma ena takih pravic.*

● *Božič je uradno priznan praznik celó v veliki večini vzhodnoevropskih držav, ki so sicer v uveljavljanju svoje nedemokratske družbene ureditve veliko bolj ozke kot Jugoslavija. S tem, da je božič v Jugoslaviji delovni dan, si dela režim sam sebi medvedjo uslugo.*

Sveto pismo v slikanicah

Ljubljanska DRUŽINA bo izdala 48 zvezkov slikanic svetega pisma v večbarvnem tisku in z nekaj barvnimi dokumentarnimi fotografijami. Na leto bo izšlo 10 do 12 zvezkov. Pravkar sta izšla prva dva o Abrahamu. Risbe je pripravil francoski umetnik Musquera.

Slikanica je odlična in jo družinam zelo priporočamo: posebno bo lahko odigrala važno vlogo pri verski vzgoji mladih.

Naročila sprejema uprava DRUŽINE do trenutka, ko bo vnaprej določena naklada razprodana. Posamezni zvezek stane 40 din. DRUŽINA sprejema tudi naročila za vezane izvide (po 8 zvezkov v eni knjigi).

pa še to in ono

NENEHNI BOJ ZA OBLAST NA POLJSKEM

SOLIDARNOST ima še zmeraj veliko večino Poljakov za seboj. Poljska ni danes nobena komunistična diktatura več in glavno zaslugi za to imajo, poleg duhovnih izročil dežele, svobodni sindikati. Njihove stavke so veljale manj dosegi gmotnih pravic kot odpravi diktatorskih struktur: pripustitvi družbenih organizacij, ki jih ne bo nadzirala partija, odpravi cenzure, dostopu do družbenih občil, zaščiti preganjanih, temu, da se bodo upravnimi in sodni organi držali pravnih določil itd. Če bi danes komu na Zahodu prišlo na misel, da bi gledal na Poljsko zviška, ker so se odpovedali varščinam in se morajo sedaj bojevati za svoj obstanek, bi omalovaževal pogum, s katerim so se spustili v boj najprej za svoje državljanske pravice.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 4. sep. 81/4.

TUDI JUGOSLAVIJO STISKAJO DOLGOVI

V Beogradu so si na jasnem, da je postalo gospodarsko stanje dežele resno. Počasi se začinjajo tudi občani spraševati, ali je sedanje vodstvo države težavam kos in s kakšno izkaznico si še vedno jemlje pravico do monopola glede političnih in gospodarskih odločitev.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 22. sep. 81/13.

SLOVENSKI DNEVNIKI V PRIMEŽU EKONOMSKIH TEŽAV

Vsi trije slovenski dnevnik — Večer, Dnevnik in Delo — so v izredno težkem materialnem položaju. Medtem ko je ljubljanski Dnevnik končal prvo polletje brez izgube (a tudi brez skladov), pa šestmesečna izguba Dela znaša že 30 in Večera 11 milijonov dinarjev. Tem finančnim težavam pa so se v zadnjem času pridružile še zadrege pri oskrbi z roto papirjem (zaradi večjega izvoza), tako da sta Večer in Dnevnik skrčila obseg za 20, Delo pa za 10%.
DELO, Ljubljana, 23. sep. 81/2.

PREVEČ SESTANKOV PRAZNIH

Sekretar predsedstva CK ZKS Franc Šetinc na Zihervlovih dnevih: „Škodljivo je, če posamezna družbenopolitična organizacija, vključno organizacija zveze komunistov pogosto omejuje svojo dejavnost na prosti tek, prazne korake, neproduktivne sestanke, ponavljanja in prežvekovanja splošnih resnic, hipertrofijo sklepov itd. Preveč je sestankov, tako imenovanih političnih aktivov, ki — z roko v roki z birokratskimi in tehnokratskimi skupinami in težnjami — ustvarjajo problem zamegljene odgovornosti... Niso redki, ki to (kršitev odgovornosti) povezujejo z naraščanjem brezboštva in — povezano z materializmom ali celo marksizmom — z moralno razbrzdano stjo.“

DELO, Ljubljana, 23. okt. 81/8.

NOVINAR IN DRUŽBA

TANJUG je pred kakim mesecem objavil vest s sestanka v zvezni gospodarski zbornici, na katerem so proizvajalci zahtevali podražitev sladkorja in olja. Ta vest je bila povod, da so TANJUG postavili na zatožno klop, da so sestavili številne komisije in terjali glavo novinarja, ki je vest objavil, pa celega TANJUGovega uredništva. TANJUG naj bi bil z objavo te vesti pokazal, da nima občutka za družbeni interes, saj je s tako objavo povzročil hudo vznemirjenost v javnosti. Preiskava še traja in kazni še niso bile izrečene.

Te dni sta se podražila sladkor in olje. Podražitev je bila objavljena na kaj preprost način: s sporočilom uradnega vladnega organa. Zakaj nihče več ne omenja TANJUGa (čepprav komisija, ki ugotavlja novinarjevo krivdo, še vedno zaseda), pa tudi o vznemirjanju javnosti se ne govori več.

DELO, Ljubljana, 24. okt. 81/23.

JUGOSLAVIJA ZVIŠALA CENO BENCINA

Bencin in gorilno olje sta se v Jugoslaviji podražila za 9,1%. S tem je beogradska vlada sprejela predlog rafinerij, ki se bojé, da bi imele pri nespremenjenih cenah leta 1981 20 milijard dinarjev (1,25 milijarde mark) izgube. Kot razlog za podražitev so navedli vedno slabše sorazmerje med domačo valuto in dolarjem. Liter superbencina stane sedaj 28,5 dinarjev (1,78 marke), diesla 23 din (1,44 marke), lahkega kurilnega olja pa 14,4 din (90 pfenigov).

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 12. okt. 81/2.

BOJ ZA REŠITEV GOSPODARSTVA

Jugoslovansko vodstvo je začelo velik boj za rešitev gospodarstva. Začeli so ga v začetku oktobra z govori političnega vodstva, ki so imeli za cilj, predočiti resnost položaja vsakemu posamezniku. „Nahajamo se v resnih gospodarskih težavah,“ je rekel partijski šef Lazar Mojsov. Prišla je poslednja priložnost za oster preobrat v gospodarski politiki in v ravnanju občanov.

V podporo temu boju je bila osnovana komisija, ki naj analizira gospodarstvo, daje priporočila za konkretne ukrepe in nadzira izvajanje le-tah. 29 članov tega odbora prihaja iz osrednje vlade, KP, šestih republik in dveh avtonomnih pokrajin.

Komisija stoji pred težko nalogo. Inflacija znaša trenutno 50%, plačilni obračun tiči v rdečih številkah in zadolženost v tujini se je zvišala na 18 milijard dolarjev.

Zahodni diplomati v Beogradu vidijo težave te komisije bolj na političnem področju kot na gospodarskem: v gospodarskem nacionalizmu republik.

DIE WELT, Hamburg, 14. okt. 81/12.

NARAŠČAJOČA DRAGINJA

Z denarno podporo določenega blaga vsakdanje potrošnje skuša jugoslovansko vodstvo uradno priznani porast cen. Zadnji primer je zvišanje cen jedilnega olja. Od konca septembra so pridelovalci jedilnega olja načrtno zmanjšali ponudbo le-tega, da bi od vlade izsilili dovoljenje za 125%-no zvišanje cene. Vlada je dovolila le 21%-no zvišanje cene, prevzela pa kritje preostalih stroškov.

Lani je znašala inflacija približno 50%. Letos naj bi bilo zvišanje cen omejeno na 32%, cilj, ki pa že sedaj ni več dosegljiv.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 21. okt. 81/27.

V JUGOSLAVIJI OBOJEN DUHOVNIK

Zaradi „sovražne propagande“ je bil katoliški duhovnik Jozo Živko v Mostarju obojen na tri leta in pol zaporne kazni. Maševal je bil v kraju Čitluk, v zvezi s tamkajšnjimi dozdevnimi prikazovanji „božje Matere“ otrokom.

Sporočilo otrok o prikazovanju je spravilo julija tisoče ljudi na noge, nekatere dneve desetstisoče vernih. Oblasti so romanja 10. avgusta prepovedale. Policaji so preiskali bližnji samostan in zaplenili nabrano miloščino. Oba tamkajšnja duhovnika so prišli.

Beogradski časopis Večernje novosti je

poročal, da je Živko svojo faro v vrsti pridig pozival, naj „štiridesetletne verige odvrže“. S tem je očitno mislil na 40 let obstoječo komunistično oblast v Jugoslaviji.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München,
25. okt. 81/6.

MEJNI PREHOD OTEŽKOČEN

Na mejnih prehodih iz Avstrije v Jugoslavijo so tokrat jugoslovanske carinske oblasti prvič uresničile določbe o deviznih omejitvah. Posledica tega je bil 10 kilometrski zastoj na avstrijski strani in do pet ur čakanja.

Pred nekaj časa je Jugoslavija odredila, da je vnaprej dovoljeno le še enkrat na leto vzeti s seboj 1500 dinarjev, kar je bilo prej dovoljeno pri vsakem prestopu meje. Avstrija je Jugoslavijo opozorila, da bi bilo to odredbo mogoče uresničevati le z veliko birokracijo, to bi pa lahko vplivalo na obmejni promet in na dobro sosedstvo.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG,
Frankfurt, 26. okt. 81/1.

OMEJITEV BENCINA

S posebnimi dodelitvami predvsem važnim gospodarskim področjem skuša jugoslovanska vlada odpraviti najhujše posledice izrednega pomanjkanja bencina, gorilnega olja in ostalih proizvodov nafte. Predvsem naj bi vlada dajala prednost pri oskrbi z bencinom izvozni industriji in kmetijstvu. Ureditve preskrbe ni pričakovati pred koncem leta. „Kjer bo možno“, bodo uvoštevali tudi potrebe zasebnih gospodinjstev.

Minule tedne se je ponovno primerilo, da pri žetvi niso mogli uporabljati traktorjev in drugih strojev, ker je primanjkovalo bencina. Tudi domača letalska družba JAT je morala omejiti linjske polete. Vzrok za pomanjkanje pogonske sile je velik primanjkljaj v jugosl. trgovinskem obračunu.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München,
26. okt. 81/21.

KAJ JE REKEL ŠETINC?

Pogovor novinarjev Borbe s sekretarjem predsedstva CK ZK Slovenije Šetincem (v izvlačku):

Nesprejemljivo je zagovarjanje ozko kadorskega značaja ZK v smislu nekakšnega elitizma, ker bi to pomenilo, da se vračamo v preteklost, da bi se ZK spremenila v partijo, ki odloča o vsem.

Pojav zamegljene odgovornosti?

Po Kardelju je ključni problem delovanja našega sistema prav zamegljena odgovornost. Za kaj gre? Dejstvo je, da pogosto ne

odločajo tam, kjer bi po logiki našega sistema morali odločati: v samoupravnih, delegatskih in drugih institucijah. Namesto tega odločajo drugod, tam, kjer niso pooblašteni za to. Pogosto celo za odrom, nato pa te sklepe le formalno sprejemajo v institucijah družbenopolitičnega sistema. Pri tem pa vsi vedo, da je dejanski sklep sprejel že nekdo drug. Javno to ni znano, oziroma za to vedo le v internih krogih, pa tudi delegati v skupščini zvečine to slutijo, nihče pa tega javno ne pove. In od tod tista znana praksa, tiste resignirane izjave: »Glasujmo, saj je tako vseeno, o tem so se že odločili in mi ne moremo ničesar spremeniti.«

Ali tudi ZK oziroma njena vodstva prispevajo k temu zamegljevanju?

Da, ker se dogaja, da so v neformalnih skupinah, ki dejansko odločajo o ključnih vprašanih, tudi člani vodstev ZK, nato pa odgovornost za slabe sklepe in slabe rešitve pripisujejo ustavnim institucijam... CK na primer ne bi smel v skupščini nastopiti s svojimi že izoblikovanimi predlogi...

DELO, Ljubljana, 10. nov. 81/6.

OB SMRTI EDVARDA KOČBEKA

V torek, 3. novembra, je v Ljubljani umrl Edvard Kočbek. Skupaj s Kardeljem in Kidričem je bil tista trojka, ki je bila glavni organizator OF na Slovenskem in s tem revolucije.

Dočim sta bila Kardelj in Kidrič zgrajena marksista in komunista stalinovskega kova, je bil Kočbek kristjan, veren kristjan, in je takšen ostal do smrti.

To so ob pogrebu na ljubljanskih Žalah izpričali tudi partijci, ki so se udeležili njegovega krščanskega pogreba. Tega je vodil ljubljanski pomožni škof dr. Lenič, ki je ob grobu tudi spregovoril.

Pogreba so se udeležili nekateri najvidnejši predstavniki današnje oblasti v Sloveniji (Kučan, Ribičič, Vipotnik...).

Kočbeka so pokopali z vsemi častmi. To poudarjamo zato, ker je znano, da je bil Kočbek od 1951 sprt s partijo, da je bil dolga leta obsojen na kulturni molk, da so ga posebno hudo napadli, ko je 1976 izšel v Trstu njegov intervju »Edvard Kočbek — pričevalec našega časa«, v katerem je spregovoril o pokolu domobrancev v maju in juniju 1945.

(Op. NAŠE LUČI: Pred časom je zapisal v Argentini prof. Geržinič: »Kakšna je Kočbeka subjektivna krivda, ne vemo, to bo uredil nekoč sam z Bogom. Objektivna je vsekakor ogromna.«)

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 12. nov. 81/1.

nekaj misli izpod domačih svisli

po Pavlihu

HVALA BOGU, DA IMAMO TAKO RAZVITO BIROKRACIJO! KO TE NE BI IMELI, BI IMELI NAJVEČJO BREZPOSELNOST NA SVETU.

V zadnjem času kroži med ljudmi zelo malo šal. Zakaj? Zato, ker je vse, kar kroži, res.

NAPAKE MALIH STANEJO MANJ, SAMO PLAČATI JIH JE TREBA DRAŽJE.

Smo dežela ugotovitev. Še ena ugotovitev več.

NIČ BOLJŠE NE GRE TISTIM ZGORAJ KOT TISTIM NAD NJIMI.

Je nekaj v njih, kar jih dela prazne.

VEM ZA KMETIJSKO POSESTVO, KI JE NEKOČ S KRAVAMI KOVALO VELIKE DOBIČKE. ZDAJ PA IMA Z OSLI IZGUBE.

Šele tedaj, ko je izgubil zobe, je spoznal, da bi bil moral držati jezik za zobmi.

NERODNO JE, ČE JE STEBER DRUŽBE HLOD.

Najlažje zavežemo jezik na čevlju.

PRIPROŠNIJ ZA ODGOVORNOST: SVETI NIHČE.

Mandatu smo v prejšnjih časih rekli rotacija. To zato, ker je šel nekdo po štirih letih s SZDL na sindikate, po štirih letih s sindikatov v ZK, po štirih letih z ZK spet v SZDL. Sedaj so malce spremenili besede, da bi se rotacija slišala malce sodobnejše.

OPICE SO BOLJ PAMETNE KOT LJUDJE: NISO SE NAUČILE GOVORITI IN JIM NI TREBA HODITI NA SESTANKE.

Najslabšo pokritost izvoza z uvozom imamo pri idejah.

BIL JE MORALNO NEOPOREČEN — DO PRVE PRILIŽNOSTI.

Po PAVLIHU

mali oglasi

● **PREVAJANJE V MÜNCHNU** — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), telefon (089) 32 68 13.

● Potujete v RIM? Dobrodošli v hotelu BLED, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prijetno občutje med slovenskim osebjem. Lastnik: Vinko Levstik.

● **Dragi rojaki!** Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HÖRŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon: 02 1 03 - 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● **STEREO-AVTORADIO** s kaseto samo DM 80.—; otroške JEANS-HLAČE že od DM 5.— naprej! Za ostale predmete zahtevajte naš prospekt oziroma cenik! — JODE KG, Marsstraße 15, D-8000 München 2, BRD.

● Prodajam enoinpolnadstropno HIŠO v Mariboru — Piramida hrib — Krčevinska ulica 51. Je 5 sob, 2 kuhinji, 2 kopalnici, garaža v kleti in 4 kletni prostori; zraven je še ena parcela. Prodajam za BRD-marke. Za točnejša pojasnila se obrnite na: Elizabeta Erjavec, Bahnhofstr. 40, D-7550 Rastatt, BRD.

Naročnina NAŠE LUČI v letu 1982

Zaradi povišanja poštne smo prisiljeni zvišati naročnino NAŠE LUČI. Cene bodo v prihodnjem letu takele (za vsako deželo je navedena njena valuta):

Anglija	5 funtov	Nizozemska	20 guldnov
Avstrija	130 šilingov	Švedska	50 kron
Belgija	300 frankov	Švica	19 frankov
Francija	50 frankov	Avstralija	9 dolarjev
Italija	9000 lir	Kanada	12 dolarjev
Nemčija	20 mark	ZDA	10 dolarjev

Razlika v cenah je pogojena po neenaki poštini v posameznih državah in po različnih deviznih preračunavanjih.

V SLEHERNI SLOVENSKI KNJIŽNICI MORAJO BITI TELE KNJIGE:

V ROGU LEŽIMO POBITI (Tomaž Kovač)

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (Matjaž Klepec)

Izjave svobodnjakov, ki so se med vojno v Sloveniji uprli stalinistični revoluciji, pa so jih Angleži po izdaji poslali domov.

LJUDJE POD BIČEM (Karel Mauser)

Roman o dveh ljubečih se ljudeh, ki se prebijata skozi stalinistično revolucijo v Sloveniji od 1941 do 1945.

NESMISEL IN SMISEL (Ljubo Sirc)

Pričevanje bivšega partizana o ječah OZNE takoj po vojni.

Vse te knjige lahko naročite na naslovu: MOHORJEVA KNJIGARNA, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt.

preberite !

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo »Naše luči« do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

„Moja žena se ves dan pritožuje nad nervozo, nevrastenijo, nevralgijo, neftitisom...“

„Kako to?“

„Cvetačo so ji slučajno zavili v zdravniško enciklopedijo pri črki N.“

o

„Tu pa turisti večkrat zdrknejo v prepad, kajne?“

„Večkrat? Navadno samo enkrat.“

o

Gospoj Katri so od vseh jedi najljubši makaroni: kadar jih je, lahko še skozi luknje nadaljuje svoje klepetanje.

o

Mihec v drogeriji: „Oče bi rad kaj, kar uniči plevel. Ali imate tudi kaj, kar uniči špinačo?“

o

Na strehi stolpnice delata krovca. Nenadoma je čuti na cesti zavijanje rešilca.

„Presneto hitro je pripeljal,“ pravi prvi.

„Ne razumem.“

„Niti tri minute še ni od tega, ko mi je padlo kladivo iz rok.“

o

„Ali ste že slišali, da je postal Nace špiritist?“

„Slišali ne, ampak vohali.“

o

„No, gospod Coč, vaš sluh se je tako izboljšal, da vas lahko odpustim.“

„Kako?“

„Spet lahko slišite.“

„Aja? Prav. Koliko sem dolžan?“

„Dva milijona.“

„Tri milijone?“

„Ja.“

o

Leta 1956 je belgijska kraljica-mati obiskala Varšavo. V nedeljo jo je spremljal k maši šef protokola.

„Ali ste katoličan?“ ga je vprašala kraljica.

„Tak, ki veruje, a ne prakticira.“

„Seveda, saj ste komunist.“

„A tak, ki prakticira in ne veruje.“

o

„Jaz pijem le takrat, kadar nimam dela,“ pravi Štajerec.

„Jaz delam le takrat, kadar nimam pijače,“ odgovori Dolenjec.

o

če se držite preresno, ste smešni

„Kaj nosiš v vreči?“

„Ribe.“

„Ali mi daš eno, če uganem, koliko jih je v vreči?“

„Obe ti dam, če uganeš, koliko jih je. No, koliko jih je?“

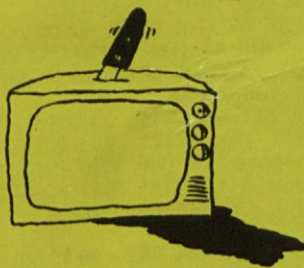
„Pet.“

o

Obogateli Škot razkazuje prijateljem prostore svoje nove vile. Ko odpre vrata v ogromno obednico, pravi: „V tej obednici lahko je osemdeset ljudi, česar seveda Bog ne da!“

smeh iz YU

**NIHČE NE PIŠE TAKO SLABO
KOT ZAGOVORNIKI PREŽIVETIH
IDEOLOGIJ.**

Včasih je treba zato, da bi bil zrak bolj čist, dvigniti prah.

**KO JE KONČNO NAŠEL V SEBI
ČLOVEKA, JE OD SRAMU
UMRL.**

Tudi lačen človek je lahko vsega sit.

V hotelu.

„Kaj res nimate v sobah zaves?“

„Ne, a čevlje si lahko očistite z rjuhami.“

o

V Ameriki sta se srečala ameriški buldog in ruski hrt.

Buldog je vprašal hrta: „Kako se počutiš v Ameriki?“

„Še kar. Vendar je drugače kot v Rusiji. Tam sem jedel kosti, namočene v vodko in kaviar; moja uta je bila stesana iz odličnega sibirskega lesa; spal sem na debeli preprogi iz hermeline.“

„Zakaj si pa potem prišel v Ameriko?“

„Zato, da bi smel vsaj kdaj zalajati.“

o

„Tone, ali ti ni na pošti prav nič dolgčas? Saj pritiskaš ves dan samo žige na pisma.“

„Ne, ni mi. Vsak dan pritiskam drug datum.“

o

Meščan Dolenjcu: „Vi pijete vino kot vodo!“

„O, ne: vode ne bi mogel nikdar toliko popiti!“

o

Oče sinu: „Če se ne boš učil, boš moral delati tako kot jaz.“

„In če se bom učil?“

„Potem bom moral delati jaz zate.“

o

Papiga pri psihiatru: „Strašno! Zadnje čase govorim sama s seboj!“

o

Stari jetnik novemu: „Kakšno številko si dobil?“

„89-986. A prijatelji mi lahko rečejo kar 89.“

o

„Zakaj si bolj zapomnimo prijaznega natakarka kot neprijaznega?“

„Ker je prijaznih manj.“

o

Na slovenski meji.

Carinik vpraša duhovnika, ki je pripeljal iz Avstrije, kaj ima v avtu.

„Bidé,“ odgovori ta.

Carinik ga pusti naprej, potem pa vpraša zraven stoječega drugega carinika: „Kaj je to bidé?“

„Ne vem,“ pravi ta, „že dvajset let nisem šel k maši.“

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Rot, 62 Offley Road, London S. W. 9. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 8356).

P. Jožef Lampret, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

P. Janko Bohak OFM, Canisianum, 6020 Innsbruck. (Tel. 0522 - 22959).

P. Stanko Rijavec CMF, 1080 Wien, Bennog. 21. (Tel. 0222 - 43 98 554).

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eysden. (Tel. 011 - 76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1 - 361 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. 1 - 253 64 43).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 - 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Anton Štekl, 1 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Ivan Ifko, 43 Essen 12, Bausemshorst 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).

Janez Pucelj, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 44 74).

Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 9 79 13).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eysden. (Tel. 011 - 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).